

Vergaderjaar 1996–1997

24 877

Wijziging van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen (Organisatiewet sociale verzekeringen 1997)

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 1 november 1996

Algemeen

1. Inleiding

Het kabinet is met de leden van de PvdA-fractie van mening dat het van belang is te streven naar een «meer activerend stelsel van sociale zekerheid». Daarvoor is aanpassing van de organisatie van de sociale verzekering noodzakelijk. Het kabinet is er mee ingenomen dat deze leden instemmen met de beslissing van het kabinet om met een geheel vernieuwde Organisatiewet Sociale Verzekeringen te komen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Deze leden zijn van mening dat het de meest wenselijke situatie zou zijn als de organisatie van het stelsel logisch zou voortvloeien uit de structuur van het stelsel. Het kabinet is met de leden van de CDA-fractie van mening dat er een nauwe samenhang bestaat tussen de inhoud van het stelsel van sociale verzekeringen en de voor de uitvoering van deze wetten noodzakelijke organisatie, waarbij geldt dat de inhoud van het stelsel leidend en de organisatie van de uitvoering volgend is. Inhoud en organisatie zijn twee kanten van de zelfde medaille.

De leden van de fractie van de VVD nemen met belangstelling kennis van dit wetsvoorstel. Het kabinet is verheugd dat deze leden instemmen met de doelstellingen, uitgangspunten en daarbij behorende hoofdlijnen van beleid, zoals weergegeven in het voorliggende wetsvoorstel.

De leden van de D66-fractie hebben met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel. Deze leden onderschrijven het belangrijke doel van dit wetsvoorstel namelijk het op activering richten van uitvoeringsorganisatie. Het doet het kabinet genoegen dat ook deze leden blijf geven van hun instemming met het wetsvoorstel.

De leden van de GroenLinks-fractie nemen met belangstelling kennis van het wetsvoorstel en constateren dat het wetsvoorstel richtinggevend

beoogt te zijn voor wat betreft de inrichting van de uitvoering vanaf 1997, maar ook lijnen uitzet voor de uitvoering vanaf het jaar 2000.

De leden van de RPF-fractie onderschrijven de doelstellingen van de voorgestelde wijzigingen. Deze leden vragen aandacht voor de positie van de duizenden werknemers in de uitvoeringsorganisatie. Bij de invoering zal het kabinet zoveel mogelijk rekening houden met de tijd die de uitvoeringsorganisatie nodig heeft om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie. Het is echter in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de uitvoeringsinstellingen zelf om het apparaat zo in te richten dat de medewerkers goed op hun taak berekend zijn. Hiermee is uiteraard niet gezegd dat dit een eenvoudige aangelegenheid is. Integendeel, de grote veranderingen in het stelsel van sociale verzekeringen vergen veel van het management van de uitvoeringsinstellingen. De gevolgen van deze veranderingen kunnen in bepaalde situaties hard aankomen voor de medewerkers van de uitvoeringsinstellingen. Hierbij past uiteraard een goed sociaal beleid.

De leden van de RPF-fractie vragen of het noodzakelijk is om dit wetsvoorstel per 1 januari 1997 in werking te laten treden, of dat er mogelijkheden zijn voor het treffen van overgangsmaatregelen in verband met de expiratie van huidige wettelijke regelingen.

Het kabinet streeft naar inwerkingtreding van dit wetsvoorstel op 1 januari 1997. Daartoe bestaat de noodzaak omdat het hoofdstuk van de bestaande Organisatiewet sociale verzekeringen, waarin het Tica is geregeld, met ingang van die datum vervalt. Indien dit wetsvoorstel niet per 1 januari 1997 in werking kan treden, zal wetswijziging noodzakelijk zijn om het dan noodzakelijke voortbestaan van het Tica te garanderen. Het kabinet wil deze wetswijziging graag voorkomen.

Andere redenen om te streven naar inwerkingtreding van dit wetsvoorstel per 1 januari 1997 zijn:

- het belang om voor alle betrokkenen bij de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen op de kortst mogelijke termijn een existentieel belang te creëren bij een op activering gerichte uitvoering;
- het feit dat het vanuit bestuurlijk oogpunt gezien niet wenselijk is dat de bedrijfsverenigingen nog langer functioneren in de wetenschap dat de wettelijke taak uiteindelijk zal verdwijnen;
- het belang dat de meer op de regio toegesneden uitvoering van de sociale verzekeringen op zo kort mogelijke termijn wordt gerealiseerd;
- het belang dat de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen de kans krijgt zich in haar definitieve organisatorische setting voor te bereiden op het aflopen van de bestaande contracten tussen de uitvoeringsinstellingen en (nu) de bedrijfsverenigingen en (vanaf 1 januari 1997) het Lisv. Met name het ontstaan van sectorraden en het vormen van sectoronderdelen in verband met het mogelijk sluiten van een uitvoeringscontract op dat niveau zal de nodige tijd vergen.

De leden van de RPF-fractie vragen waarom een principiële stellingname ontbreekt met betrekking tot de vraag of en, zo ja, waarom privaatrechtelijke organisaties worden betrokken bij de uitvoering van publieke taken.

Het kabinet wijst er in de eerste plaats op dat de memorie van toelichting een motivering bevat van de door het kabinet gewenste continuering van de bestuurlijke betrokkenheid van de organisaties van werkgevers en werknemers bij de uitvoering van de werknemersverzekeringen.

Daarnaast wil het kabinet benadrukken dat, waar het huidige Tica nog een door werkgevers en werknemers opgericht privaatrechtelijk orgaan is, het toekomstige Lisv (de rechtsopvolger van het Tica) een publiekrecht-

telijk orgaan wordt. Deze ontwikkeling is in overeenstemming met de in september jl. door het kabinet aan de Kamer toegezonden Aanwijzingen voor de regelgeving inzake zelfstandige bestuursorganen (ZBO's), die voorschrijven dat ZBO's als regel publiekrechtelijk worden vormgegeven. De privaatrechtelijke organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van de werknemersverzekeringen zijn de sectorraden en de uitvoeringsinstellingen. Deze zijn echter niet verantwoordelijk.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting. Deze leden zien het belang in van het terugdringen van het beroep op de sociale verzekeringen en onderschrijven daarbij het belang van goede structuren.

De leden van de GPV-fractie nemen eveneens met belangstelling kennis van het wetsvoorstel. Met de leden van de fractie van de RPF stellen deze leden vast dat er nog enkele ingrijpende ontwikkelingen gaande zijn op het gebied van de sociale verzekeringen en dat er nog geen duidelijkheid bestaat over hoe de eindsituatie eruit zal zien. De leden van de GPV-fractie hechten er aan dat een organisatievorm wordt neergelegd die niet bij de minste of geringste wijziging ingrijpend moet worden aangepast. Deze leden stellen de vraag of de voorgestelde OSV 1997 aan deze voorwaarde voldoet.

Het kabinet stelt vast dat het terrein van de sociale verzekeringen de afgelopen jaren voortdurend in beweging is geweest en nog steeds in beweging is. Er zijn de laatste jaren ingrijpende wijzigingen in het stelsel aangebracht en belangrijke discussies worden op dit moment gevoerd (Pemba, WAZ en Wajong) of zullen in de komende periode worden gevoerd (SWI en de elementen uit de nota «Werken aan zekerheid, Bouwstenen voor een modern en houdbaar sociaal stelsel»). Dit wetsvoorstel beoogt de organisatie van de uitvoering van de sociale verzekeringen in lijn te houden met het zich wijzigende stelsel van sociale verzekeringen. Daarbij moet evenwel bedacht worden dat er in de periode tot 2000, het moment waarop de contracten met de huidige uitvoeringsinstellingen aflopen, sprake zal zijn van een overgangssituatie als het om concurrentie gaat.

De op dit moment bestaande beleidsvoornemens met betrekking tot het stelsel van sociale verzekeringen zullen naar de mening van het kabinet de effecten in de stelselherziening versterken.

De leden van de fractie van de SP hebben met de nodige reserve kennis genomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben bezwaren tegen de ingeslagen richting, waar het betreft de organisatie van de sociale verzekeringen. Het kabinet hoopt deze leden in komende debat over dit wetsvoorstel te overtuigen van de juistheid van de ingeslagen weg.

De leden van de fracties van de PvdA, D66 en van de SP vragen om een reactie op de opvatting van de directeurs van de uitvoeringsinstellingen dat het kabinet geen duidelijkheid geeft over de beoogde eindsituatie en vragen het kabinet daarbij of er op termijn nieuwe wijzigingen zijn te verwachten. Ook de leden van de fractie van GroenLinks vragen naar de beoogde eindsituatie met ingang van het jaar 2000. De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer het kabinet zich voldoende beraden denkt te hebben over de aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv om de scheiding publiek-privaat niet binnen de holding, maar tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te leggen.

Op dit moment kan niet meer helderheid worden gegeven over de beoogde eindsituatie dan gedaan is in de memorie van toelichting. Door

het kabinet is nog geen besluit genomen over de uiteindelijke vormgeving van het opdrachtgever/opdrachtnemermodel en over de wijze waarop de scheiding tussen publiek en privaat verzekerd zou moeten worden. Deze twee hoofdpunten vereisen nog grondige overweging. De aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv om de scheiding publiek-privaat niet binnen de holding, maar tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te leggen zal daarbij worden betrokken. Bij de definitieve besluitvorming zullen uiteraard de ervaringen worden betrokken die in de komende tijd zullen worden opgedaan.

Meer helderheid over de beoogde eindsituatie kan eveneens nog niet worden gegeven omdat de nadere uitwerking van SWI uiteraard van belang zal zijn voor de uiteindelijke vormgeving van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen. Daarnaast moet worden vastgesteld dat ook een aantal feitelijke ontwikkelingen, zoals het aantal sectorraden dat zal worden gevormd en het aantal nieuwe toetreders tot de SV-markt van invloed zullen zijn op de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen.

Bij het voorgaande is het kabinet zich er van bewust dat in verband met de contractsonderhandelingen over de uitvoering van de sociale verzekeringswetten vanaf 1 januari 2000 uiterlijk in de loop van 1998 duidelijkheid zal moeten bestaan over de eindsituatie voor de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen. Op dat moment zal ook besluitvorming moeten hebben plaatsgevonden over de aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv om de scheiding publiek-privaat niet binnen de holding, maar tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te leggen. Wel heeft het kabinet in de memorie van toelichting aangegeven dat de fase tot en met 1999 als een tussenfase moet worden beschouwd, en dat binnen de randvoorwaarden verdere stappen in de richting van marktwerking worden beoogd.

Aan de leden van de fractie van GroenLinks kan het kabinet meedelen dat met dit wetsvoorstel geen onomkeerbare stappen worden gezet die de regionalisering van de uitvoering in de toekomst zouden kunnen gaan belemmeren.

2. Uitgangspunten

Met de leden van de PvdA-fractie is het kabinet van mening dat het streven naar een doelmatige uitvoering van de sociale verzekeringswetten op zichzelf een belangrijk onderdeel van dit wetsvoorstel is.

De leden van de D66-fractie vragen hoe bij de diverse actoren binnen de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen het existentieel belang vorm heeft gekregen.

Door het existentiële belang van de in de uitvoeringsorganisatie functionerende partijen moet de doelstelling van deze uitvoeringsorganisatie die onder meer bestaat uit het leveren van een bijdrage aan een activerend stelsel van sociale verzekeringen, gemakkelijker realiseerbaar zijn. Daarbij is van belang dat het existentieel belang meer omvat dan een financiële prikkel. Het existentiële belang kan bijvoorbeeld ook gelegen zijn in een mogelijkheid om adequaat verantwoording te kunnen afleggen, het behouden of verwerven van een reputatie of het waarborgen van de continuïteit van een orgaan.

Het existentiële belang van de minister is dat de uitvoering rechtmatig geschiedt en doelmatig is georganiseerd en dat de aan de regelgeving ten grondslag liggende doelstellingen worden bereikt (voorkomen van instroom, bevorderen uitstroom).

Het existentiële belang van het Ctsv bij het goed functioneren is dat dit bijdraagt aan het gezag en de continuïteit van het Ctsv als zelfstandig bestuursorgaan.

Het existentiële belang van de SVb bij het goed functioneren is eveneens dat dit bijdraagt aan het gezag en de continuïteit van de SVb als zelfstandig bestuursorgaan. Een goed functioneren kan tevens leiden – zij het in relatief beperkte mate – tot lagere premielasten voor de volksverzekeringen.

Het existentiële belang van het Lisv bij het goed functioneren is dat een goede uitvoering van de sociale verzekeringswetten direct en meer dan marginaal kan bijdragen aan lagere sociale verzekeringspremies en een hogere participatiegraad op de arbeidsmarkt. Dit is een direct belang van zowel werkgevers, werknemers en overheid. Het existentiële belang – dit in reactie op het betoog van deze leden over de kosten van de uitvoering – ligt daarbij niet primair in de zo laag mogelijke uitvoeringskosten, hoezeer ook van belang, maar vooral in een uitvoering die optimaal bijdraagt aan de terugdringing van het beroep op de uitkeringen. De uitvoeringskosten zijn, afgezet tegen de kosten van de te betalen uitkeringen, van beperkte omvang. Het goed functioneren van het Lisv draagt uiteraard ook bij aan het gezag en de continuïteit van het Lisv als zelfstandig bestuursorgaan.

Het existentiële belang van sectorraden bij het goed functioneren is dat dit kan leiden tot het opvolgen van adviezen door het Lisv, hetgeen weer bij kan dragen tot de beoogde sectorspecifieke uitvoering van de sociale verzekeringswetten. Dit kan op zijn beurt weer bijdragen aan gemiddeld lagere sociale verzekeringspremies in de sector en een hogere participatiegraad op de arbeidsmarkt. Een goed functionerende sectorraad kan, indien werkgevers- en werknemersorganisaties in een bepaalde sector dat wenselijk achten, een bijdrage leveren aan de afstemming tussen de uitvoering van de sociale verzekeringswetten en eventueel beleid binnen de sector met betrekking tot bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, arbeidsbemiddeling, scholing enz.

Het existentiële belang van de uitvoeringsinstellingen bij het goed functioneren is dat dit de kans vergroot op behoud of uitbreiding van het marktaandeel op de sociale verzekeringsmarkt. Dit is noodzakelijk om de continuïteit van de uitvoeringsinstelling te kunnen waarborgen. De reserves die de uitvoeringsinstellingen behalen kunnen zij aanwenden ter versterking van hun positie op de markt.

De leden van de fractie van de SGP vragen om te verduidelijken wat de nieuwe uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen gaat bijdragen aan de terugdringing van het beroep op de sociale verzekeringen en vragen daarbij ook aandacht te besteden aan de tekortkomingen van de bestaande uitvoeringsorganisatie.

De wijziging van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen maakt onderdeel uit van een groot aantal wijzigingen die allemaal tot doel hebben om tot een meer activerend stelsel van sociale zekerheid te kunnen komen. Naast wijziging van de materiewetten is daarvoor wijziging van de uitvoeringsorganisatie noodzakelijk. Zowel de inhoud van de sociale verzekeringen als de uitvoeringsorganisatie moet toegesneden zijn op activering. De bestaande uitvoeringsorganisatie is dit naar de mening van het kabinet onvoldoende. Dit wetsvoorstel is er op gericht voor alle instanties en personen die binnen de uitvoeringsorganisatie functioneren een existentieel belang te creëren bij een op activering gerichte uitvoering van de sociale verzekeringswetten. Voor een uiteenzetting over het existentiële belang verwijs ik naar het hiervoor gegeven antwoord op een daarover door de leden van de D66-fractie gestelde vraag. Bij het voorgaande realiseert het kabinet zich dat dit wetsvoorstel slechts een stap is op de weg die nog moet worden afgelegd als het om de uitwerking van het SWI-traject en het ontstaan van concurrentie gaat.

De leden van de CDA-fractie vragen op basis waarvan het Ctsv het niveau van de uitvoeringskosten toetst. En hoe dient gehandeld te worden, indien door een wetswijziging van een werknemersverzekering de uitvoering duurder gaat worden.

De leden van de SGP-fractie vinden dat de doelmatigheidslijn erg is benadrukt, zonder dit in verhouding te brengen met de implicaties die materiewetten uiteindelijk zullen moeten hebben op het gebied van de terugdringing van het beroep op de werknemersverzekeringen. Zij vernemen gaarne de zienswijze van het kabinet.

Bij de beoordeling van het niveau van de uitvoeringskosten zal het Ctsv zich baseren op de volume-ontwikkeling van de diverse wetten (werkenaanbod), de loon- en prijsontwikkeling alsmede de voorziene wets- en organisatiestructuurwijzigingen. Indien, zoals door de leden van de fracties van het CDA en de SGP wordt aangegeven, de kosten toenemen onder invloed van een wetswijziging, zal het Ctsv dit ook verdisconteren. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de herbeoordelingsoperatie in het kader van de AAW/WAO en de daarmee samenhangende intensivering van de bemiddelingsactiviteiten. Bij het kabinet staat steeds centraal dat een verbetering van de doelmatigheid van de uitvoering niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het uitvoeringsproces.

3. De uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen

3.1 De Sociale Verzekeringsbank

De leden van de fracties van D66, de VVD en de PvdA constateren dat de SVb en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, om te bevorderen dat personen met een nabestaandenuitkering worden ingeschakeld in het arbeidsproces, met elkaar moeten gaan samenwerken. De leden van de fractie van D66 vragen hoe het kabinet zich dit concreet voorstelt. De leden van de fractie van de VVD vragen of naar de mening van het kabinet alle voorwaarden voor een goede en effectieve samenwerking tussen de SVb en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie aanwezig zijn en of de Arbeidsvoorzieningsorganisatie op dit terrein voldoende deskundigheid in huis heeft. De leden van de PvdA-fractie, ten slotte, willen graag weten hoe de samenwerking met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie op dit moment gaat.

Op de laatste vraag kan geantwoord worden, dat de samenwerking onderwerp van overleg is tussen de SVb en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Dit heeft nog niet tot concrete samenwerkingsafspraken geleid. Hierbij moet bedacht worden dat de samenwerkingsverplichting tussen de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de SVb sinds de inwerking-treding van de Algemene nabestaandenwet op 1 juli jl. van kracht is geworden en dus nog relatief jong is.

Uiteraard beschikt de Arbeidsvoorzieningsorganisatie over voldoende deskundigheid en instrumenten op het terrein van de reïntegratie van personen met een nabestaandenuitkering. Immers, de werkzaamheden ten behoeve van de reïntegratie van deze personen zullen niet of nauwelijks afwijken van de werkzaamheden die de Arbeidsvoorzieningsorganisatie al vele jaren verricht voor de reïntegratie van andere werkzoekenden. SVb-cliënten kunnen derhalve net als andere werkzoekenden in aanmerking komen voor de basisdienstverlening en zondig de bijzondere dienstverlening van Arbeidsvoorziening.

De wijze waarop de samenwerking concreet wordt ingevuld, zal door Bank en Arbeidsvoorzieningsorganisatie samen moeten worden uitgewerkt. Eén van de aandachtspunten daarbij is, hoe de betreffende groep SVb-cliënten wordt bereikt. Anders dan personen met recht op uitkering ingevolge de Werkloosheidwet, hebben deze personen immers geen

sollicitatieplicht. De SVb overweegt, om binnen een jaar alle nabestaanden van wie het jongste kind 18 jaar zal worden (dat wil zeggen: van wie de nabestaandenuitkering op afzienbare termijn zal aflopen) te benaderen om hen te wijzen op de mogelijkheid zich in te schrijven bij het arbeidsbureau, en daarbij aan te geven wat het arbeidsbureau voor hen kan doen.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de SVb al eens toestemming heeft gevraagd voor het verrichten van andere taken. Voorts zouden zij graag horen aan welke andere taken gedacht moet worden.

Tot op heden heeft de SVb geen concreet verzoek gedaan voor het verrichten van andere taken. De andere taken die de SVb momenteel verricht (de remigratieregeling, de administratie van het Fonds Voorheffing Pensioenen en de detachingsregeling) zijn in het verleden expliciet aan de SVb opgedragen.

Het toetsingskader andere taken dat voor de SVb opgesteld zal worden, zal hetzelfde uitgangspunt hebben als het toetsingskader andere taken voor de uitvoeringsinstellingen. Het zal dus gaan om de uitvoering van (onderdelen van) regelingen die nauw samenhangen met de uitvoering van de wettelijke taken van de SVb. Om eventuele concurrentievervalsing te voorkomen zullen ook hierbij regelingen worden uitgesloten die tevens een interessant product voor particuliere verzekeraars zijn.

De leden van de PvdA- en D66-fractie vragen nadere informatie over de intensivering van taken van de SVb.

Deze intensivering heeft onder meer te maken met een wijziging in de verantwoordingsystematiek. Zo dient de SVb voortaan zelf te verklaren of de door SVb verrichte uitgaven en ontvangsten rechtmatig zijn. Op deze wijze wordt de SVb nadrukkelijk (meer dan voorheen) geconfronteerd met de eigen verantwoordelijkheid. Deze verklaring zendt de SVb aan het Ctsv. Het Ctsv zal toetsen of de bevindingen en conclusies van de SVb juist zijn en deze vervolgens verwerken in zijn verantwoordingsrapportage (ten behoeve van de Minister). Verder dient de SVb jaarlijks ook een doelmatigheidsrapportage op te stellen en deze aan het Ctsv te zenden. Het Ctsv zal op zijn beurt, mede op basis van de rapportage van de SVb, een doelmatigheidsrapportage opstellen ten behoeve van de Minister.

De leden van de fracties van de PvdA, D66, de SGP en het RPF hebben zich afgevraagd waarom in tegenstelling tot de situatie bij arbeidsvoorziening is afgezien van de mogelijkheid tot benoeming van plaatsvervangende leden.

Het kabinet heeft aangegeven een bestuur van ten hoogste tien personen voldoende te vinden om de SVb en het Lisv te kunnen besturen. De omvang van het bestuur is gebaseerd op een vergelijking met het bestuur van het CBA dat bestaat uit negen personen. Het argument dat een klein bestuur efficiënter kan werken heeft hier de doorslag gegeven. Wat betreft plaatsvervangende leden is in de MvT aangegeven dat het kabinet een bestuur van 10 personen voldoende groot acht om bij afwezigheid van één of twee leden besluiten te nemen.

De leden van de fractie van D66 wijzen er op dat om een goede voortgang van de werkzaamheden te garanderen het bestuur van de SVb en het Lisv plaatsvervangende leden dient te kennen danwel over tenminste één plaatsvervangend lid per geleding moet kunnen beschikken.

In de Arbeidsvoorzieningswet 1996 heeft de Tweede Kamer bij amendement de bestuurssamenstelling gewijzigd door één plaatsvervanger per geleding te benoemen. Nadere overweging heeft mij doen

besluiten om aansluiting bij het CBA-bestuur te zoeken zodat voor de werkgevers- en werknemersgeleding één plaatsvervanger zal worden benoemd. Een en ander is geregeld in bijgaande nota van wijziging.

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom ten aanzien van de voorgedragen leden voor het bestuur van de SVb en het Lisv, alsmede over de onafhankelijke leden en voorzitters geen advies van de SER is voorgeschreven.

Een derde van de bestuursleden wordt op voordracht van werkgeversorganisaties, een derde wordt op voordracht van werknemersorganisaties en een derde wordt zonder voordracht door de minister benoemd. Ten aanzien van de voordragende organisaties is de SER gevraagd te oordelen omtrent de representativiteit en het aantal voor te dragen leden per organisatie. Daarmee wordt gegarandeerd dat de voordragende organisaties voldoende draagvlak hebben. Wat betreft de voorgedragen leden ligt de verantwoordelijkheid bij de voordragende instanties. Deze instanties zijn op representativiteit beoordeeld en de minister beoordeelt vanuit het brede algemene belang die voordrachten alvorens tot benoeming over te gaan. Wat de onafhankelijke leden betreft is advisering door de SER niet aangewezen aangezien de SER slechts de georganiseerde markt vertegenwoordigt en juist bij de onafhankelijke leden een algemeen en breed belang speelt waar de minister de meest aangewezen is dat te beoordelen. Voor de onafhankelijke leden is een profielschets opgesteld waaraan de te benoemen leden dienen te voldoen.

De leden van de fractie van de PvdA vragen waarom ten aanzien van de bestuursleden van de SVb en het Lisv niet geregeld is dat bepaalde lidmaatschappen onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van het bestuur terwijl dit voor het Ctsv wel is opgenomen.

Voor de bestuursleden van de SVb en het Lisv is inderdaad verzuimd de onverenigbaarheid met bepaalde lidmaatschappen op te nemen. Bij nota van wijziging is geregeld dat de Minister bevoegd is regels te stellen omtrent de incomptabiliteiten van zowel het Ctsv, de SVb en het Lisv. In het wetsvoorstel is de Minister ten aanzien van het Ctsv al bevoegd nadere regels hieromtrent te stellen.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de bestaande rechtspositie van de voorzitter van de SVb gewijzigd gaat worden nu in het wetsvoorstel OSV 1997 is geregeld dat de minister deze regeling vaststelt.

In het wetsvoorstel Invoeringswet OSV 1997 is geregeld dat de huidige bestuurssamenstelling alsmede de rechtspositieregeling van de voorzitter gehandhaafd blijft tot 1999 wanneer een nieuw bestuur aantreedt. Aanpassing van het bestaande bestuursreglement is voor die tijd echter wel mogelijk.

Het Ctsv, de SVb en het Lisv bieden elk jaar voor 1 augustus een plan van werkzaamheden voor het komende kalenderjaar aan de minister aan. Zij treden hierover in overleg met de minister waarna de vastgestelde plannen ter kennis van het parlement wordt gebracht. De leden van de VVD-fractie vragen zich af of een wettelijke grondslag wel nodig is. De leden van de fracties van de VVD, D66 en het GPV vragen wat de status van het overleg met de minister is en wat de rol van de Tweede Kamer is als zij het vastgestelde plan toegezonden krijgt.

Het Ctsv, de SVb en het Lisv zijn zelfstandige bestuursorganen die een publieke taak uitvoeren. De minister heeft echter ook een verantwoorde-

lijkheid. Politieke sturing van deze organen kan op verschillende wijzen plaatsvinden. Uiteraard via wet- en regelgeving, door de in de wet-genoemde sturingsinstrumenten alsmede door middel van algemene beleidsbepaling. De algemene beleidsbepaling komt onder andere tot uitdrukking in het jaarlijks overleg met het Ctsv, de SVb en het Lisv. Andere sturingslijnen dan hiervoor genoemd verdragen zich niet met de zelfstandige status van deze organen. Door het bestuurlijk overleg over de conceptplannen kan de minister zijn opvatting over de door de organen aangegeven beleidslijnen geven. Het vaststellen van de plannen van werkzaamheden blijft echter een bevoegdheid van de organen waarbij zij echter wel dienen aan te geven waar rekening is gehouden met de afspraken uit het bestuurlijk overleg. Vaststelling van de plannen van werkzaamheden vindt derhalve plaats na overleg met de minister. Thans vindt, zij het zonder wettelijke verplichting, geregeld bestuurlijk overleg plaats. De reden om een en ander toch wettelijk vast te leggen komt voort uit de wens van een duidelijke taakafbakening tussen minister en toezichthouder; zonder wettelijke vastlegging zouden hier mogelijk misverstanden over kunnen ontstaan. Voor het parlement is van belang dat het tijdig geïnformeerd wordt over de beleidsvoornemens. Indien daar aanleiding toe bestaat kunnen uiteraard vragen aan het kabinet worden voorgelegd danwel kan er via wetgeving worden ingegrepen.

De leden van de fracties van de VVD en het RPF stellen enkele vragen over het bestuur van de SVb.

De omvang van het bestuur van de SVb is in de OSV 1997 teruggebracht van maximaal 15 leden en een voorzitter naar negen en een voorzitter. De reden voor terugbrenging van het aantal leden is dat een kleiner bestuur efficiënter werkt en dat aansluiting is gezocht bij de omvang van het bestuur van het CBA zoals opgenomen in het wetsvoorstel Arbvo 1996. Voor de SVb is in de invoeringswet OSV 1997 echter geregeld dat het huidige bestuur tot aan de nieuwe benoemings-termijn in zijn huidige omvang blijft bestaan.

Wat betreft de tripartiete samenstelling is het zo dat er geen aanleiding was hierin wijzigingen aan te brengen. Alhoewel de volksverzekeringen gezien hun karakter geen directe verbinding hebben met de arbeid en dus met sociale partners – anders dan de werknemersverzekeringen –, ziet het kabinet onvoldoende aanleiding de bestaande tripartiete structuur te wijzigen. Bedacht moet worden dat er wel een relatie met het aanvullende traject bestaat (pensioenen). Een ander argument voor een tripartiete samenstelling is de vergelijkbaarheid met andere instellingen op het terrein van de sociale verzekeringen.

De leden van de fracties van de VVD, D66, het RPF en de SP hebben vragen gesteld met betrekking tot de bestuursstructuur, de profielschets en de rechtspositieregeling van de bestuurders van het Ctsv.

In antwoord op de vragen van de fracties van de VVD, D66, het RPF en de SP over de bestuursstructuur, de profielschets en de rechtspositieregeling van de bestuurders van het Ctsv heb ik op 16 oktober jl. een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer gezonden (kenmerk TZ/UTZBO/96/7591a). In deze brief heb ik mijn visie ontvouwd met betrekking tot de profielschets van een nieuw bestuur en tot de regeling van de rechtspositie. Met deze brief heb ik, zonder dat daarvoor een wettelijke regeling noodzakelijk is, inzichtelijk gemaakt welke kwaliteiten aan een bestuurder worden gesteld. In aanvulling op genoemde brief kan ik toevoegen dat de opgesomde kwalitatieve eisen mede zijn gebaseerd op de ervaringen in het recente verleden en zijn toegesneden op de aard en de inhoud van de functie.

Omdat het bestuurslidmaatschap in mijn ogen een deeltijd-functie is, zal bij de benoeming moeten worden betrokken welke werkzaamheden de betrokkene gedurende zijn overige werktijd verricht. De garantie moet bestaan dat de functie van bestuurder geheel onpartijdig kan worden uitgeoefend. Van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld of het bestuurslidmaatschap van het Ctsv met andere functies verenigbaar is. Op voorhand wil ik niet uitsluiten dat een persoon die politiek actief is kan worden benoemd, mits hij voldoet aan de in de profielschets aangegeven vereisten.

De aansluiting van het salaris op de hoogste ambtelijke rangen biedt de mogelijkheid kandidaten te verwerven die voldoen aan de profielschets.

De leden van de VVD-fractie constateren dat het Lisv verantwoordelijk zal worden voor de reïntegratie van mensen met een uitkering ingevolge de werknemersverzekeringen. Zij veronderstellen dat de wijze van invulling van deze taak gestalte zal krijgen in het SWI-traject. Bij hen leeft desalniettemin de vraag hoe kan worden voorkomen, dat er onduidelijkheid komt over taken en bevoegdheden van de diverse betrokken instanties. Ook bij de leden van de fractie van D66 leven dergelijke vragen. Hoe wordt voorkomen dat het Lisv, de uitvoeringsinstellingen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, de gemeenten en de Sociale Verzekeringsbank, nu al deze organisaties werkzaamheden moeten verrichten voor de reïntegratie c.q. bemiddeling van uitkeringsgerechtigden, onafhankelijk van elkaar soortgelijke activiteiten gaan ontplooiën? Loopt een uitkeringsgerechtigde niet het risico dat meerdere organisaties min of meer dezelfde activiteiten in zijn of haar richting zullen afvuren?

Allereerst merk ik hier op dat de introductie van de wettelijke algemene reïntegratietaak voor het Lisv, niet met zich brengt dat er een grote overlap van taken plaatsvindt op het terrein van de reïntegratie c.q. de bemiddeling door het Lisv c.q. de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Ten aanzien van de arbeidsinschakeling van arbeidsgehandicapte personen geldt namelijk het volgende. Zolang de verantwoordelijkheid voor de bemiddeling van deze groep niet aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie is overgedragen, zal de Arbeidsvoorzieningsorganisatie geen arbeidstoeleidendende activiteiten (prestatiedienstverlening) voor deze groep verrichten. Dit is geregeld in artikel 18 van het wetsvoorstel Invoeringswet Arbeidsvoorzieningswet 1996 (Kamerstukken I, 1995/96, 24 554, nr. 318). Ten aanzien van de arbeidsinschakeling van niet-arbeidsgehandicapte ontslagwerklozen met een uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) zal aan de andere kant gelden, dat de basisbemiddelingstaak van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie voorgaat op de reïntegratietaak van het Lisv. Dit wil zeggen dat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie de enige organisatie is die zich met de directe bemiddeling van deze groep zal bezighouden (men leze het in het wetsvoorstel Invoeringswet Arbeidsvoorzieningswet 1996 opgenomen artikel 72 WW, eerste lid). De structurele inkoopmogelijkheid, die in het derde lid van laatstgenoemd artikel is geregeld, zal voorts met zich brengen, dat het Lisv voor moeilijk plaatsbaren niet die diensten mag verrichten, die onder de prestatiedienstverlening van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie vallen.

Ook bij de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de bemiddeling van gedeeltelijk arbeidsgeschikten zal er uiteraard op worden gelet, dat geen overlap van taken tussen de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie zal optreden.

Daar waar op dit moment wel overlap van taken op kan treden, zal, zoals de leden van de VVD-fractie terecht veronderstellen, aan de inzet van de diverse financiële middelen in het kader van het SWI-traject aandacht moeten worden besteed. In het deelrapport «Samenwerking en

Opdrachtverlening» doet de Regiegroep SWI op dit terrein enige aanbevelingen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af waarom de omvang van de verschillende besturen in de sociale zekerheidssector wel op elkaar wordt afgestemd maar het bestuur van Arbvo als enige 9 leden heeft, waaronder de onafhankelijke voorzitter en de overige besturen maximaal negen bestuursleden hebben met daarnaast een onafhankelijke voorzitter.

Er is voor de SVb en het Lisv bewust gekozen voor een model waarbij de voorzitter geen deel uitmaakt van een geleding en meer boven de partijen staat dan wanneer hij deel uitmaakt van een geleding. De SVb en het Tica beschikken op dit moment, evenals overigens het CBA over een onafhankelijk voorzitter. De ervaringen met deze constructie geven geen aanleiding dit thans te wijzigen.

De leden van de D66-fractie vragen een toelichting op het verschil in omvang tussen het bestuur van de SVb en het Lisv en het Ctsv.

De taken van een toezichthouder zijn van een geheel andere aard dan die van de twee uitvoerders van de volks- en werknemersverzekeringen. Daar komt bij dat voor de SVb en het Lisv een tripartiet bestuur gekozen is. Wil het bestuur een goede afspiegeling van de sociale partners vormen dan zal toch voor een minimale omvang van drie personen per geleding moeten worden gekozen.

De leden van de GPV- en D66-fractie vragen zich af of de samenstelling van het bestuur van de SVb en het Lisv wel tripartiet blijft als bestuursleden zonder last stemmen.

Ik wijs er in dit verband op dat de werkgevers- en werknemersorganisaties de bestuursleden van beide organen ter benoeming voordragen. In die zin hebben zij invloed op de samenstelling van het bestuur. De bestuursleden zullen in de meeste gevallen dan ook bestuurslid van of werkzaam zijn bij de voordragende organisatie. De reden om de bestuursleden zonder last te laten opereren is dat zij als bestuur een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen, en als lid van dat bestuur moeten handelen. Het feit dat deze bestuursleden zonder last van hun achterban dienen te opereren wil echter nog niet zeggen dat zij zonder ruggespraak moeten functioneren. Door participatie in het bestuur van de SVb en het Lisv verbinden de betreffende organisaties zich uiteraard wel aan de rol van mede-opdrachtgever van de uitvoering van de werknemersverzekeringen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af welke organisaties van werkgeverszijde bestuursleden kunnen voordragen en wat wordt verstaan onder andere representatieve organisaties.

Naar aanleiding hiervan merk ik op dat in het wetsvoorstel de mogelijkheid is opgenomen dat naast algemeen erkende centrale organisaties ook andere representatieve organisaties van werkgevers leden kunnen voordragen voor het bestuur van het Lisv een voordracht doen. Op dit moment zijn er representatieve organisaties die niet in een centrale zijn georganiseerd maar wel voldoende representatief zijn om een sector te vertegenwoordigen. Het LTO kan derhalve, ook al is zij geen centrale organisatie, toch bestuursleden voor het Lisv voordragen.

De leden van de fractie van D66 vragen of de gewezen bestuurders van het Ctsv zelf een beslissing omtrent hun wachtgeld hebben genomen.

Naar mijn mening is er sprake van een misverstand. Een beslissing omtrent het al dan niet toekennen van wachtgeld aan de gewezen bestuurders van het Ctsv is een zaak voor het zittende interim-bestuur.

De leden van de D66-fractie vragen hoever het is gevorderd met de afstemming van rechtsposities en afvloeiingsregelingen van bestuurders van (semi-)publieke instellingen.

Deze leden doelen hier op de door het kabinet toegezegde inventarisatie van aspecten van benoeming, beloning en ontslag van topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector (BBO-inventarisatie).

De rapportage van de BBO-inventarisatie zal eind 1996 door het kabinet aan de Kamer worden aangeboden. Die rapportage zal tevens contouren van een gedragslijn bevatten voor benoeming, beloning en ontslag van genoemde topfunctionarissen.

De leden van de D66-fractie stellen vast dat het toezichtsmodel Arbeidsvoorziening en Ctsv van elkaar verschillen. Gezien de koppeling van de beleidsterreinen ligt samenvoeging naar het oordeel van deze leden en het interim bestuur van het Ctsv voor de hand.

Op voorhand moet worden beseft dat er geen één ideaaltypisch sturings- en toezichtsarrangement is dat gehanteerd kan worden bij verzelfstandiging van publieke taken. Het precieze arrangement, te verankeren in wet- en regelgeving, is een resultante van keuzes ten aanzien van vraagstukken als: welke bevoegdheden en verantwoordelijkheden behoudt de minister, welke verantwoordelijkheden worden elders gelegd, hoe kan het totale veld van de uitvoering het best ingericht en vormgegeven worden, is er sprake van financiering uit de rijksbegroting etc. Uiteraard spelen ook de historie op de verschillende terreinen en de opgedane ervaringen een rol.

In zijn algemeenheid geldt dat organen die een publieke taak vervullen, zeker wanneer daarbij de besteding van publieke middelen gemoeid is, maar die niet hiërarchisch ondergeschikt zijn aan de minister, een verantwoordingsplicht hebben voor de uitoefening van hun taken.

In het wetsvoorstel Arbeidsvoorzieningswet 1996 is sprake van één instelling, die een gelede tevens landelijk gespreide organisatie omvat. De arbeidsvoorzieningsorganisatie krijgt een taak opgedragen, die met relatief veel beleidsvrijheid gepaard gaat. Het CBA is binnen de wettelijk, politiek-bestuurlijk en financieel gegeven kaders verantwoordelijk voor de taakinvulling in totaliteit. Zij zorgt onder meer voor de interne sturing en control. In artikel 14 Arbeidsvoorzieningswet is deze toezichthoudende taak nader uitgewerkt. Het ministerieel toezicht zal zich in de praktijk primair richten op het CBA en daarbij vooral gericht zijn op de wijze waarop het CBA zich van de interne toezichthoudende taak heeft gekweten. Daarbij zal gebruik kunnen worden gemaakt van de interne sturings- en controle-informatie van Arbeidsvoorziening. De eigen verantwoordelijkheid van het CBA impliceert dat het ministerieel toezicht in beginsel op afstand blijft. Het CBA verantwoordt zich middels begroting en beleidsplan, tussentijdse rapportages, jaarverslag en jaarrekening. Indien daartoe aanleiding bestaat kan vanuit de toezichtsfunctie nader onderzoek geïnitieerd worden.

Op het terrein van de sociale verzekeringen is sprake van meerdere instellingen die betrokken of belast zijn met de uitvoering waarbij de uitvoering meer dan in het geval van de arbeidsvoorziening genormeerd wordt door materiewetten. Uiteraard zijn ook deze instellingen gehouden interne sturings- en controlemechanismen te hanteren. Het externe toezicht is in deze sector opgedragen aan het Ctsv. Te vergelijken met de

situatie op het arbeidsvoorzieningssterrein is dat het primair het Lisv en de uitvoeringsinstellingen zijn die verantwoordelijk zijn niet normconforme situaties in de uitvoering te onderkennen en weg te nemen. De externe toezichthouder toetst niet alleen de, getrapt afgelegde, verantwoording van de uitvoeringsinstellingen maar dient derhalve ook het zelfsturend en zelfcorrigerend vermogen van de uitvoerders in opzet en werking te toetsen en zondig in te grijpen; dit gebeurt echter pas «in last resort». Naar het oordeel van het kabinet valt de aanbeveling van het interim bestuur Ctsv buiten het kader van dit wetsvoorstel.

De leden van de RPF-fractie vragen zich af of de rol van de voorzitter van de SVb zal wijzigen bij een kleinere omvang van het bestuur.

De verwachting bestaat dat de rol van voorzitter van de SVb niet zal wijzigen door verandering van de omvang van het bestuur. De verandering in omvang is niet dermate groot dat een andere invulling voor de functie van voorzitter zal ontstaan, tenzij het bestuur daar zelf initiatief toe neemt. De taakverdeling blijft immers een bevoegdheid van het bestuur.

De leden van de RPF-fractie vragen waarom marktwerking niet aan de orde is bij de werkzaamheden van de SVb.

De reden hiervoor is dat er geen aanleiding is op dit punt wijzigingen voor te stellen. Bij volksverzekeringen is differentiatie in de uitvoering niet aan de orde. Regionale en sectorale aspecten zijn afwezig. Tevens ontbreekt de relatie met «de arbeid». Dit ligt anders bij de werknemersverzekeringen, waar een duidelijke keuze is gemaakt voor een activerend stelsel waarbij het instrument van marktwerking een rol speelt. Voor de volksverzekeringen die een demografisch karakter hebben, speelt activerende werking uiteraard geen rol. Wel kan gewezen worden op de nu aan de orde zijnde uitzondering in de zin van de voorgenomen arbeidsoriëntatie voor personen met een nabestaandenuitkering. De organisatiestructuur van de uitvoering van de volksverzekeringen kent echter geen opdrachtgever-opdrachtnemermodel. Marktwerking is op dit moment dan ook niet aan de orde.

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe de vaststelling van de werkgebieden van de SVb zich verhoudt tot de positie van de uitvoerders van de werknemersverzekeringen die gebonden zijn aan de Regionale Besturen voor Arbeidsvoorziening.

Artikel 26 van het wetsvoorstel bepaalt dat de SVb Nederland in werkgebieden indeelt. De leden van de RPF-fractie vragen zich met de Raad van State af, hoe dit zich verhoudt tot de positie van de uitvoerders van de werknemersverzekeringen, die zijn gebonden aan de RBA-regio's.

De indeling die de Bank dient te maken, hoeft niet overeen te komen met de indeling in RBA-regio's. In het nader rapport is reeds aangegeven waarom de Bank een dergelijke indeling niet wordt opgelegd (punt 9). Kort gezegd komt het erop neer dat de Bank slechts voor een zeer klein gedeelte van haar cliënten met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie zal hoeven samen te werken, zodat het niet wenselijk is haar te verplichten haar gebiedsindeling geheel naar die deltaak in te richten. Voldoende is, dat voor de RBA's duidelijk is welke SVb-medewerkers bevoegd zijn tot het nemen van samenwerkingsbeslissingen met het oog op de reïntegratie van personen met recht op nabestaandenuitkering. Bij voorkeur dienen deze medewerkers beslissingsbevoegd te zijn voor één of meer hele Arbvo-regio's, opdat voorkomen wordt dat een RBA voor delen van zijn regio telkens met een andere contactpersoon van de SVb moet overleggen. In het nader rapport is aangegeven dat met de SVb overleg

zal worden gestart over de vraag hoe dit het best kan worden bereikt. Omdat de SVb-indeling niet overeenkomstig de RBA-indeling hoeft te zijn (en dat, gezien het reeds bij de SVb gestarte reorganisatieproces, ook niet zal zijn) en de Lisv-indeling (zoveel mogelijk) wel, kan geconcludeerd worden, dat de SVb-indeling ook niet zal overeenstemmen met de Lisv-indeling. Aangezien samenwerking tussen de SVb en de uitvoeringsinstellingen op reïntegratie-terrein slechts sporadisch zal voorkomen, acht het kabinet dit niet bezwaarlijk.

3.2 Het Landelijk instituut sociale verzekeringen

De leden van de fractie van de PvdA vragen zich af of zij het juist zien dat indien aan sectorraden een formele status zou worden gegeven het verschil met de huidige bedrijfsverenigingen wel erg gering wordt. Mede in dat licht vragen zij om een nadere onderbouwing van de overgang van de bestuurlijke verantwoordelijkheden naar het Lisv.

Met het wetsvoorstel wordt gekozen voor een deconcentratie model waarbij de besturing op landelijk niveau plaatsvindt met mogelijkheden van sectorale inbreng door middel van advisering en waarbij het zwaartepunt van de gevalsbehandeling op regionaal niveau ligt. Met het voorgestane model zullen de problemen die gesignaleerd zijn tijdens de parlementaire enquête naar de uitvoering van de sociale zekerheid zich niet meer voor kunnen doen. Door de scheiding opdrachtgever/opdrachtnemer waarbij de opdrachtgever de uitvoering en besluitvorming binnen de vastgestelde kaders aan een uitvoeringsinstelling overdraagt, is gewaarborgd dat de gevalsbehandeling onafhankelijk van sociale partners plaatsvindt.

Wat betreft de overgang van de bestuurlijke verantwoordelijkheden van de bedrijfsverenigingen naar het Lisv wijs ik er op dat dit in het wetsvoorstel expliciet is geregeld. Dit betekent onder meer ook dat het jaarverslag en de jaarrekening over 1996 onder verantwoordelijkheid van het Lisv dienen te worden vastgesteld.

De leden van de fracties van het CDA en de SP stellen de vraag in hoeverre het Lisv een te sterke centrale rol gaat krijgen en min of meer een hoofdkantoor van de uitvoeringsinstellingen gaat worden.

Met de overgang van de opdrachtgeversrol van de bedrijfsverenigingen naar het Lisv is beoogd een gedifferentieerde uitvoering van de sociale zekerheid mogelijk te maken. De sectorraden, die mogelijk als materiële opdrachtgever fungeren, kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Of één en ander ook daadwerkelijk tot stand komt is mede afhankelijk van de initiatieven van sociale partners. Een centraal model met het Lisv als hoofdkantoor is absoluut niet beoogd. Mede gelet op de beoogde marktwerking is juist het openbreken van de markt voor andere partijen dan de huidige uitvoeringsinstellingen een signaal dat een centralistisch model niet voor ogen staat in de nieuwe uitvoeringsstructuur.

De leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en het RPF vragen een nadere onderbouwing van de keus van een tripartiete bestuurs-samenstelling.

De samenstelling van het Lisv is uitgebreid aan de orde geweest in een algemeen overleg op 29 juni 1995 met de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In dit overleg bleek een duidelijke voorkeur van de Kamer voor een tripartiete samenstelling van het bestuur van het Lisv. De toevoeging van de onafhankelijke leden heeft een meerwaarde ten opzichte van een bipartiet samengesteld bestuur aangezien de onafhankelijke leden vanwege hun specifieke deskundigheid danwel

persoonlijke capaciteiten worden benoemd. Verder zijn zij niet gebonden aan een belangenorganisatie en kunnen zij een extra waarborg zijn voor het dienen van het algemeen belang en verder kunnen zij voor een goede, uitgebalanceerde, besluitvorming zorgen. Daarnaast is een overweging geweest om aan te sluiten bij de bestuurssamenstelling van andere organisaties in de sector, zoals de SVb, de SER en de in het Arbvo-wetsvoorstel opgenomen tripartiete samenstelling van het bestuur van het CBA. De meerwaarde van een extra geleiding in het bestuur wordt groter geacht dan wanneer alleen de voorzitter onafhankelijk is.

De leden van de VVD-fractie ondersteunen de opvatting dat de voorbereiding en uitvoering van besluiten door de uitvoeringsinstellingen worden verricht. De vraag is volgens deze leden echter of de wenselijkheid van mandatering niet nadrukkelijker uitgesproken zou kunnen worden en meer bindend zou moeten worden voorgeschreven.

Er dient onderscheid te worden gemaakt naar de verplichte uitbesteding van de voorbereiding en uitvoering van beslissingen van het Lisv en de besluitvorming zelf. De leden van de D66-fractie vragen in dit verband aan te geven wat precies onder voorbereiding van besluiten wordt verstaan. Onder de voorbereiding en uitvoering van beslissingen wordt ondermeer verstaan de medische keuring, het vaststellen van de mate van arbeidsongeschiktheid, het vaststellen van het dagloon en het betaalbaar stellen van de uitkering. Deze werkzaamheden moeten verplicht aan een uitvoeringsinstelling worden opgedragen, het Lisv mag deze werkzaamheden niet zelf verrichten. Wat betreft de besluitvorming is verplichte mandatering niet in overeenstemming met de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) waarin de mandaatsfiguur wordt geregeld. Uit het karakter van de mandaatsfiguur vloeit voort dat de mandaatgever de bevoegdheid om zelf beslissingen te nemen, niet verliest. De mandaatgever, in dit geval het Lisv, moet zijn verantwoordelijkheid waar kunnen blijven maken. Door verplicht mandaat kan moeilijk gesproken worden van een bevoegdheid van het Lisv aangezien het Lisv zijn beslissingsbevoegdheid dan altijd moet laten uitoefenen door de uitvoeringsinstellingen. Een verplicht mandaat in de wet zou derhalve teveel afwijken van de mandaatregeling in de AWB. Gekozen is derhalve voor de constructie waarbij de voorbereiding en uitvoering van besluiten aan uitvoeringsinstellingen moet worden opgedragen. Ten aanzien van de besluitvorming is in de toelichting opgenomen dat het uitdrukkelijk de bedoeling is dat de beslissingsbevoegdheid aan dezelfde uitvoeringsinstelling wordt gemandateerd. Slechts in uitzonderingsgevallen zou het Lisv zelf moeten beslissen. Het is derhalve niet mogelijk het Lisv te verbieden zelf beslissingen te nemen. In het nader rapport is aangegeven aan welke gevallen kan worden gedacht waarin het Lisv zelf tijdelijk beslissingen neemt. De vrees dat het Lisv in meer dan alleen uitzonderingsgevallen beslissingen zal nemen wordt niet groot geacht. Allereerst is het Lisv daar niet op ingericht. Indien het Lisv de besluitvorming in een groot aantal gevallen zou willen overnemen van de uitvoeringsinstellingen zou de werkwijze van het bestuur aanzienlijk moeten wijzigen en het personeelsbestand eerst drastisch moeten worden uitgebreid. Het Lisv zal in dat geval worden aangesproken op het feit dat hij in strijd met de strekking van de wet handelt. Daarnaast zal de toezichthouder ingrijpen als de doelmatigheid en/of rechtmatigheid van de uitvoering hiermee in gevaar komt.

De leden van de VVD-fractie stemmen in met het voornemen van het kabinet om het Ctsv jaarlijks te laten rapporteren over de wijze waarop de claimbeoordeling van de werknemersverzekeringen geschiedt.

Deze leden stellen terecht vast dat de rapportage over de wijze waarop de claimbeoordeling plaatsvindt primair betrekking zal moeten hebben op de vraag of de claimbeoordeling in voldoende mate is gemandateerd aan de uitvoeringsinstellingen. De toets daarbij zal zijn dat de claimbeoordeling als regel gemandateerd is en dat eventuele uitzonderingen daarop betrekking hebben op specifieke problemen bij de uitvoering gedurende een beperkte periode. Uiteraard is het niet uitgesloten dat ook rapportage wenselijk is over de uitvoeringspraktijk, zoals bijvoorbeeld de wijze van keuren.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom niet voor een onafhankelijk keuringsinstituut is gekozen. Juist in een situatie waarin sprake is van meer uitvoeringsorganen, en van concurrentie tussen deze organen alsmede met het oog op de toekomstige participatie van particuliere verzekeraars ware naar hun mening een onafhankelijke keuringsinstantie te overwegen. Ook de leden van de fractie van D66 vragen zich af of de claimbeoordeling niet onafhankelijk van de uitvoeringsorganen moet gebeuren. Hiervoor verwijzen zij naar de WRR-studie uit 1994. Zeker waar de keuring beschouwd kan worden als een schadebeheersingsinstrument, kan er een existentieel financieel belang zijn om de claimbeoordeling ook als zodanig te gebruiken.

In het kader van het wetsvoorstel premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsregelingen (Pemba, kamerstuknr. 24 698) is de kwestie van de onafhankelijke claimbeoordeling eveneens door de leden van deze fracties aan de orde gesteld. In dat kader speelden feitelijk dezelfde argumenten als nu door deze leden worden aangevoerd. Het kabinet heeft een aantal redenen om niet te kiezen voor een onafhankelijke keuringsinstantie. Door het instellen van een onafhankelijke instantie ontstaat er een breuk in de gevalsbehandeling en een onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. Er ontstaat tijdverlies en er is sprake van een verhoogde kostenbeslag. Deze nadelen waren overigens destijds de belangrijkste redenen om te besluiten tot opheffing van de Gemeenschappelijke Medische Dienst.

Deze nadelen worden door het kabinet zwaarder gewogen dan het mogelijk ontstane risico van belangenverstremming indien de claimbeoordeling bij de uitvoeringsorganen blijft. Dit risico wordt geminimaliseerd doordat de keuring is ingekaderd door wettelijke regels, het Functie Informatie Systeem (FIS) en verdere uitvoeringsregels zoals de vg-standaard «richtlijn medisch arbeidsongeschiktheids criterium». De keuring verloopt derhalve langs strakke regels. Ten slotte wordt de onafhankelijkheid gewaarborgd door het onafhankelijk toezicht.

De leden van de VVD-fractie stellen de vraag welke criteria het Ctsv zal hanteren om een administratie-overeenkomst tussen een uitvoeringsinstelling en het Lisv goed te keuren.

Allereerst is van belang vast te stellen het Ctsv zelf natuurlijk de eerst aangewezen is om de criteria te bepalen op basis waarvan een administratie-overeenkomst tussen een uitvoeringsinstelling en het Lisv zal worden goedgekeurd. Het kabinet acht het in lijn met dit wetsvoorstel dat het Ctsv de criteria voor goedkeuring van de administratie-overeenkomsten primair zal ontlenuen aan wet- en regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur, rechtspraak, aan normen en standaarden die elders in het maatschappelijk verkeer gangbaar zijn (basale bedrijfseconomische inzichten, binnen een beroepsgroep gebruikelijke protocollen enz.) en aan het eigen beleid van het Lisv. Het kabinet gaat er van uit dat het Ctsv op basis van deze normen een toetsingskader zal vaststellen waaraan de concept administratie-overeenkomsten zullen moeten voldoen. Het is naar de mening van het

kabinet de taak van het Ctsv om de criteria die voortvloeien uit de hiervoor genoemde bronnen te expliciteren en vast te leggen in een voor het Lisv hanteerbaar en voor een ieder kenbaar toetsingskader.

De leden van de VVD-fractie vragen of er reeds inzicht kan worden gegeven in de criteria waaraan het Ctsv de administratieovereenkomsten zal gaan toetsten.

Het Ctsv heeft een toetsingskader opgesteld terzake van zijn goedkeuringsbevoegdheid met betrekking tot de overeenkomst tussen een bedrijfsvereniging en een uitvoeringsinstelling als bedoeld in artikel 57 Osv. De overeenkomsten die eind 1995 zijn gesloten zijn beoordeeld aan de hand van dit toetsingskader en lopen door tot het jaar 2000. In principe zullen tot die tijd geen nieuwe overeenkomsten worden aangegaan. Een nieuw toetsingskader zal waarschijnlijk in de loop van 1998 door het Ctsv worden opgesteld met het oog op de contracts-onderhandelingen vanaf het jaar 2000.

In artikel 41 van het wetsvoorstel wordt voorgeschreven dat het Lisv in de contracten met de uitvoeringsinstellingen ten minste laat opnemen, dat iedere uitvoeringsinstelling in iedere Lisv-regio of combinatie van -regio's aan ten minste één persoon de bevoegdheid verleent om beslissingen te nemen over de reïntegratie van cliënten. De leden van de VVD-fractie begrijpen de intentie van deze bepaling wel, maar zij vragen zich af of door het toeschrijven naar een persoon (en daarna naar zijn plaatsvervanger) een niet te bureaucratisch geheel ontstaat. Kan niet worden volstaan met de verplichting in de overeenkomsten tussen Lisv en uitvoeringsinstellingen een algemener formulering aangaande de reïntegratietoekening op te nemen?

Het antwoord op deze vraag luidt ontkennend. Juist op het punt van de reïntegratie is de regionale uitvoering van belang. Zonder het voorschrift van regionale uitvoering door de uitvoeringsinstellingen op reïntegratieterrein is een goede samenwerking met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten niet verzekerd. Immers, in dat geval zouden de uitvoeringsinstellingen ook kunnen besluiten de beslissingsbevoegdheid op één centraal punt te concentreren (het hoofdkantoor) met als gevolg dat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten steeds bij dat centrale punt zouden moeten aankloppen indien de reïntegratie van een persoon met recht op uitkering ingevolge de werknemersverzekeringen aan de orde zou zijn. Dat zou de samenwerking in de regio – nodig omdat de reïntegratie van cliënten de meeste kans van slagen heeft als dat op regionaal niveau (of lager) geschiedt – aanzienlijk belemmeren. Voor een goede samenwerking in de regio is derhalve beslissingsbevoegdheid in de regio nodig.

De leden van de VVD-fractie verzoeken om een toelichting op de keuze om de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven niet over te laten aan het Lisv, maar tot een taak voor de minister te maken. Ook de leden van de CDA-fractie stellen een vergelijkbare vraag.

Het kabinet is van mening dat de bevoegdheid tot indeling van het bedrijfs- en beroepsleven een belangrijk sturend element is in de uitvoering van de sociale verzekeringswetten omdat deze indeling onder andere bepalend is voor hoogte van de verschuldigde wachtgeldpremie. Het kabinet acht het vaststellen van de daarbij te hanteren grenzen, gezien ook de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen voor werkgevers(organisaties) en werknemers(organisaties) een taak van de minister. Voor het bij de minister laten van deze bevoegdheid is ook van belang dat op basis van aanwijzing 124f voor de regelgeving slechts regelgevende

bevoegdheid aan zbo's, in dit geval het Lisv, wordt toegekend als het gaat om technische of organisatorische onderwerpen. Gezien het belang van de inhoud van de indelingsbeschikking voor de door werkgevers en werknemers verschuldigde wachtgeldpremie kan de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven niet gezien worden als regelgeving die overgelaten zou kunnen worden aan het Lisv.

Bij de daadwerkelijke indeling van het bedrijfs- en beroepsleven zal ik het advies van het Tica ter zake, dat als bijlage bij de memorie van toelichting is gevoegd, als uitgangspunt nemen. Door bij de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven de risicogroepen binnen de wachtgeldfondsen te volgen, wordt aangesloten bij bestaande sociaal-economische structuren die in het verleden op initiatief van sociale partners zelf tot stand zijn gekomen. Deze sociaal-economische structuren hebben ook een rol gespeeld bij het tot stand komen van de bestaande cao-ordening. Aansluiting op het beleid van sociale partners op terreinen als preventie en reïntegratie kan daardoor gemakkelijk plaatsvinden.

Het overleg met sociale partners over de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven heeft enige tijd geduurd omdat de inhoud van het overleg ook in belangrijke mate werd beïnvloed door de vormgeving van de premiedifferentiatie zoals opgenomen in het wetsvoorstel Pemba (Kamerstuk 24 698).

Daarnaast verzoeken de leden van de VVD-fractie om een toelichting op de positie van de sectoronderdelen.

In de wet is bewust geen formele plaats voor de sectoronderdelen opgenomen. In de wet en toelichting is gekozen voor een model waarin zowel het Lisv als de sectorraden een bepaalde rol (kunnen) vervullen. Dit sluit echter niet uit dat in de praktijk rekening wordt gehouden met de wensen die in bepaalde sectoronderdelen leven. Indien er voor gekozen zou worden om sectoronderdelen een vergelijkbare positie als de sectorraden te geven, bestaat het gevaar dat daarmee de bestuurbaarheid in het gedrang komt. Bovendien moet dan ook de relatie sectorraden en sectoronderdelen in de wet geregeld worden. Dit komt de overzichtelijkheid van het model niet ten goede. Het ontbreken van een vergelijkbare positie tussen sectorraden en sectoronderdelen betekent nog niet dat een sectorraad het sectoronderdeel niet kan vragen de onderhandelingen met de uitvoeringsinstelling te voeren. Advisering aan het Lisv geschiedt echter uiteindelijk door de sectorraad. Daarnaast staat het een sectoronderdeel uiteraard vrij spontaan te adviseren.

De leden van fractie van D66 ondersteunen de expliciete wettelijke reïntegratietaak van de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen. Het lijkt deze leden echter enigszins gecompliceerd dat de reïntegratietaak via de regio's van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie moet lopen, terwijl de overige taken vooral sectorgewijs moeten verlopen. Zij vragen in hoeverre reïntegratie-activiteiten belemmerd kunnen worden door de sectorale indeling in die zin dat ongeveer 38 sectoren over contracten met uitvoeringsorganisaties adviseren terwijl de uitvoering plaatsvindt door vijf uitvoeringsorganisaties die in 18 arbeidsvoorzieningsregio's opereren.

Naar de mening van het kabinet zal de uitvoering van de reïntegratie-taak niet belemmerd worden door de sectorale indeling. De sectorale invloed komt immers via de sectorraden voornamelijk tot stand bij het opstellen van de concept-contracten ter afsluiting tussen het Lisv en de uitvoeringsinstellingen. In die contracten dienen afspraken te worden gemaakt over de invulling van de reïntegratietaak. De uitvoering daarvan dient echter overgelaten te worden aan de uitvoeringinstellingen,

die daartoe in iedere regio of combinatie van regio's een beslissings-bevoegde persoon dienen aan te wijzen.

De leden van de D66-fractie refereren aan de aanbevelingen van de parlementaire enquêtecommissie met betrekking tot de afschaffing van de Toeslagenwet.

De leden van de D66-fractie vragen wat het kabinet hiervan vindt in het kader van een doelmatige uitvoering van de werknemersverzekeringen.

Bij het voorstel van de enquêtecommissie om de Toeslagenwet af te schaffen en de minimumbescherming met een aanpassing voor de vermogenstoets te regelen in de Algemene Bijstandswet is destijds een aantal kanttekeningen door het kabinet geplaatst. Naast vraagtekens bij de maatschappelijke acceptatie bestonden de nodige aarzelingen om het uitvoeringsapparaat van de bijstandswet met een nieuwe taak te belasten.

Afschaffing van de Toeslagenwet zal verder tot gevolg hebben dat de uitkeringsgerechtigde voor een aanvulling tot het relevant sociaal minimum bij twee loketten, de bedrijfsvereniging (in de toekomst het Lisv) en de GSD, zal moeten aankloppen. Dit zal extra administratieve informatiestromen tussen de GSD en het Lisv tot gevolg hebben. Een vermindering van uitvoeringskosten van de afschaffing van de TW is derhalve niet te verwachten.

De leden van de D66-fractie vragen of het in het kader van het handhavingsbeleid niet wenselijk dat het Lisv een wettelijke coördinatietaak behoudt.

Op dit moment is de uitvoering van de werknemersverzekeringen opgedragen aan de bedrijfsverenigingen. Om te garanderen dat deze zelfstandige bestuursorganen de wettelijke taken waar nodig uniform uitvoeren, heeft het Tica op grond van de huidige Osv een wettelijke coördinatietaak. Aangezien in de OSV 1997 de rechtsopvolger van het Tica zelf verantwoordelijk is voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen, is het niet nodig om de coördinatie wettelijk voor te schrijven. Dit neemt uiteraard niet weg dat het Lisv er voor zal moeten zorgen dat de uitvoeringsinstellingen waar nodig uniform opereren. Indien de realisatie van de beleidsdoelen hierom vraagt, zal het Lisv er ook voor dienen te zorgen dat de uitvoeringsinstellingen met elkaar samenwerken. Het Lisv kan hiervoor de administratie-overeenkomsten en zijn regelgevende bevoegdheden gebruiken.

Het handhavingsbeleid is een goed voorbeeld van een beleidsterrein waarop het Lisv zijn sturende en coördinerende rol zal moeten waar maken. De strijd tegen misbruik en oneigenlijk gebruik mag niet worden gehinderd door onderlinge rivaliteit en concurrentie. Een effectieve handhaving is naar de mening van het kabinet uitsluitend mogelijk als alle betrokken organisaties intensief met elkaar samenwerken. Hierbij gaat het niet alleen om de uitvoeringinstellingen die in de strijd tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van de werknemersverzekeringen één front dienen te vormen, maar ook om de samenwerking met instanties in andere beleidssectoren (bijvoorbeeld de Belastingdienst, Gemeentelijke sociale diensten, de Arbeidsinspectie). Zoals bekend wordt bij de fraudebestrijding de afgelopen jaren in toenemende mate een intersectorale, multidisciplinaire aanpak gehanteerd.

Daarbij is enige concurrentie tussen de uitvoeringinstellingen op het terrein van de handhaving niet per definitie ongewenst. Concurrentie is immers gericht op het realiseren van de meest optimale verhouding tussen enerzijds de kwaliteit van de gevraagde diensten en producten en

anderzijds de prijs die hiervoor in rekening wordt gebracht. Tot de gevraagde diensten en producten kunnen ook bepaalde vormen van samenwerking worden gerekend, zowel onderlinge samenwerking (bijvoorbeeld: ontwikkelen van methoden en technieken van fraudebestrijding; informatieuitwisseling) als de samenwerking met andere bestuursorganen (bijvoorbeeld: in het kader van het convenant met de Belastingdienst). Het Lisv zal bij het sluiten van de administratieovereenkomsten concreet moeten aangeven wat er op dit vlak van de uitvoeringsinstellingen wordt verwacht: in welke vorm, op welke manier moet er met welke instanties worden samengewerkt. Het is aan de uitvoeringsinstellingen om de vereiste samenwerking op een zo efficiënt mogelijke wijze gestalte te geven.

De leden van de D66-fractie vragen een volgorde in de wet aan te brengen van prioriteiten waar de uitvoeringsinstellingen uitvoering aan zouden moeten geven waarbij de reïntegratieactiviteiten in de ogen van deze leden voorop zou moeten staan.

Wat de uitvoering van de administratieovereenkomsten betreft is het Lisv als opdrachtgever degene die in de contracten aangeeft in welke verhouding bepaalde activiteiten moeten worden verricht. Daarbij kan het echter niet zo zijn dat uitvoering van reïntegratieactiviteiten voorop staat. De uitvoering van de werknemersverzekeringen en de reïntegratieactiviteiten staan nauw met elkaar in verband en dienen ook in die zin te worden uitgevoerd.

De leden van de fractie van D66 vragen hoe het Lisv daadwerkelijk kan bevorderen dat mensen die een uitkering ontvangen weer in het arbeidsproces worden ingeschakeld. Zijn de uitvoeringsorganisaties verplicht een contract af te sluiten met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie? Of gaat het alleen om het aanstellen van een functionaris in de Arbeidsvoorzieningsregio? Welke bevoegdheden heeft zo'n functionaris eigenlijk, nu niet wordt vastgelegd hoe op regionaal niveau moet worden samengewerkt, noch wordt bepaald dat er front-offices moeten komen? Bovendien: het SWI-proces kenmerkt zich toch voornamelijk door werken van onderop met een grote mate van autonomie van de drie kolommen?

In het wetsvoorstel krijgt het Lisv de belangrijke taak om te bevorderen dat uitkeringsgerechtigden in het arbeidsproces worden ingeschakeld. Zij dient de voorbereiding en de uitvoering van deze taak uit te besteden aan de uitvoeringsinstellingen. Daarnaast dient zij – uitzonderingssituaties daargelaten – de beslissingsbevoegdheid inzake de reïntegratie aan de uitvoeringsinstellingen te mandateren. In dezen verschilt de uitvoering van de reïntegratietaak door het Lisv derhalve niet van de uitvoering van de overige taken die uit de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de werknemersverzekeringen voortvloeien. Een verschilpunt is wel gelegen in het feit, dat de uitvoeringsinstellingen vervolgens de uitvoering van de reïntegratietaak verplicht op regionaal niveau dienen te leggen, daar waar dat voor de overige onderdelen van de uitvoering niet verplicht is (met dien verstande dat men in iedere regio wel voldoende bereikbaar dient te zijn voor cliënten). Wil men de berekening van bijvoorbeeld de hoogte van de uitkering overlaten aan één centraal kantoor, dan mag dat. Het besluit of een bepaalde cliënt in aanmerking komt voor een loonsuppletie, voor scholing of voor een proefplaatsing, dient echter in de regio te worden genomen. De uitvoeringsinstellingen zullen inderdaad afspraken moeten maken met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Daarbij dienen ze zich uiteraard wel te houden aan de grenzen van de wet en de lagere regelgeving en aan de bepalingen in hun contract met het Lisv. De bevoegdheden van de reïntegratie-functionaris zijn groot. Deze functionaris dient immers beslissingbevoegd te zijn ten aanzien van de reïnte-

gratie in de regio. Dat wil zeggen dat hij – binnen landelijk vastgestelde kaders – samenwerkingsafspraken met de partners in de regio kan maken en afspraken kan maken over de inkoop, maar ook kan beslissen over de reïntegratieplannen ten behoeve van individuele cliënten. Daarbij wordt opgemerkt dat de verplichting om in iedere regio of combinatie van regio's ten minste één beslissingsbevoegde persoon aan te wijzen niet inhoudt, dat er in het normale geval in de regio ook maar één persoon zich met de reïntegratie bezig moet houden. Veeleer zal het gewenst zijn dat per regio meerdere personen op dat terrein werken. De bepaling die de uitvoeringsinstellingen verplicht reïntegratie-beslissingen op regionaal niveau te laten nemen, is niet in strijd met de SWI-gedachte dat samenwerking van onderop gestalte moet krijgen, maar bevordert deze juist.

De leden van de D66-fractie vragen wanneer er sprake is van een situatie waarin een uitvoeringsinstelling zijn verplichtingen niet nakomt.

De uitvoeringsinstelling gaat een contract aan met het Lisv waarin is vastgelegd welke werkzaamheden en mogelijk onder welke voorwaarden deze worden verricht. Op het moment dat deze afspraken niet worden nagekomen komt de uitvoeringsinstelling haar verplichtingen jegens haar opdrachtgever niet na.

De leden van de fractie van D66 vragen wanneer het wetsvoorstel voor de Wet op de Reïntegratie de Tweede Kamer zal bereiken.

Het streven is erop gericht een hoofdlijnennota in de eerste maanden van 1997 voor advies voor te leggen aan de SER, het Lisv, het Ctsv, het CBA en de VNG. Deze nota zal tegelijkertijd ter kennisneming aan de Tweede Kamer worden gezonden. Na verwerking van de adviezen zal in de loop van 1997 een uitgewerkt wetsvoorstel voor advies naar de Raad van State worden verzonden. Zoals ik de Tweede Kamer op 24 oktober 1996 heb medegedeeld tijdens de interpellatie-Biesheuvel is mijn streven erop gericht de Wet op de Reïntegratie tegelijk met het Pemba-complex op 1 januari 1998 in werking te doen treden.

De leden van de fractie van D66 vragen waarom het mogelijk wordt gemaakt dat een tot het nemen van reïntegratiebeslissingen bevoegde persoon werkt in meerdere Lisv-regio's. Het lijkt hen gewenst dat dit niet te vaak voorkomt, om te voorkomen dat de regionale uitvoering van de werknemersverzekeringen gefrustreerd zal geraken.

Voor de reden van de mogelijkheid dat een tot het nemen van reïntegratie-beslissingen bevoegde persoon ook voor meerdere Lisv-regio's werkzaam is, wordt verwezen naar paragraaf 4.4.1 van de memorie van toelichting. Kort gezegd is deze reden te vinden in het feit dat niet alle (deel)sectoren van het bedrijfs- en beroepsleven waarvoor een uitvoeringsinstelling werkzaamheden verricht, in alle Lisv-regio's aanwezig hoeven te zijn. Aanwezigheid van een tot reïntegratie bevoegde persoon van de uitvoeringsinstelling in een regio waarin cliënten afkomstig uit de betreffende (deel)sector niet of nauwelijks wonen of zetelen, is dan weinig zinvol. Naast de havens, kan hierbij bijvoorbeeld ook worden gedacht aan de baksteenindustrie, de kleiwarenindustrie en de textielindustrie. Het is aan het Lisv om in de contracten met de uitvoeringsinstellingen te bepalen of de betreffende uitvoeringsinstelling in iedere regio een tot reïntegratie bevoegde persoon dient aan te wijzen, of dat ook met een combinatie van regio's mag worden volstaan. In het laatste geval dient het Lisv overeenstemming te bereiken over de combinatie van regio's waarvoor de betreffende personen werken. Overigens wordt opgemerkt dat een uitvoeringsinstelling tot 2000 vrijwel altijd zal werken voor (deel)sectoren met cliënten in iedere Lisv-regio,

zodat het Lisv naar verwachting altijd aanwezigheid van een tot reïntegratie bevoegde persoon in iedere regio zal eisen. Vanaf 2000 – als er nieuwe uitvoeringsinstellingen op de markt kunnen komen – kan dat anders worden. Omdat de kans klein is, dat een uitvoeringsinstelling na 1999 slechts zal werken voor één (deel)sector die bovendien zeer ongelijk over het land verspreid is, is ook na dat jaar de kans dat het Lisv niet in iedere regio aanwijzing van een tot reïntegratie bevoegde persoon eist, klein.

De leden van de D66-fractie vragen in hoeverre rekening is gehouden met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer in het rapport «Fondsbeheer in de sociale zekerheid».

Het kabinet is van mening dat de positie van de fondsbeheerder in het financiële verantwoordingsproces aanmerkelijk is versterkt. Zo zal het Lisv een naar fonds verbijzonderde verklaring moeten overleggen aan het Ctsv over de rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van de fondsen. Daarmee is naar de mening van het kabinet volledig tegemoetgekomen aan de wens van de Algemene Rekenkamer zoals verwoord in het AR-rapport over het fondsbeheer in de sociale zekerheid.

Naar aanleiding van de vragen van de leden van de D66-fractie kan het volgende worden gezegd over de registratie van dienstverbanden (verzekerden).

Deze registratie gebeurt met behulp van de zogeheten melding bedrijfsvereniging, die na het van kracht worden van de OSV 1997 «melding dienstverband» zal gaan heten. Werkgevers zijn verplicht om aanvang, wijziging en beëindiging van dienstverbanden aan de uitvoeringsinstellingen te melden. Naast enkele identificerende gegevens, wordt hierbij opgave gedaan van de aard, de omvang en de datum van aanvang, wijziging of beëindiging van het dienstverband. Jaarlijks worden er door de uitvoeringsinstellingen ruim 12 miljoen meldingen verwerkt. De verwerking van deze berichtenstroom behoort tot het reguliere uitvoeringsproces van de uitvoeringsinstellingen. In principe wordt iedere nieuwe melding gecontroleerd en geverifieerd aan de hand van gegevens waarover de uitvoeringsinstellingen zelf beschikken (bijv: gegevens over de werkgevers, eventuele vorige dienstverbanden) en aan de hand van informatie van de Belastingdienst (sofi-nummer) en gemeentelijke basisadministratie (naam, adres, woonplaats). In het geval van onjuistheden, onvolledigheden of onwaarschijnlijkheden wordt bij de werkgever navraag gedaan. De uitvoeringsinstellingen voeren geen veldonderzoek uit om te controleren of de door de werkgevers verstrekte informatie in overeenstemming is met de werkelijkheid. Een dergelijk onderzoek zou zeer hoge uitvoeringskosten met zich mee brengen, terwijl de toegevoegde waarde waarschijnlijk laag is. Verder moet worden bedacht dat de gegevens over dienstverbanden periodiek worden gecontroleerd bij de verwerking van de jaarloonopgaven van de werkgevers en tijdens eventuele looncontroles. Tevens worden de gegevens gecontroleerd als een verzekerde een uitkering aanvraagt.

De leden van de fractie van D66 vragen of onder de registratie van dienstverbanden ook de registratie van de toepassing en de resultaten van reïntegratie-instrumenten moet worden begrepen. Zij constateren dat uit het rapport van het Ctsv (R96/4) blijkt dat er slechts op beperkte schaal sprake is van een dergelijke registratie.

De registratie van dienstverbanden heeft een andere functie dan de registratie van de toepassing en de resultaten van reïntegratie-instrumenten. De dienstverbandenregistratie is in eerste instantie bedoeld

ter ondersteuning van het primaire uitvoeringsproces. De door het Ctsv bedoelde registratie van de toepassing en het effect van reïntegratie-instrumenten heeft het karakter van beleids-, respectievelijk verantwoordingsinformatie. Het Lisv zal hier op grond van zijn wettelijke verantwoordelijkheid voor dienen te zorgen. De dienstverbandenregistratie in de VZA zal wel een van de bronnen kunnen zijn voor het vergaren van informatie over de resultaten van de reïntegratie-inspanningen.

De leden van de RPF-fractie vragen zich af of de mogelijkheden die de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen heeft om het beroep op de werknemersverzekeringen te beperken wel toereikend zijn om hieraan met succes gestalte te geven. Onderschrijft het kabinet de opvatting dat de mogelijkheden op het terrein van de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen groter zijn dan op het terrein van de werkloosheidsverzekeringen?

Het kabinet onderschrijft deze opvatting in die zin, dat het aantal verschillende wettelijke reïntegratie-instrumenten in de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen inderdaad groter is dan in de Werkloosheidswet. Als bekend werkt het kabinet aan een voorstel voor een Wet op de reïntegratie, met als doel te komen tot een doorzichtiger regelgeving en een betere samenhang tussen de verschillende maatregelen binnen de werknemersverzekeringen. Uiteraard zal daarbij tevens worden gestreefd naar oplossing van geconstateerde knelpunten.

De leden van de RPF-fractie vragen of het kabinet concrete plannen heeft om ook ten aanzien van de werkloosheidsverzekeringen meer sturingsmogelijkheden te bieden, zoals premiedifferentiatie.

Het kabinet heeft in de nota Werken aan Zekerheid (kamerstukken II, 1996–1997, 25 010) aangegeven te onderzoeken of meer sturingsmogelijkheden in de WW kunnen worden ingebouwd. In de nota worden onder meer genoemd het onderzoek naar premiedifferentiatie in de WW en de spaar/opbouw WW. Beide verkeren nog in een eerste stadium van onderzoek. Van concrete plannen is dus nog geen sprake.

Indien een werkgever zijn verplichting om dienstverbanden te melden niet nakomt, kan hij worden gestraft met een geldboete van de derde categorie of een hechtenis van ten hoogste zes maanden. Bij een opzettelijke overtreding zijn deze straffen hoger. De sancties zijn geregeld in artikel 106 van de OSV 1997.

De leden van de SGP en D66-fractie vragen zich af of er voldoende waarborgen voor de continuïteit in de wet zijn opgenomen in geval het Lisv de uitvoering van de ene uitvoeringsinstelling aan de andere wenst over te dragen.

Het wetsvoorstel bepaalt dat het Lisv de voorbereiding en uitvoering aan een uitvoeringsinstelling dient op te dragen; deze werkzaamheden kan zij dus niet zelf verrichten. Op het moment dat het Lisv van uitvoeringsinstelling wenst te veranderen is zij verplicht de uitvoering aan een andere uitvoeringsinstelling op te dragen. Dit betekent dat het Lisv evenmin in een overgangssituatie deze werkzaamheden zelf kan verrichten. Wat echter wel mogelijk is, is dat het Lisv voor een overgangssituatie de voorbereiding en uitvoering van zijn besluiten aan twee uitvoeringsinstellingen opdraagt. Hierdoor wordt bereikt dat de overdracht tussen de twee uitvoeringsinstellingen zo goed mogelijk verloopt. Wat betreft de besluitvorming zelf zal het Lisv dit eveneens aan een uitvoeringsinstelling opdragen. Verplicht mandaat is echter niet in de wet opgenomen. Dit

betekent dat het Lisv in uitzonderingsgevallen zelf besluiten kan nemen. Het is echter niet de bedoeling om bij overgang van uitvoeringsinstelling de besluitvorming tijdelijk bij het Lisv onder te brengen aangezien de organisatie daar in het geheel niet op is ingericht. In de bij deze nota gevoegde nota van wijziging is dan ook opgenomen dat in de overgangssituatie twee uitvoeringsinstellingen met de besluitvorming belast kunnen zijn. Juist in de overgangssituatie kan het nodig zijn dat er twee uitvoeringsinstellingen besluiten kunnen nemen.

De leden van de SP en de VVD-fractie vragen een toelichting op de in het wetsvoorstel neergelegde verhoudingen waarbij het Lisv als publiekrechtelijk orgaan verantwoordelijk is voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen en de sectorraden als private organisaties op het terrein van de publieke aspecten van de uitvoering geen verantwoordelijkheid dragen.

Het feit dat de wet voorschrijft dat als sectorraad slechts erkend kan worden een rechtspersoon waarvan het bestuur bestaat uit leden benoemd door organisaties van werkgevers en werknemers geeft de privaatrechtelijke status van de organisatie al aan. De zienswijze van de leden van de fracties van de SP en de VVD is derhalve juist. De leden van de fractie van D66 vragen of er in de wet een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen het Lisv en de sectorraden is geschapen. De toelichting geeft duidelijk aan op welke terreinen de sectorraden het Lisv adviseren. Voor een goede uitvoering is het belangrijk dat sectorale aspecten door de sectorraden naar voren worden gebracht. Deze kennis ontbreekt echter bij het Lisv. Hoewel afwijking van adviezen van sectorraden niet zonder nadere argumentering zal plaatsvinden, maakt dit nog niet dat de sectorraden hiermee verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de besluiten gebaseerd op de afgegeven adviezen. Het Lisv is en blijft als opdrachtgever verantwoordelijk. Wat betreft de onderhandelingen tussen sectorraden en uitvoeringsinstellingen stelt het Lisv zelf de kaders vast waarbinnen de sectorraden kunnen onderhandelen met de uitvoeringsinstellingen. Indien het onderhandelingsresultaat past binnen dat kader is er in beginsel geen reden af te wijken van het onderhandelingsresultaat. Het Lisv is echter het orgaan dat de overeenkomst tekent en gebonden is aan de daarin gemaakte afspraken. De nota van de voorzitter van het Tica van 4 april 1996 inzake de verhouding tussen de verschillende organen geeft naar het oordeel van het kabinet de verhoudingen helder weer en kan er geen misverstand bestaan over wie uiteindelijk verantwoordelijk is.

Verschil tussen de positie van de huidige bedrijfsverenigingen en de sectorraden is dat de laatste geen verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen dragen. De taak ten aanzien van de uitvoering van de werknemersverzekeringen is beperkt tot het adviseren van het Lisv. De huidige bedrijfsverenigingen hebben een eigen verantwoordelijkheid, bepalen het beleid voor een bepaalde sector en kunnen tot op gevalsniveau beslissingen nemen. Hoewel de ontvlechting een eerste stap in de richting van scheiding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is geweest, bleef de bedrijfsvereniging eindverantwoordelijk. Deze verantwoordelijkheid gaat nu over naar het Lisv.

De leden van de fractie van de SP vragen of het feit dat het parlement controle uitoefent op het Lisv via het plan van werkzaamheden niet tot verwarring of competentiegeschillen met het Ctsv zal leiden.

De Minister brengt de vastgestelde plannen van werkzaamheden van het Lisv, de SVb en het Ctsv ter kennis van beide Kamers der Staten-

Generaal nadat deze plannen door deze instanties zelf zijn vastgesteld in vervolg op het overleg dat daarover heeft plaatsgevonden met de minister. Desgewenst kan het parlement met de minister in overleg treden over de plannen van werkzaamheden. Het kabinet gaat er daarbij van uit dat dit overleg veelal betrekking zal hebben op de inhoud van de plannen zelf en op de inhoud en het resultaat van het overleg dat de minister over deze plannen heeft gevoerd met elk van de onderscheiden instanties. Het kabinet gaat er ook van uit dat het overleg met het parlement doorgaans een sterk beleidsmatige inhoud zal hebben.

Het parlement heeft niet de bevoegdheid de plannen bij te stellen. Dit laat echter onverlet dat een debat over een vastgesteld plan van werkzaamheden wellicht toch aanleiding kan zijn om een plan te wijzigen. Dit is echter de bevoegdheid van de instantie die het plan heeft vastgesteld.

Het overleg dat eventueel tussen het parlement en de minister over de plannen van werkzaamheden plaatsvindt kan naar de mening van het kabinet niet gezien worden als enige vorm van toezicht en zal derhalve ook niet leiden tot verwarring of competentieverschillen met het Ctsv.

De leden van de fracties van de SP, de PvdA en D66 vragen zich af welke de bevoegdheden van het Lisv zijn indien er in bepaalde sectoren geen sectorraad is ingesteld.

Wetsvoorstel en toelichting geven aan dat het Lisv ten behoeve van een bepaalde sector een rechtspersoon kan erkennen als sectorraad. Als zich geen verzoek tot erkenning voordoet zal er voor die betreffende sector geen sectorraad ontstaan en zal het Lisv de taken die anders aan de sectorraad zouden worden opgedragen zelf moeten verrichten. Hetzelfde doet zich voor indien de sectorraad om welke reden dan ook niet tot advisering komt. Een sectorraad is immers niet verplicht te adviseren, het Lisv moet een sectorraad in de gelegenheid stellen advies uit te brengen. Adviseert de sectorraad niet dan zal het Lisv zelf in deze leemte moeten voorzien.

3.3 De sectorraden

De leden van de PvdA en D66-fractie vragen of er al zicht bestaat op de mate waarin sectoren zullen overgaan tot instelling van sectorraden.

Op dit moment bestaat nog geen zicht op de mate waarin sectoren over zullen gaan tot het oprichten van sectorraden. Met een brief van 21 oktober jl. heb ik alle partijen die betrokken zijn geweest bij een CAO sinds 1993 aangeschreven en daarbij aangegeven dat ik graag een bijdrage wil leveren aan de mogelijkheid van een spoedige totstandkoming van sectorraden. Indien men overweegt over te gaan tot oprichting van een sectorraad zal daarvoor een adviesaanvraag bij de SER moeten worden ingediend. Ik heb dan ook gevraagd, indien men duidelijk omliggende voornemens heeft tot vorming van een sectorraad over te gaan, ik de daarvoor noodzakelijke adviesaanvraag zal indienen. Initiatieven tot instelling van een sectorraad liggen echter volledig bij de sociale partners. De door het Lisv te hanteren erkenningscriteria zijn nog niet bekend en zullen vermoedelijk begin januari 1997 door het bestuur worden vastgesteld. Om een goede uitvoering te waarborgen betekent dit dat het Lisv begin 1997 in staat moet zijn rechtspersonen te erkennen. Voor de contracten tussen het Lisv en de uitvoeringsinstellingen geeft het feit, dat op of kort na 1 januari 1997 geen of slechts een beperkt aantal rechtspersonen als sectorraad erkend kunnen zijn, geen problemen. Deze contracten gaan immers over op het Lisv en de onderhandelingen voor de jaarplannen spelen pas later in 1997.

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar de mogelijkheid van onderlinge samenwerking tussen de verschillende sectoren.

De wet stelt nergens dat sectorraden, sectoren of sectoronderdelen niet mogen samenwerken. Het is heel goed denkbaar dat binnen een sector sectoronderdelen zich door een sectorraad laten vertegenwoordigen, danwel dat verschillende sectoren gezamenlijk tot een advies aan het Lisv komen. Waar differentiatie niet gewenst is, zal samenwerking goed mogelijk zijn.

Het in de toelichting aangehaalde voorbeeld met betrekking tot de sector overheid is bedoeld om aan te geven dat binnen sectoren per sectoronderdeel aparte overeenkomsten met uitvoeringsinstellingen kunnen worden aangegaan. De sector hoeft derhalve niet bepalend te zijn voor de aan te gane overeenkomst.

De leden van de PvdA-fractie vragen naar de mogelijkheden om op het niveau van de individuele onderneming contracten over de uitvoering van de sociale verzekeringswetten te sluiten. De leden van de VVD-fractie stellen de vraag waarom is gekozen voor een opzet waarbij sprake is van het afsluiten van contracten voor sectoren en niet voor een opzet waarbinnen het mogelijk is dat individuele of vrijwillig samenwerkende groepen van ondernemingen contracten afsluiten.

Het systeem van het wetsvoorstel is dat het Lisv te allen tijde verantwoordelijk is voor het afsluiten van contracten met uitvoeringsinstellingen ongeacht of dit gebeurt op het niveau van een sector, een sectoronderdeel of een individuele onderneming. Het Lisv heeft de bevoegdheid om sectoren in te delen in sectoronderdelen. Voor sectoronderdelen kan een specifiek contract omtrent de uitvoering van de SV-wetten met een uitvoeringsinstelling worden gesloten. Dit zal veelal gebeuren op initiatief van een sectorraad, of op initiatief van werkgevers en werknemers binnen een bepaald sectoronderdeel. Het kabinet gaat er van uit dat het Lisv criteria zal ontwikkelen op basis waarvan het kan besluiten om een onderdeel van een sector desgewenst als een sectoronderdeel aan te merken. Onderdeel daarvan zal onder meer de minimale omvang van een sectoronderdeel moeten zijn.

De leden van de fracties van GroenLinks, de SP, het RPF en de PvdA vragen zich af hoe de zeggenschap van jonggehandicapten vorm zal krijgen en of zij al dan niet in een bepaalde sector worden ondergebracht.

Naar aanleiding van de vraag van deze leden heb ik mij nader beraden op de positie van categorieën van personen voor wie de belangen niet reeds behartigd kunnen worden door sectorraden. In het bijzonder kan hierbij worden gedacht aan jonggehandicapten. In de bij deze nota gevoegde nota van wijziging wordt een waarborg gecreëerd voor het behartigen van hun belangen. Verwezen zij naar de toelichting op onderdeel K van deze nota van wijziging.

Ten aanzien van de positie van sectorraden stellen de leden van de CDA-fractie dat hen aan de ene kant een grote mate van financiële verantwoordelijkheid wordt gegeven maar dat zij aan de andere kant slechts een adviesrol krijgen.

Wat betreft de verantwoordelijkheid zijn de wet en toelichting helder, het Lisv is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen. Ervan uitgaande dat de leden van de CDA-fractie menen dat de financiële verantwoordelijkheid tot uiting komt in het opbrengen van de verschillende premies is de betrokkenheid van sociale partners van belang bij de beleidsvoorbereiding. Immers de effecten van bijvoorbeeld

de reïntegratie van werklozen kan van invloed zijn op de hoogte van de premies.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af of sectorraden over beroepsmogelijkheden beschikken als het Lisv afwijkt van de gegeven adviezen.

Het wetsvoorstel stelt de sectorraden in de gelegenheid te adviseren. Het betreft echter geen bindend advies. Het Lisv kan gemotiveerd afwijken van de door sectorraden gegeven adviezen. In het wetsvoorstel is bewust voor deze constructie gekozen daar het Lisv verantwoordelijk is voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen. Bindend advies van de sectorraden verhoudt zich niet goed tot deze verantwoordelijkheidsverdeling. Het niet opvolgen van het advies is geen besluit in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) waartegen beroep mogelijk is.

De leden van de VVD-fractie verzoeken om een nadere toelichting inzake de invulling van sectorraden aangezien deze leden twee mogelijke invullingen menen te zien.

Erkenning van een rechtspersoon als sectorraad door het Lisv kan indien het bestuur bestaat uit een aantal leden dat is benoemd door organisaties van werkgevers en werknemers. Dit betekent dat een sectorraad slechts erkend kan worden indien zij een rechtspersoon naar burgerlijk recht is.

De leden van de VVD-fractie vragen welke overwegingen ten grondslag liggen aan het opnemen van artikel 54, tweede lid waarin is geregeld dat de minister, alvorens een representatieve organisatie van werkgevers of werknemers voor een sector aan te wijzen, de SER in de gelegenheid stelt hierover advies uit te brengen.

Van belang bij de beantwoording van deze vraag is het kader waarin het advies van de SER wordt gevraagd, namelijk de voorwaarde dat het Lisv slechts een rechtspersoon als sectorraad voor een sector kan erkennen als het bestuur van die rechtspersoon bestaat uit een aantal leden dat is benoemd door één of meer door de minister aangewezen, voor de sector representatieve, organisaties van werkgevers en een gelijk aantal leden dat is benoemd door één of meer door de minister aangewezen, voor de sector representatieve, organisaties van werknemers. Voor de beoordeling van de vraag of aan de eis op het punt van de representativiteit wordt voldaan is het naar de mening van het kabinet aangewezen om hierover advies te vragen aan de SER, gezien de deskundigheid van de SER op dit terrein.

De leden van de VVD, de SP en de PvdA-fractie vragen of zij het juist zien dat sectorraden geen publieke bevoegdheden hebben.

Sectorraden hebben geen publieke bevoegdheid om besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht te nemen. Zij hebben wel de bevoegdheid om tegen vergoeding van kosten (uit publieke middelen) over publieke zaken te adviseren. Sectorraden zijn privaatrechtelijke rechtspersonen die door erkenning van het Lisv als sectorraad worden aangemerkt. De reden om sectorraden privaatrechtelijk te maken is om de mogelijkheid te creëren voor sociale partners indien zij dit wensen een sectorraad naast de adviestaken in het kader van de werknemersverzekeringen ook andere taken te kunnen vervullen zoals bijvoorbeeld op het terrein van de CAO-onderhandelingen. Het wetsvoorstel bepaalt dat het Lisv, indien er een sectorraad is erkend, deze sectorraad in de gelegenheid dient te stellen te adviseren omtrent de opdrachtverlening,

de vaststelling van premiepercentages ten behoeve van de wachtgeldfondsen en sectorale aspecten bij de uitvoering van de werknemersverzekeringen. Zij beschikken dan ook over publieke taken, te weten de advisering op bovengenoemde terreinen. De mogelijke andere taken van sectorraden staan hier los van.

De leden van de D66-fractie vragen het kabinet in te gaan op de vraag of het niet dubbelop is dat in het kader van de beperking van de uitvoeringskosten het Lisv de concept-overeenkomsten beoordeelt en het Ctsv de informatie van te voren toetst op doelmatigheid.

Het doel van de informatieverstrekking aan het Ctsv is dat het Ctsv deze informatie toetst aan de eisen van doelmatigheid. Deze toets betreft echter geen goedkeuringsbevoegdheid of inhoudelijke beoordeling van de overeenkomst. De inhoudelijke beoordeling ligt bij het Lisv die als contractspartner gebonden wordt aan de overeenkomst. Waar het Ctsv naar zal kijken is of de totale omvang van de uitvoeringskosten in overeenstemming is met de doelmatigheid. Indien dit niet het geval is zal het Ctsv een signaal richting Lisv en de Minister moeten doen uitgaan. Deze beoordeling is van geheel andere orde dan die van het Lisv en derhalve ook niet dubbelop.

De leden van de D66-fractie vragen of de uitvoeringskosten van een sector ten laste komen van de landelijke premie. Indien dit inderdaad het geval is achten deze leden het zinvol dat op sectorniveau een prikkel wordt ingebouwd, bijvoorbeeld door de uitvoeringskosten om te slaan over alle sectoren met behulp van een sectorale premie. Zij vragen het kabinet of dit voorstel zinvol en realiseerbaar is.

De uitvoeringskosten van de sector bestaan uit twee componenten. Enerzijds de kosten van de sectorraden en anderzijds de kosten voor uitvoering van de verschillende wetten door de uitvoeringsinstellingen. De kosten van de sectorraden worden ten laste gebracht van de verschillende fondsen en komen voor een deel rechtstreeks ten laste van de sector. De kosten voor uitvoering van de verschillende wetten worden ook ten laste gebracht van de verschillende wetten. Voor zover dit betrekking heeft op de wachtgeldfondsen komen deze kosten rechtstreeks ten laste van de sector. De overige kosten worden gefinancierd door middel van een landelijke premie.

Het idee van de leden van de DB-fractie heeft als voordeel dat een grotere financiële prikkel wordt neergelegd op sectorniveau. Het impliceert echter wel een grote verschuiving binnen de financieringsstructuur. Waar nu (niveau 1995) sprake is van ca. 25% decentrale financiering zou worden overgegaan tot 100% decentrale financiering. Dit betekent een verschuiving van ruim 2 mld.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of de geluiden dat werkgevers 38 sectorraden teveel van het goede vinden kloppen.

Indeling in 38 sectoren wil niet zeggen dat er ook 38 sectorraden zullen komen, sommige sectoren zullen geen behoefte hebben aan instelling van een sectorraad, andere sectoren zullen zich wellicht gezamenlijk binnen een sectorraad verenigen. Als de geluiden juist zijn dat werkgevers 38 sectorraden teveel vinden zal dit tot uiting komen in het daadwerkelijk aantal sectorraden. De sociale partners moeten immers het initiatief tot instelling nemen.

De leden van de D66-fractie vragen of met de advisering door sectorraden over de vaststelling van de sectorale premie bedoeld wordt op de premies voor de huidige wachtgeldfondsen.

Met advisering door de sectorraden over sectorale premies wordt inderdaad bedoeld de premies voor de wachtgeldfondsen.

De leden van de D66-fractie zijn van mening dat de praktijk wel eens zou kunnen zijn dat de lijnen in de uitvoering meer langs die van de sectorraden en uitvoeringsinstellingen lopen dan via het Lisv. Dit zou een onafhankelijke claimbeoordeling wel eens in de weg kunnen staan. Dit vraagt bijzondere aandacht voor de opdrachtgevende en toezichhoudende aspecten.

Wat betreft de verantwoordelijkheden in de uitvoering is hier al op meerdere punten in deze nota op in gegaan. Hoewel sectorraden materieel gezien een groot aantal taken van het Lisv kunnen vervullen blijft het Lisv verantwoordelijk en kan een sectorraad nooit in de plaats van het Lisv treden. De sectorraden kunnen nauw betrokken zijn bij het sectorale beleid, de opdrachtverlening, premievaststelling en mogelijk de verantwoordingsinformatie van de uitvoeringsinstellingen. Met de individuele gevalsebehandeling kunnen zij zich niet bezighouden, zij hebben immers geen bevoegdheden in deze en zullen hiervoor zowel van het Lisv als de uitvoeringsinstellingen geen opdracht toe verkrijgen.

De leden van de fractie van D66 constateren dat het interimbestuur van het Ctsv aanraadt om de sectorraden de wettelijke opdracht te geven om de uitstroom en reïntegratie te realiseren door middel van regionale samenwerking. Zij vragen hierop een reactie van het kabinet.

In de visie van het interimbestuur van het Ctsv zou niet het Lisv, maar zouden de sectorraden de opdrachtgevers zijn van de uitvoeringsinstellingen. In dit model zou de betrokkenheid van de sectorraden vanuit hun opdrachtgeversschap vanzelf groter moeten zijn dan deze nu is. Het kabinet kiest in dit wetsvoorstel echter voor een model met één opdrachtgever.

De leden van de D66-fractie vragen welke situaties zich zouden moeten voordoen wil het Lisv de erkenning van sectorraden intrekken.

De erkenning van sectorraden is een aangelegenheid van het Lisv. Het Lisv kan ten behoeve van elke sector een sectorraad erkennen indien aan de voorwaarden als genoemd in artikel 54 van het wetsvoorstel is voldaan. Voorwaarde is dat het bestuur van de rechtspersoon die voor erkenning in aanmerking wil komen benoemd moet zijn door representatieve organisaties van werkgevers en werknemers. De intrekking van de erkenning is geregeld in artikel 55. Het Lisv zal de adviezen van de sectorraden beoordelen en indien bij herhaling blijkt dat deze adviezen niet van voldoende kwaliteit zijn danwel de sectorraad in gebreke blijft te adviseren zal het Lisv de erkenning kunnen intrekken. Gevolg is dat het Lisv deze taken dan zelf zal moeten gaan verrichten. De bevoegdheid tot intrekking komt derhalve aan het Lisv toe. Dit zal dus een uiterste middel zijn.

De leden van de RPF en D66-fractie vragen wat de staatssecretaris vindt van de suggestie om de rechtsopvolger van de NAB als uitvoeringsinstelling aan te wijzen.

Aanwijzing van de rechtsopvolger van de NAB als uitvoeringsinstelling kan niet aan de orde zijn. De taken van de NAB gaan immers over op het Lisv die de uitvoering van de taken aan een uitvoeringsinstelling zal uitbesteden.

3.4 De uitvoeringsinstellingen

De leden van de fractie van de PvdA horen graag hoe de ervaringen tot nu toe zijn met uitvoeringsinstellingen die onderdeel uitmaken van een holding. Ze hebben de afgelopen tijd vernomen dat er mogelijke problemen zouden zijn met de ontvlechtingsoperatie.

Zoals bekend is de ontvlechtingsoperatie in januari 1995 gestart. De juridische ontvlechting was per 1 januari 1996 afgerond, de financiële ontvlechting zal in 1996 afgerond worden. Het kabinet heeft in de afgelopen twee jaar de Tweede Kamer met regelmaat geïnformeerd over de stand van zaken. Duidelijk is dat gevolgen van de ontvlechting voor de organisatie van de uitvoeringsinstellingen ingrijpend waren. Bij een dergelijk proces is bijna niet te voorkomen dat zich gedurende het traject bepaalde problemen voordoen. Zo is onder andere veel gesproken over de vraag welke andere taken een uitvoeringsinstelling mag verrichten en welke taken een uitvoeringsinstelling mag uitbesteden. Deze discussie is inmiddels afgerond, het kabinet heeft met de brief van 25 juni 1996 de Tweede Kamer hierover geïnformeerd. In deze brief wordt nader ingegaan op het onderzoek van het Ctsv inzake de ontvlechting. Noch op grond van de bevindingen van het Ctsv noch uit gesprekken met de directeuren van de uitvoeringsinstellingen is mij gebleken dat er dermate problemen bestaan dat de ontvlechting – en de daarmee verbonden scheiding tussen privaat en publiek – gefrustreerd wordt.

Voorts vragen deze leden of het niet nodig is in de erkenningscriteria nader te omschrijven welke activiteiten bedoeld worden met verwant aan de (sociale) verzekeringen.

Het kabinet is van mening dat een dergelijke nadere omschrijving niet nodig is. Tot nu toe is in de praktijk niet gebleken dat over de invulling van dit begrip problemen zijn ontstaan.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de verplichte offerte na afloop van de huidige contracten niet tot overbodige onderhandelingen zal leiden.

De verplichte offerte-aanvraag aan alle erkende uitvoeringsinstellingen na afloop van de huidige contractperiode is bedoeld om mogelijk nieuwe toetreders een eerlijke kans op de markt te bieden en de bestaande uitvoeringsinstellingen met elkaar te laten concurreren. De verwachting bestaat niet dat er veel onnodige offertes zullen worden uitgebracht. De erkende uitvoeringsinstellingen worden in de gelegenheid gesteld een offerte uit te brengen, hetgeen nog niet wil zeggen dat de uitvoeringsinstellingen voor alle sectoren of sectoronderdelen een offerte gaan uitbrengen. De in het wetsvoorstel opgenomen procedure zal naar verwachting kostenverlagend werken en tevens tot een zorgvuldige procedure leiden.

De leden van de fracties van de PvdA en D66 vragen of het toezicht van het Ctsv als het gaat om uitbesteding voldoende is gewaarborgd.

Het kabinet is van oordeel dat het instrumentarium van het Ctsv in opzet voldoende is om toezicht te kunnen houden. De toegang van het Ctsv tot de organisaties die werkzaamheden voor de uitvoeringsinstelling verrichten wordt bij wet geregeld. De bevoegdheden van het Ctsv zijn overeenkomstig de bevoegdheden die de Algemene Rekenkamer op grond van de Comptabiliteitswet heeft. Overigens heeft het Ctsv zelf (in het rapport inzake de ontvlechting) aangegeven dat een dergelijke bevoegdheid het Ctsv de mogelijkheid biedt om adequaat toezicht uit te kunnen oefenen. Deze bevoegdheden en instrumenten van het Ctsv zijn

afgestemd op de gecompliceerde structuur waar toezicht op gehouden dient te worden.

Voorts vragen deze leden of het voor het Ctsv mogelijk is om vast te stellen of beleidsmatige afwegingen binnen de holding vanuit publiek belang geredeneerd doelmatig zijn.

Deze afwegingen hebben met name betrekking op de vraag of de uitvoeringsinstelling taken uitbesteedt binnen de holding. Het kabinet benadrukt dat doelmatigheid niet het voornaamste argument is voor het goedkeuren van uitbestedingen. Het uitgangspunt dat zowel door het Ctsv als door het kabinet wordt gehanteerd is dat de uitvoeringsinstelling kerntaken zelf uitvoert. Als voorbeeld hiervan noem ik het beheer en bewerken van gegevensbestanden. Uitbesteding van deze taak is derhalve niet aan de orde, ook niet als uit oogpunt van doelmatigheid uitbesteding het meest gewenst zou zijn.

Voor zover bepaalde taken wel uitbesteed mogen worden zal de uitvoeringsinstelling aan de hand van financiële gegevens moeten onderbouwen welk voordeel de publieke uitvoering bij deze uitbesteding heeft. Voordelen voor het private deel van de holding vormen geen reden om uitbesteding van (onderdelen van) taken van uitvoeringsinstelling goed te keuren.

De leden van de PvdA-fractie vragen een reactie op de uitspraak van de commissie Van Zijl dat er risico's inzake de toezichtbaarheid ontstaan door het tot elkaar groeien van de zorgsector, het bank en verzekeringswezen en de sociale zekerheid en het gebrek aan afstemming tussen de verschillende toezichthouders.

Het kabinet deelt de vrees van de commissie Van Zijl niet. Het toezicht van het Ctsv ziet alleen op de uitvoering van de sociale verzekeringen. Zoals hiervoor aangegeven geeft dit wetsvoorstel naar de mening van het kabinet het Ctsv voldoende bevoegdheden het toezicht op de sociale verzekeringen adequaat uit te voeren. Het toezicht van het Ctsv ziet primair op de uitvoeringsinstelling. Binnen de uitvoeringsinstelling worden geen taken verricht op het terrein van de zorgsector en het bank- en verzekeringswezen. Op grond van het toetsingskader andere taken zal hiervoor ook geen toestemming worden verleend. Dergelijk taken kunnen wel in het private deel van de holding worden verricht. In het private deel van de holding zal slechts een beperkt aantal taken op het terrein van de sociale verzekeringen worden verricht. Dat is alleen maar mogelijk wanneer de uitvoeringsinstelling toestemming tot uitbesteding van taken heeft gekregen. Het toezicht van het Ctsv op werkzaamheden die zijn uitbesteed is zoals hiervoor gezegd in dit wetsvoorstel geregeld. Overigens laat dit onverlet dat de wijze waarop in de afzonderlijke sectoren toezicht wordt gehouden over en weer leerpunten kan opleveren voor een optimale vormgeving van het toezicht.

De leden van de CDA-fractie zijn bezorgd over de werkgelegenheids-situatie van personeel bij de uitvoeringsorganen. Zij heeft over dit onderwerp een aantal vragen:

- Wat vindt het kabinet van de positie van deze werknemers tegen de achtergrond van het grote aantal reorganisaties dat in deze sector heeft plaatsgevonden?
- Wat is de werkgelegenheidssituatie in de nabije toekomst?
- Hoeveel arbeidsplaatsen zijn verloren gegaan in de afgelopen jaren?
- Speelt de werkgelegenheidssituatie een rol bij de kabinetsbesluiten ten aanzien van de herziening van de uitvoeringsstructuur?
- Kan worden aangegeven hoeveel arbeidsplaatsen verloren zouden gaan als de premie-inning zou overgaan naar de Belastingdienst?

Het kabinet is zich bewust dat het personeel van de uitvoeringsorganen geconfronteerd wordt met een groot aantal wijzigingen. Hierbij kan gedacht worden aan het wegvallen van taken en de andere inrichting van de organisatiestructuur. Het kabinet meent dat inspanningen moeten worden gepleegd om de gevolgen hiervan zo goed mogelijk op te vangen. Hierbij kan worden gedacht aan herplaatsing (bijvoorbeeld elders in de holding) dan wel het opstellen van sociale plannen indien herplaatsing niet mogelijk is. Het is duidelijk dat met name onder invloed van de wijzigingen in het kader van de Ziektewet een groot aantal arbeidsplaatsen is vervallen in de afgelopen jaren. Zo is het aantal arbeidsplaatsen bij de uitvoeringsinstellingen/administratiekantoren gedaald van ca. 27 000 in 1993 naar ca. 22 000 fte's in 1995. Deze tendens zal zich naar verwachting ook de komende jaren blijven voortzetten, met name onder invloed van de verdere verbetering van de doelmatigheid (ter voorbereiding op de meer open markt in het jaar 2000).

Indien de premie-inning zou overgaan naar de Belastingdienst heeft dit ook gevolgen voor de werkgelegenheidssituatie, waarbij overigens niet is uitgesloten dat dan personeel ook over zou kunnen gaan naar de Belastingdienst. De omvang van deze personeelsreductie is moeilijk in te schatten. Om enige indicatie te geven kan worden gekeken naar de kosten die samenhangen met de zogenaamde collecterende functie. Bij de activiteiten die de bedrijfsverenigingen in 1994 voor deze taak verrichten gaat het om ca. 10% van de totale uitvoeringskosten.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling vernomen op welke wijze de cliëntenparticipatie inhoud zal gaan krijgen. De CDA-fractie is van mening dat regelmatig geëvalueerd zal moeten worden of in de nieuwe structuur hieraan daadwerkelijk inhoud wordt gegeven.

In de wet worden minimumeisen gesteld waaraan de meerjarenovereenkomst en de jaaroverkomst tussen het Lisv en de uitvoeringsinstelling moeten voldoen. In deze overeenkomsten moet onder andere worden geregeld op welke wijze de cliëntenparticipatie wordt ingevuld. Het is de taak van de toezichthouder, het Ctsv, om na te gaan of aan deze wettelijke verplichting wordt voldaan. Het Ctsv bepaalt op welke wijze zij dit zal controleren.

De leden van de CDA-fractie krijgen de indruk dat het kabinet zelf niet gelooft in de holding constructie.

Deze indruk is niet juist. Wel is het zo, dat het kabinet uitdrukkelijk de voor- en nadelen van de holdingconstructie heeft afgewogen, alvorens de wens van de toenmalige uitvoeringsorganisaties om een holding op te richten te honoreren. Hierbij was onder andere van belang dat de holding een oplossing kan bieden voor het probleem van overtollig personeel waarmee de uitvoeringsinstellingen kampen. In de toelichting op het wetsvoorstel ontvlechting (Kamerstukken II 1995-1996, 24 789, nr 3) is nader ingegaan op de overwegingen die een rol hebben gespeeld.

Hiermee is niet gezegd dat het kabinet de holding niet wenst, maar wel dat het kabinet zich bewust is geweest van de mogelijke risico's die kunnen ontstaan indien een uitvoeringsinstelling onderdeel uitmaakt van een groter geheel. Het toestaan van de holdingsconstructie heeft tot gevolg dat een aantal extra waarborgen ingebouwd moest worden ter voorkoming van vermenging van publieke en private middelen.

De leden van de CDA-fractie vragen voorts of de holding-constructie de enige mogelijkheid is voor de uitvoeringsinstellingen om publieke en private activiteiten te kunnen uitvoeren.

Dat is niet het geval. Zoals hiervoor al is gezegd kan de uitvoeringsinstelling onder bepaalde voorwaarden toestemming krijgen om andere dan

de wettelijke taken uit te voeren. Het maakt in dit verband niet uit of de uitvoeringsinstelling wel of geen onderdeel is van een holding.

Tot slot vragen deze leden of de markt voor het louter uitvoeren van de publieke taak niet te klein is.

Naar de mening van het kabinet is dat niet het geval. De uitvoering van de Coördinatiewet Sociale Verzekeringen (premieheffing en -inning), WW, AAW/WAO, vangnet ZW en TW is dermate omvangrijk dat niet gesproken kan worden van een te kleine markt voor de publieke taken.

Het kabinet deelt niet de opvatting van de leden van de CDA-fractie dat het kabinet in het rechtmatigheidstoezicht nauwelijks wijzigingen heeft aangebracht. In de eerste plaats wordt het oordeel over de rechtmatigheid van ontvangsten en uitgaven daar gelegd waar de financiële processen zich afspelen.

Door de uitvoeringsinstellingen, het Lisv, de SVb en het Ctsv wordt over het eigen financiële handelen een rechtmatigheidsoordeel uitgesproken, gebaseerd op de accountantsverklaring van de interne accountantsdienst van de uitvoeringsorganisatie. Deze verklaring wordt door de toezichthouder beoordeeld en op basis van het single-audit principe gereviewd. Vervolgens wordt door het Ctsv een rechtmatigheidsoordeel per wet afgegeven ten behoeve van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bij dat rechtmatigheidsoordeel worden ook de stukken waarop het Ctsv dat oordeel heeft gebaseerd ter kennis gebracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Gelet op de ingrijpende wijzigingen en de daaruit voortvloeiende impulsen tot verbetering van het proces in de wijze waarop aan het financiële verantwoordingsproces gestalte is gegeven, heeft het kabinet – in overleg met de uitvoeringsorganisaties – er van afgezien op dit moment wijziging aan te brengen in het tijdpad van het financiële verantwoordingsproces.

Het kabinet is het met deze leden eens dat het proces kan worden versneld. Het kabinet kiest er echter voor een versnelling in het proces bij een andere gelegenheid opnieuw aan de orde te stellen.

De leden van de VVD-fractie hebben met enige verbazing kennis genomen van de opvatting van het kabinet, dat het ongewenst zou zijn om een uitvoeringsinstelling gebruik te kunnen laten maken van een arbeidsbemiddelingsbedrijf binnen de holding. Zij wijzen erop dat de motie Van Nieuwenhoven zodanig geformuleerd is, dat een dergelijke conclusie daaruit niet kan worden afgeleid en dat zij, zou dat wel het geval zijn geweest, deze motie niet zouden hebben ondersteund. Zij zijn dan ook nog steeds van mening dat de samenwerking met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie niet mag worden belemmerd, maar dat dit onverlet laat, dat een bemiddelingsbedrijf in de private poot van de holding kan zijn opgenomen. Deze leden steunen het kabinet dan ook niet in zijn voornemen via de erkenningscriteria te voorkomen, dat uitvoeringsinstellingen gebruik maken van een bemiddelingsbedrijf binnen de holding waarvan zij deel uitmaken. Zij verzoeken het kabinet tot heroverweging van dit voornemen.

Het kabinet heeft bij haar door de leden van de VVD-fractie aangehaalde besluit enkele belangen tegen elkaar afgewogen. Enerzijds betrof dat het belang van de uitvoeringsinstellingen om vrij dienstverlening in te kunnen kopen en het belang van de bemiddelaars in de private poten, om deze aan de uitvoeringsinstellingen aan te kunnen bieden. Anderzijds betrof dit het belang van de totstandkoming van een goede samenwerking tussen de uitvoeringsinstellingen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de

gemeenten. Op dit terrein zal er, zelfs na de belangrijke werkzaamheden van de Regiegroep SWI, nog een lange weg te gaan zijn. Een volledig vrije inkoopmogelijkheid – derhalve ook bij de eigen en bij elkaars private poten – leidt in de ogen van het kabinet tot een te groot risico voor het proces van totstandkoming van de samenwerking. Het kabinet heeft daarom besloten het belang van de samenwerking voor te laten gaan.

In het voorgaande is reeds aangegeven dat het kabinet nog geen besluit heeft genomen over de uiteindelijke vormgeving van het opdrachtgever/opdrachtnemermodel en over de wijze waarop de scheiding tussen publiek en privaat verzekerd zou moeten worden. Bij de voorbereiding van de besluitvorming op dat terrein zal tevens de vraag worden betrokken of het wenselijk is het verbod van arbeidsbemiddeling in private poten met ingang van het jaar 2000 te laten vervallen.

De leden van de VVD-fractie willen de reden vernemen waarom de uitvoeringsinstellingen de Regeling subsidiëring vergoedingen voor huishoudelijke hulp voor de Ziekenfondsraad moeten kunnen uitvoeren.

De betreffende regeling strekt er toe de bedrijfsverenigingen in staat te stellen aan verzekerden, die voor 1 januari 1994 een zorgvoorziening ingevolge de AAW ontvingen, de vergoeding voort te zetten. De Ziekenfondsraad heeft voor deze procedure gekozen omdat zo gebruik kon worden gemaakt van de reeds bestaande administratieve infrastructuur, die nodig is voor een adequaat beheer. Bovendien blijft de gang van zaken voor de uitkeringsgerechtigden ongewijzigd. De Ziekenfondsraad stelde voortzetting van de uitvoering van deze regeling door de uitvoeringsinstellingen op prijs en heeft derhalve verzocht het toetsingskader andere taken aan te passen om dit mogelijk te maken. Het kabinet heeft hiermee ingestemd gelet op de doelmatigheid van de uitvoering.

In het wetsvoorstel wordt expliciet het uitbesteden van werk door de uitvoeringsinstelling geregeld. Het Sociaal Fonds Schildersbedrijf (SFS) heeft aangegeven dat deze uitbestedingsstructuur negatieve gevolgen zou hebben. De leden van de VVD-fractie willen graag de reactie van het kabinet terzake vernemen.

In het wetsvoorstel is aangegeven dat de minister in een ministeriële regeling zal aangeven voor welke taken het Lisv aan de uitvoeringsinstelling toestemming mag verlenen voor uitbesteding. Bij het opstellen van deze regeling zal rekening worden gehouden met de ervaringen die zijn opgedaan in het ontvlechtingproces.

In de brief aan de Tweede Kamer van 25 juni (Kamerstukken II 1995–1996, 24 215, nr 11) heb ik een reactie gegeven op het rapport van het Ctsv inzake de ontvlechting. Een belangrijk onderwerp in dit rapport was het uitbesteden van taken aan een derde. Mede naar aanleiding van de bevindingen van het Ctsv heb ik het standpunt ingenomen dat de uitvoeringsinstelling de kerntaken in ieder geval zelf dient uit te voeren. Onder kerntaken moet worden verstaan de premieheffing en -inning, de uitkeringsverzorging en reïntegratie en de daarmee samenhangende activiteiten als handhaving en het beheer en bewerken van gegevensbestanden. Met andere woorden de publieke taken kunnen alleen door een erkende uitvoeringsinstelling worden uitgevoerd. Uitbesteding van de premie-inning aan een derde, zoals de uitbesteding van de SFB UOSV aan het SFS is daarmee niet in overeenstemming. Om toch de (financiële en administratieve) voordelen van een gezamenlijke heffing en incasso voor zowel bedrijfstakeigen regelingen en sv-regelingen te behouden, kan een uitvoeringsinstelling toestemming krijgen voor de premieheffing en -incasso ten behoeve van bedrijfstakeigen regelingen. Het toetsingskader andere taken is op dit punt overeenkomstig aangepast.

Er bestaat dus geen verschil van inzicht tussen het kabinet en het SFS over de voordelen die een gezamenlijk inning biedt voor de bedrijfstak. Er wordt wel verschillende gedacht over de vraag waar die gezamenlijke werkzaamheden gepositioneerd dienen te worden. Zoals hiervoor gezegd is het kabinet van oordeel dat dit binnen de uitvoeringsinstelling dient te gebeuren. Het SFS stelt dat de het onderbrengen van de bedrijfstakeigen regelingen (de private taken) bij de uitvoeringsinstelling geen begaanbare weg is. Nadere onderbouwing hiervan wordt niet gegeven.

Overigens merk ik in dit verband op de uitbesteding van de SFB UOSV aan het SFS al van 1994 dateert. De Toezichtkamer van de SVr heeft het uitbestedingscontract destijds goedgekeurd. Het contract behoeft nu geen goedkeuring van het Ctsv. Het Ctsv heeft al wel aangegeven dat deze uitbesteding over twee jaar – gelijk met aflopen van het uitbestedingscontract van de SFB UOSV aan het SF Baggers – opnieuw beoordeeld zal worden, waarbij getoetst zal worden aan het dan geldende kabinetsbeleid. Partijen hebben derhalve de tijd zich voor te bereiden op de nieuwe situatie.

De leden van de fractie van D66 vragen of bij de genoemde erkende uitvoeringsinstellingen ook niet de USZO vermeld moet worden.

Bij de opsomming van erkende uitvoeringsinstellingen is de USZO niet vermeld omdat op die plaats in de memorie van toelichting een opsomming is gegeven van de erkende uitvoeringsinstellingen waarmee de bedrijfsverenigingen een contract hebben gesloten. Met de USZO is dat niet het geval omdat de USZO geen contract heeft met één of meer bedrijfsverenigingen. De USZO voert per 1 januari 1996 de wettelijke en bovenwettelijke uitkeringsregelingen uit voor het overheidspersoneel. Tot aan de inwerkingtreding van de OOW, waarbij het overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen gaat vallen, neemt de USZO dan ook een aparte positie in ten opzichte van de uitvoeringsinstellingen sociale verzekeringen. Op het moment dat de ambtenaren onder de werknemersverzekeringen zullen zijn gebracht, zal de USZO aangemerkt zal kunnen worden als een erkende uitvoeringsinstelling.

De leden van de fractie van D66 vragen om een reactie op een voorstel van de gehandicaptenraad met betrekking tot bestuurlijke betrokkenheid bij het Lisv en het fondsenbeheer. Zij verwijzen daarbij naar de situatie van voor de Osv.

Met de per 1 januari 1995 ingevoerde Osv is de rechtspersoonlijkheid van de fondsen opgeheven en is een aparte bestuurlijke betrokkenheid bij een bepaald fonds dan ook niet meer mogelijk. Het Lisv is verantwoordelijk voor het fondsenbeheer en dus ook voor de subsidies vanuit het AAF. Het verzoek van de gehandicaptenraad kan zich dan ook beperken tot betrokkenheid bij het Lisv. Aangezien de bestuursleden van het Lisv voor een derde deel op voordracht van algemeen erkende centrale en andere representatieve organisaties van werkgevers en een derde op voordracht van algemeen erkende centrale representatieve organisaties van werknemers worden benoemd, en een derde deel door de minister is betrokkenheid van de gehandicaptenraad in het bestuur van het Lisv niet aan de orde. In het wetsvoorstel verandert er op dit punt niets aan de positie van de gehandicaptenraad in het bestuur. Overigens kan er in adviserende zin wel een rol zijn weggelegd. In bijgevoegde nota van wijziging op het wetsvoorstel OSV 1997 is namelijk geregeld dat het Lisv op basis van de wet een commissie instelt die tot taak heeft het Lisv te adviseren omtrent werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van de sociale verzekeringswetten die niet zijn toe te rekenen aan een sector of sectoronderdeel. In die commissie hebben naar het oordeel van het

Lisv representatieve organisaties van belanghebbenden zitting. Dit kunnen organisaties zijn die jonggehandicapten vertegenwoordigen.

De leden van de D66-fractie stellen de vraag hoe de uitvoeringsinstellingen zich kunnen onderscheiden in hun prijs/kwaliteitsverhouding. Het lijkt deze leden onherroepelijk dat één uitvoeringsinstelling de beste prijs/kwaliteitsverhouding zal kunnen leveren en dat de sectoren met die uitvoeringsinstelling een contract zullen willen afsluiten.

De redenering van deze leden zou opgaan in het geval er een uitvoeringspraktijk zou ontstaan die voor alle sectoren en regio's gelijk zou zijn. Dit zal echter niet het geval zijn. Door het zwaartepunt van de gevalshandeling in de regio te leggen en ruimte te laten bestaan voor sectorspecifieke uitvoering zal de uitvoeringspraktijk, uiteraard binnen de grenzen van recht- en doelmatigheid, van regio tot regio en van sector tot sector kunnen verschillen. De prijs/kwaliteitsverhouding die een uitvoeringsinstelling voor een bepaalde sector kan bieden, kan dezelfde uitvoeringsinstelling wellicht niet bieden voor een andere sector die andere specifieke wensen heeft met betrekking tot de uitvoering van de sociale verzekeringswetten.

De leden van de D66 fractie vragen het kabinet nader in te gaan op wat verstaan moet worden onder een kwaliteitszorgsysteem. Welke elementen maken daar onderdeel van uit?

Kwaliteitszorg wordt in toenemende mate toegepast om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en toezicht te houden op uitvoeringsorganisaties. Kwaliteit kan vertaald worden als het voldoen aan de eisen van de klant. Kwaliteit wordt geboden door de organisatie en bepaald door de klant. In het geval van de uitvoeringsinstellingen gaat dit om eisen die gesteld kunnen worden door de uitkeringsgerechtigden, werkgevers, werknemers en het ministerie. Kwaliteit is over het algemeen primair gericht op klanttevredenheid, waarbij het gewenste product wordt geleverd met de gewenste eigenschappen en tegen een overeengekomen prijs. Om continu te kunnen garanderen dat de diensten aan de gestelde eisen voldoen is het noodzakelijk periodiek vast te stellen of de diensten aan de eisen voldoen, of er gewerkt wordt volgens de afgesproken methoden, of er mogelijkheden zijn om verbeteringen aan te brengen en of het kwaliteitssysteem effectief en efficiënt is.

Het is mogelijk om de kwaliteitssystemen te laten certificeren door een externe keuringsinstantie. Deze instantie beoordeelt of het kwaliteitssysteem voldoet aan de internationale normen ten aanzien van dit soort systemen (bijvoorbeeld de ISO-normen) en of het systeem voldoende is geïmplementeerd. Indien dit zo is, ontvangt de instantie een certificaat. Het is ook mogelijk dat, zoals het kabinet dit ook toelicht, in gezamenlijk overleg tussen de uvi's, het Lisv, het Ctsv en het ministerie afspraken te maken over een certificatieschema waaraan de uvi's moeten voldoen. Op de vraag welke elementen dan vervolgens in zo'n certificatieschema kunnen worden opgenomen kan nog geen antwoord worden gegeven. Wel kan als indicatie worden verwezen naar de Arbvwet waarin is aangegeven dat het kwaliteitszorgsysteem van Arbvo o.a. in moet gaan op de systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit van het beheer en bedrijfsvoering, inclusief de dienstverlening.

In antwoord op de vraag van de leden van de GPV-fractie naar zelfevaluatie door het Ctsv van zijn eigen toezichtbeleid kan worden opgemerkt dat ook in de beoordeling door de Minister van het functioneren van het Ctsv elementen van het kwaliteitszorgdenken zijn meegenomen, zoals die hierboven beschreven zijn. Ook het Ctsv zal dus continu moeten nagaan of er mogelijkheden tot verbetering in zijn eigen functioneren zijn. Daarin past ook de evaluatie van het toezichtbeleid. De Minister

zal er op toezien dat het Ctsv zijn beleid inderdaad evalueert en of dit op de juiste punten gebeurt.

Met de leden van de fractie van GroenLinks is het kabinet van mening dat er binnen het wetsvoorstel niet alleen voldoende ruimte aanwezig is om te bewerkstelligen dat niet de laagste prijs bepalend is voor het aangaan van een contract, maar de beste prijs/kwaliteitverhouding, mede gelet op de activiteiten die plaatsvinden op terreinen als reïntegratie en handhaving.

Het kabinet is van mening dat ook dwingend uit het wetsvoorstel voortvloeit dat de prijs/kwaliteitverhouding bepalend moet zijn voor het aangaan van een contract. Immers bij de uitvoering van de sociale verzekeringswetten moet voldoende aandacht worden besteed een rechtmatige en doelmatige uitvoering. Daarvoor is het noodzakelijk dat niet alleen aandacht wordt besteed aan een uitvoering tegen een zo laag mogelijke prijs, maar ook dat er voldoende aandacht bestaat voor activiteiten die de kwaliteit van de uitvoering bepalen.

Het is primair de taak van het Lisv om na te gaan of de uitvoeringsinstellingen de op de administratie- en jaarovereenkomsten gebaseerde verplichtingen nakomen. Hierbij kunnen de sectorraden eventueel ook een rol vervullen. Of en zo ja hoe dat gebeurt is echter ook de verantwoordelijkheid van het Lisv. Naast het Lisv zal ook het Ctsv, gezien vanuit de invalshoek van het toezicht op de recht- en doelmatige uitvoering, nagaan of de uitvoeringsinstellingen de op het contract gebaseerde verplichtingen op een correcte manier nakomen.

De leden van GroenLinks vragen de regering te overwegen de bepalingen met betrekking tot de cliëntenparticipatie nog eens te beoordelen. De leden van GroenLinks zijn van mening dat de nieuwe structuur een substantiëlere inbreng vereist van de kant van de cliënt.

Het kabinet is van mening dat de bepalingen met betrekking tot de cliëntenparticipatie voldoende waarborg bieden om de inbreng van de cliënt te garanderen. Mede in het licht van de verplichting in de OSV 1997 die stelt dat het Lisv in de administratie- en jaarovereenkomsten met de uitvoeringsinstellingen moet regelen op welke wijze klachten van cliënten door de uitvoeringsinstellingen worden behandeld.

De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat de uitvoeringsinstellingen taken aan derden mogen uitbesteden. Zij vragen het kabinet of er voldoende waarborgen zijn om de te controleren of de derden deze taken naar behoren uitvoeren.

Indien de uitvoeringsinstelling taken uitbestedt dan blijft zij zelf altijd verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taken door een derde. Indien de uitvoering niet naar behoren verloopt kan het Lisv de uitvoeringsinstelling, in het kader van het contract tussen het Lisv en de uitvoeringsinstelling, hierop aanspreken. Om de controle op de kostentoekening van de derde aan de uitvoeringsinstelling mogelijk te maken is in dit wetsvoorstel bepaald dat het Ctsv toegang krijgt tot de administratie van die derde aan wie de uitvoeringsinstelling werkzaamheden heeft uitbested.

Een van de punten van zorg bij de huidige wijze waarop de sociale verzekeringswetten worden uitgevoerd is, naar de mening van de leden van de fractie van GroenLinks, de mogelijke verstrengeling tussen publieke en private taken. Ze vragen zich af hoe de risico's zijn onderwerpen.

Zoals ook is aangegeven in antwoord op vragen bij het wetsvoorstel ontvlechting (Kamerstukken II 1995–1996, 24 789) is het kabinet van oordeel dat de regels zoals opgenomen in de erkenningscriteria (o.a. de splitsing van de aandelen in zgn. A- en B-aandelen, het verbod op kruisverbanden tussen de publieke en private poot, etc) en de daarop afgestemde statuten van de uitvoeringsinstellingen en de holdings voldoende waarborgen bieden om verstrengeling tussen publiek en privaat te voorkomen. Daarnaast zijn in dit kader van belang het toetsingskader andere taken en het beleid terzake van uitbesteding. Het uitgangspunt hierbij is dat de uitvoeringsinstelling de publieke taken zelf uitvoert en dat private activiteiten in de B-poot plaatsvinden. Slechts voor het verrichten van een beperkt aantal – in het toetsingskader – omschreven private taken kan de uitvoeringsinstelling toestemming krijgen. Uitdrukkelijke voorwaarden bij het verrichten van deze taken zijn dat de taken in opdracht en voor rekening en risico van de (private) opdrachtgever worden uitgevoerd, dat de uitvoeringsinstelling voor de private taken een aparte administratie voert en dat de publieke en private geldstromen zijn gescheiden.

De leden van de RPF-fractie vragen welke ruimte de uitvoeringsinstellingen krijgen voor het verrichten van andere taken. Concreet vragen zij of een uitvoeringsinstelling tijdelijk handhavingstaken mag verrichten.

In dit verband benadrukt het kabinet dat de handhavingsactiviteiten voor zover deze betrekking hebben op de uitvoering van de werknemersverzekeringen als kerntaak van de uitvoeringsinstelling moeten worden beschouwd. Handhavingsactiviteiten ten behoeve van andere regelingen kunnen alleen door de uitvoeringsinstelling worden verricht als de uitvoeringsinstelling het verrichten van taken ten behoeve van (onderdelen van) die regeling toestemming heeft gekregen.

Kort gezegd kan op grond van het toetsingskader andere taken toestemming worden gekregen voor de uitvoering van cao-regelingen die een aanvulling vormen op de werknemersverzekeringen en voor taken op het terrein van de premieheffing en -inning voor de overige cao-regelingen. Voorzover aan de uitvoering van deze taken handhavingsaspecten zijn verbonden mag de uitvoeringsinstelling de handhavingsactiviteiten voor deze regelingen verrichten. Overigens merk ik op dat in het toetsingskader regelingen die een (her)verzekering van het ziektejaar vormen uitdrukkelijk zijn uitgesloten. Dat betekent dat een uitvoeringsinstelling voor dergelijke regelingen geen taken, dus ook geen handhavingsactiviteiten, mag verrichten.

De leden van de RPF-fractie vragen naar de gevolgen van het wetsvoorstel voor de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs (USZO).

De USZO voert per 1 januari 1996 de wettelijke en bovenwettelijke uitkeringsregelingen uit voor het overheids personeel. Deze regelingen vallen niet onder de werkingssfeer van de OSV 1997. De USZO is geen erkende uitvoeringsinstelling in de zin van de OSV 1997. Tot aan de inwerkingtreding van de zogenaamde OOW-operatie, waarbij het overheids personeel onder de werking van de werknemersverzekeringen gaat vallen (beoogde inwerkingstredingsdatum is 1 januari 1998), neemt de USZO dan ook een aparte positie in ten opzichte van de uitvoeringsinstellingen sociale verzekeringen.

In het kader van de uitvoering van de AAW wordt de USZO gelijkgesteld met een uitvoeringsinstelling en worden de relevante artikelen van de OSV 1997 van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarnaast wordt het toezicht door het College van toezicht sociale verzekeringen op de uitvoering van de WAO-conforme regeling geregeld in de OSV 1997 door

een aantal artikelen uit de OSV 1997 van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Met ingang van de inwerkingtreding van de OOW-operatie vervalt de aparte positie van USZO ten opzichte van de andere uitvoeringsinstellingen en valt zij volledig onder de werkingssfeer van de OSV 1997. Dit betekent onder meer dat de USZO erkend dient te worden als uitvoeringsinstelling alvorens zij de werknemersverzekeringen in de overheidssector mag uitvoeren.

Met betrekking tot de cliëntenparticipatie stellen de leden van de SGP-fractie de vraag hoe deze in praktijk gestalte krijgt. Deze leden vragen naar de schaal waar op dit moment gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden van de Osv en of deze mogelijkheden voorzien het in een behoefte. Deze leden vragen ook of de inbreng van de uitkeringsgerechtigden wordt verdisconteerd in het beleid van de uitvoeringsinstellingen en zo ja op welke wijze?

Op grond van het huidige artikel 57, tweede lid van de Organisatiewet sociale verzekeringen dienen bedrijfsverenigingen in de administratie-overeenkomst die zij met betrekking tot de voorbereiding en uitvoering van beslissingen van bedrijfsverenigingen omtrent de uitkeringen en verschuldigde premies afsluiten de cliëntenparticipatie te regelen. Het gaat hier om de wijze waarop uitkeringsgerechtigden worden betrokken bij de besluitvorming en de manier waarop de wetten ten aanzien van de uitkeringsgerechtigden worden uitgevoerd. De cliëntenparticipatie is met name bedoeld als signaalfunctie richting de beleidsbepalende en uitvoerende organen in de sociale zekerheid. De wijze waarop de cliëntenparticipatie wordt vormgegeven is overgelaten aan de organen zelf. Er is in zoverre enige beperking, dat het niet de bedoeling is dat uitkeringsgerechtigden dan wel organisaties van uitkeringsgerechtigden deel uit maken van het bestuur van de organen. In de model-overeenkomst van het Tica is het volgende omtrent de cliëntenparticipatie vastgelegd. De uitvoeringsinstelling zal:

- in ieder geval één keer per jaar schriftelijk een enquête onder een representatieve vertegenwoordiging van uitkeringsgerechtigden organiseren ten einde adviezen in te winnen over de wijze waarop de wetten door de uitvoeringsinstellingen dienen te worden toegepast;
- de informatie uit de enquête bij de bespreking over de totstandkoming van het jaarplan van de bedrijfsvereniging inbrengen, ten einde daarmee bij de vaststelling ervan rekening te houden;
- verslag te doen van de uiteindelijk te volgen werkwijze.

Veel bedrijfsverenigingen hadden voor de invoering van het onderdeel cliëntenparticipatie in de Organisatiewet sociale verzekeringen al contact met uitkeringsgerechtigden. Het karakter van dit contact varieerde van ad hoc tot structureel. De verplichting in de Osv omtrent cliëntenparticipatie wordt op verschillende wijze vorm gegeven. In de regel wordt gewerkt met cliëntenpanels. De ervaringen met de panels zijn nog te beperkt om uitspraken te doen over de effectiviteit van het instrument en of het instrument in een behoefte voorziet.

De leden van de SGP-fractie vragen op welke wijze de scheiding binnen de holding tussen publieke taken en de overige taken is vormgegeven in dit wetsvoorstel.

Zoals reeds aangegeven in antwoord op vragen van de leden van de fractie van GroenLinks bieden de erkenningscriteria, het toetsingskader andere taken en de regeling terzake van uitbesteding die bij of krachtens dit wetsvoorstel worden ingevuld, voldoende waarborg voor de scheiding tussen publieke en private taken en middelen.

De leden van de GPV-fractie vragen of er werkelijk sprake zal zijn van een open markt. De leden constateren dat de huidige contracten tot het jaar 2000 lopen en dat pas na afloop van dit contract andere rechtspersonen erkenning als uitvoeringsorganisatie krijgen. Op deze wijze zou voor de bestaande uitvoeringsinstellingen een concurrentievoordeel ontstaan, omdat de onderhandelingen voor de nieuwe contracten al beginnen ruim voordat de huidige contracten aflopen.

Alvorens in te gaan op de vraag of er een open markt zal kunnen ontstaan merkt het kabinet op dat het op dit moment al mogelijk is dat een rechtspersoon erkenning als uitvoeringsinstelling aanvraagt en verkrijgt. De aanvraag zal worden getoetst aan de erkenningscriteria die thans gelden. De huidige erkenningscriteria zijn beleidsregels die zijn gepubliceerd in de Staatscourant (21 november 1995, nr 226). Op grond van dit wetsvoorstel worden de regels voor erkenning bij een algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Deze algemene maatregel van bestuur zal inhoudelijk grotendeels gelijk zijn aan de huidige erkenningscriteria.

Dit betekent dat de mogelijkheid aanwezig is dat al in de komende periode – dus ruim voor afloop van de huidige contracten – nieuwe uitvoeringsinstellingen op de markt komen die mee kunnen dingen naar opdrachten van het Lisv die betrekking hebben op de situatie vanaf 2000. Er is in dat verband dus geen sprake van een concurrentievoordeel voor de bestaande uitvoeringsinstellingen.

Het is leden van de GPV-fractie onduidelijk waarom het Ctsv de administratie-overeenkomsten van het Lisv niet alleen toetst op rechtmatigheid, maar ook op doelmatigheid.

Het feit dat het Ctsv de administratie-overeenkomsten niet alleen toetst op rechtmatigheid, maar ook op doelmatigheid vloeit voort uit de wettelijke taakopdracht van het Ctsv namelijk «het houden van toezicht op rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitvoering van wetten». Het houden van toezicht op de doelmatigheid van de uitvoering heeft niet alleen betrekking op de mate van efficiency, maar ook op de doeltreffendheid van de uitvoering. De beoogde concurrentie tussen de uitvoeringsinstellingen zal naar de verwachting van het kabinet tot de noodzakelijke efficiency in de uitvoering leiden en als zodanig slechts in relatief beperkte mate aandacht van het Ctsv vergen. Het toezicht op de doeltreffendheid van de uitvoering (worden de doelstellingen van de wetgever voldoende bereikt?) zal echter de nodige aandacht van de toezichthouder blijven vergen. De inhoud van een administratie-overeenkomst is een belangrijk ijkpunt voor de op basis van deze overeenkomst te realiseren doelmatigheid van de uitvoering.

De leden van de SP-fractie vragen welke garanties geboden worden dat de concurrentie vanaf het jaar 2000 niet ten koste gaat van de belangen van de uitkeringsgerechtigden.

Ik wijs er op dat in het wetsvoorstel is bepaald dat de minister een rechtspersoon, alvorens die als uitvoeringsinstelling kan contracteren met het Lisv, moet erkennen. In de wet en bij of krachtens amvb worden regels gesteld waaraan de rechtspersoon dient te voldoen. Daarnaast moet de minister de statuten van deze rechtspersoon goedkeuren. Tevens is in de wet de mogelijkheid opgenomen om bij of krachtens amvb erkenning slechts mogelijk te maken indien de rechtspersoon over een certificaat beschikt.

Door de erkenningscriteria, goedkeuring van de statuten en eventuele certificering zijn voldoende waarborgen geschapen dat de uitvoering door mogelijk nieuwe toetreders op de markt niet in gevaar hoeft te komen. Daarnaast valt uitvoering door eventuele nieuwe uitvoerders onder toezicht van het College van toezicht sociale verzekeringen.

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat de concurrentie die tot aan het jaar 2000 zal ontstaan te beperkt is en stellen de vraag of de gewenste concurrentie en marktwerking voldoende gestalte zal krijgen. De leden van de D66-fractie vragen waarop de verwachtingen zijn gebaseerd dat de concurrentie binnen het publieke bestel werkelijk enige omvang zal krijgen. Deze leden stellen in dit verband ook de vraag of er ook met ingang van het jaar 2000 nog steeds sprake zal zijn van één opdrachtgever. De leden van de SP-fractie vragen of het kabinet de opvatting van de directeuren van de uitvoeringsinstellingen deelt die betwijfelen of in de nieuwe opzet van de uitvoeringsorganisatie wel concurrentie mogelijk is.

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat de concurrentie tot aan het jaar 2000 onvoldoende is om van daadwerkelijke concurrentie te kunnen spreken. Naar de opvatting van het kabinet is er in de periode tot aan het jaar 2000 sprake van een overgangsperiode die is ingezet met de ontvlechting gebaseerd op de nu geldende Organisatiewet sociale verzekeringen die in werking is getreden op 1 januari 1995 en die zal eindigen met het aflopen van de contracten tussen de op dit moment opererende uitvoeringsinstellingen en het Lisv als rechtsopvolger van de bedrijfsverenigingen.

Voor de mate van concurrentie is de eindsituatie van belang. Zoals eerder in deze nota naar aanleiding van het verslag vermeld kan het kabinet hierover op dit moment niet meer helderheid geven dan in de memorie van toelichting.

Voor marktwerking en concurrentie is het ook van belang dat de contracten tussen het Lisv en de uitvoeringsinstellingen in de toekomst niet meer gehele sectoren behoeven te omvatten, maar ook betrekking kunnen hebben op kleinere sectoronderdelen. Dit bevordert niet alleen de flexibiliteit op de markt, maar ook de toetreding van nieuwe aanbieders op de sociale verzekeringsmarkt. Het wordt daardoor voor het Lisv gemakkelijker om voor de uitvoering van de materiewetten voor een bepaalde sector of sectoronderdeel van uitvoeringsinstelling te wisselen. Voor de opdrachtnemers ontstaat dan ook een reëler perspectief om de uitvoering van een bepaalde sector of sectoronderdeel over te nemen. Het zal duidelijk zijn dat deze voor de concurrentie belangrijke differentiatie in de uitvoering wordt vergemakkelijkt in het geval dat werkgevers- en werknemersorganisaties besluiten tot het vormen van sectorraden.

Voor het ontstaan van marktwerking is ook van belang of er zich nieuwe aanbieders op de sociale verzekeringsmarkt zullen melden. Het kabinet acht dit met het oog op de marktwerking een wenselijke ontwikkeling.

Ook elementen als de vormgeving van het opdrachtgever/opdrachtnemermodel vanaf 2000 en de erkenningscriteria zullen van invloed zijn op de mate waarin concurrentie zal kunnen ontstaan. Definitieve keuzes moeten hierover nog worden gemaakt.

Na afweging is het kabinet tot de conclusie gekomen dat het wenselijk is het Lisv tot taak te geven om concurrentie tussen uitvoeringsinstellingen te bevorderen. Dit is in de nota van wijziging opgenomen. Dit heeft tot gevolg dat de bevoegdheid van de Minister om regels te stellen met betrekking tot de wijze waarop het Lisv en de sectorraden uitvoeringsinstellingen benaderen in verband met het sluiten van administratieve overeenkomsten vervalft. Het Ctsv houdt uiteraard toezicht op de wijze waarop het Lisv deze taak uitoefent.

Het feit dat er ook met ingang van het jaar 2000 sprake is van één opdrachtgever (het Lisv) staat aan concurrentie niet in de weg op het moment dat bijvoorbeeld de opdrachtverlening tot stand komt langs de lijnen zoals geschetst in de memorie van toelichting.

De mate van concurrentie is echter voor een deel afhankelijk van omstandigheden die het kabinet niet of slechts indirect kan beïnvloeden. Hoe deze omstandigheden, waaronder bijvoorbeeld het aantal opdrachtnemers op de sociale verzekeringsmarkt, zich zullen ontwikkelen zal in de komende jaren tot aan 2000 duidelijk worden. Op het moment dat in de ogen van het kabinet onvoldoende concurrentie tot stand dreigt te komen zal het kabinet zich beraden op dan te nemen maatregelen.

3.5 De relatie tussen het Lisv, de sectorraden en de uitvoeringsinstellingen

De leden van de PvdA-fractie zouden er de voorkeur aan geven als de vergoedingsregeling voor sectorraden in de wet zou worden opgenomen in tegenstelling tot de huidige bepaling waarin is geregeld dat het Lisv de regeling opstelt die goedkeuring van de minister behoeft. Aangezien nog niet kan worden ingeschat hoe de zaken op het terrein van de advisering door sectorraden zich zal gaan ontwikkelen heeft vastlegging van een dergelijke regeling in de wet niet mijn voorkeur. Dat de kosten van sectorraden door het Lisv vergoed worden, is thans in de wet opgenomen.

De leden van de PvdA fractie stellen de vraag of zij het juist zien dat de sectorraden onderhandelen over inhoud van de administratie- en jaarovereenkomst.

Op basis van het wetsvoorstel stelt het Lisv een erkende sectorraad in de gelegenheid een ontwerp administratie- of jaarovereenkomst aan het Lisv aan te bieden alvorens het Lisv zo'n overeenkomst sluit. Indien een sectorraad van deze gelegenheid gebruik maakt zal de feitelijke situatie veelal zijn dat de sectorraad onderhandelt over de inhoud van de overeenkomst. Of het Lisv de ontwerp-overeenkomst ook daadwerkelijk zal sluiten is onder andere afhankelijk van de mate waarin de ontwerp-overeenkomst voldoet aan de daarvoor door het Lisv gestelde eisen.

De leden van de PvdA-fractie vragen het kabinet of meer duidelijkheid gegeven kan worden hoe concreet voldaan zal worden aan regionale samenwerking in het kader van het SWI-project.

Op dit moment is de Regiegroep SWI nog volop bezig met haar werkzaamheden. In haar eindadvies, dat zij in januari 1997 verwacht uit te brengen, zal zij aanbevelingen doen over de volgens haar meest gewenste vorm van samenwerking. Naar aanleiding daarvan zal het kabinet een hoofdlijnennotitie uitbrengen, waarin zij de hoofdlijnen van het voorgestane samenwerkingsbeleid zal uiteenzetten. Na bespreking in Uw Kamer zal dit zonedig kunnen uitmonden in wetgeving. Op dit moment kan het kabinet derhalve geen uitspraken doen over de wijze waarop de samenwerking zal worden ingericht.

De leden van de GPV-fractie stellen de vraag waarom het Ctsv in alle gevallen de keus voor een uitvoeringsinstelling moet beoordelen. Deze leden suggereren een systeem waarbij het Lisv verantwoording aan het Ctsv aflegt omtrent de keuze voor een uitvoeringsinstelling indien deze keuze afwijkt van het advies van de sectorraad.

Het kabinet heeft voor het systeem gekozen dat een administratie-overeenkomst de goedkeuring van het Ctsv behoeft. De reden hiervoor is dat in een administratie-overeenkomst – meestal voor meerdere jaren – de relatie tussen het Lisv en een uitvoeringsinstelling wordt vastgelegd als het gaat om de uitvoering van de sociale verzekeringswetten. Deze administratie-overeenkomst is in hoge mate richtinggevend voor de mogelijkheden of onmogelijkheden om te komen tot een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de sociale verzekeringswetten en dus van groot

belang. Een andere reden waarom een administratie-overeenkomst vooraf de goedkeuring van het Ctsv behoeft is dat een eenmaal met een uitvoeringsinstelling gesloten overeenkomst niet dan tegen hoge kosten zal kunnen worden ontbonden.

De hiervoor genoemde argumenten om de administratie-overeenkomst door het Ctsv te laten beoordelen gelden onafhankelijk van de vraag of het Lisv bij de keuze voor een uitvoeringsinstelling het advies van de sectorraad al dan niet opvolgt.

De leden van de GPV-fractie lezen in de toelichting op het wetsvoorstel dat sectorraden slechts op initiatief van het Lisv kunnen worden ingeschakeld bij contacten met betrekking tot de uitvoering van de afgesloten overeenkomsten. Zij vragen zich af wat hieraan ten grondslag ligt.

De verhouding Lisv en sectorraden wordt op meerdere plaatsen in de toelichting beschreven. Centraal staat dat het Lisv verantwoordelijk is voor de uitvoering en de sectorraden daarin een adviserende rol kunnen vervullen. Verantwoordelijk worden zij echter niet. Wat betreft de adviesfunctie geeft de toelichting aan dat het Lisv sectorraden in de gelegenheid stelt om te adviseren. Dit betekent dat advisering zowel spontaan als op initiatief van de sectorraden kan plaatsvinden. De contacten met betrekking tot de uitvoering van de afgesloten overeenkomsten is in eerste instantie een zaak van het Lisv, sectorraden kunnen daarin afhankelijk van de interne organisatie en beschikbare kennis en ervaring mogelijk een rol spelen.

3.6 Bevoegdheden van de Minister ten opzichte van de SVb en het Lisv

De leden van de fractie van de PvdA vragen nader te beargumenteren waarom de minister geen aanwijzingsbevoegdheid in de wet wil regelen ten aanzien van het Lisv en de SVb. De leden van de VVD-fractie vragen of het ingeval van publieke verzekering en bijbehorende publieke taken, niet veel meer voor de hand ligt dat de publiek verantwoordelijken daar dan ook directer invloed op kunnen hebben. Ook de leden van de GPV-fractie stellen dit vraagstuk aan de orde en stellen daarbij de vraag of het bezien vanuit de ministeriële verantwoordelijkheid niet te prevaleren is de toezichthoudende taak van het Ctsv te beperken tot het signaleren waarna de minister door middel van het geven van aanwijzingen zijn verantwoordelijkheid kan nemen.

In het wetsvoorstel dat het kabinet voor advies heeft voorgelegd aan de Raad van State had het kabinet de door deze leden opgeworpen vraag bevestigend beantwoord in die zin dat in dat wetsvoorstel niet alleen een aanwijzingsbevoegdheid van de minister ten opzichte van het Ctsv, maar ook ten opzichte van de SVb en het Lisv was opgenomen. De leden van de PvdA-fractie gaan er overigens ten onrechte vanuit dat de minister op basis van de Organisatiewet sociale verzekeringen de mogelijkheid heeft om aanwijzingen te geven aan het Tica, de bedrijfsverenigingen en de SVb.

Het advies van de Raad van State is voor het kabinet aanleiding geweest om de aanwijzingsbevoegdheid van de minister ten opzichte van de SVb en het Lisv niet in het definitieve wetsvoorstel op te nemen. De reden daarvoor is de in de ogen van het kabinet juiste kritiek van de Raad van State dat de uitwerking van het gekozen toezichtsmodel in zijn effecten niet helder was omdat in het toen gekozen model zowel het Ctsv als de minister zelf een aanwijzingsbevoegdheid aan de SVb en het Lisv was toebedeeld die tot verwarring had kunnen leiden over de vraag wie in welke situatie een aanwijzing kan geven, alsmede had kunnen leiden tot de situatie dat een aanwijzing van de minister zou conflicteren met een

aanwijzing van het Ctsv, en andersom. Het weer in het wetsvoorstel opnemen van de aanwijzingsbevoegdheid van de minister ten opzichte van de SVb en het Lisv acht het kabinet niet wenselijk omdat dit op de hiervoor verwoorde bezwaren stuit. De door deze leden bepleite directere beïnvloedingsmogelijkheden van de publiek verantwoordelijken bestaan als het om het toezicht gaat. De minister heeft immers een algemene aanwijzingsbevoegdheid ten opzichte van het Ctsv.

De door deze leden gesuggereerde directere invloed van de publiek verantwoordelijken op de uitvoering van de publieke verzekeringen kan ook gerealiseerd worden in een model waarin het toezicht direct onder de verantwoordelijkheid van de minister valt en de minister tevens een aanwijzingsbevoegdheid heeft ten opzichte van de SVb en het Lisv. Het probleem van de dubbele aanwijzingsbevoegdheid doet zich dan niet voor. In die zin is het een helder systeem. Een groot en voor het kabinet doorslaggevend nadeel van dit model is dat de onpartijdige en objectieve oordeelsvorming van de toezichthouder in mindere mate is gewaarborgd. Dit nadeel is ook verbonden aan het door de leden van de GPV-fractie gesuggereerde louter signalerende toezicht van het Ctsv.

4. Samenwerking en uitvoering in de regio

4.1 Inleiding

Het verheugt het kabinet dat de leden van de fractie van de VVD een goede samenwerking tussen de uitvoeringsinstellingen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten met het oog op reïntegratie en preventie van groot belang vinden. Naar hun mening dient de samenwerking van uitkeringsorganisaties echter niet alleen plaats te vinden met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, maar ook met andere bemiddelaars. Zij vragen, onder verwijzing naar de behandeling van het wetsvoorstel Arbeidsvoorzieningswet, of het kabinet die gedachte onderschrijft.

Deze gedachte wordt door het kabinet inderdaad onderschreven, zoals ook blijkt uit het in het wetsvoorstel Invoeringswet Arbeidsvoorzieningswet 1996 (Kamerstukken I, 1995/96, 24 554) opgenomen artikel 72 van de Werkloosheidswet. Naar de mening van het kabinet passen hierbij echter wel twee voorbehouden. Allereerst is het kabinet er geen voorstander van dat uitvoeringsinstellingen samenwerken met bemiddelaars in zogenaamde B-poten van holdings waarvan de uitvoeringsinstellingen deel uitmaken. Voor een nadere motivering daarvan zij verwezen naar het antwoord op een andere vraag van deze leden. Daarnaast is het kabinet van mening dat in de komende jaren de nadruk primair moet liggen op de samenwerking tussen de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten, en dat daarom het inkoopmodel – en zeker de inkoop bij derden – geleidelijk ontwikkeld moet worden. Met de introductie van de verplicht bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie aan te besteden Veegwetbudgetten is een eerste, bescheiden begin gemaakt met de inkoop. De Regiegroep SWI heeft aanbevolen om bij het vervallen van de verplichte inkoop bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, deze organisatie de positie van «preferred supplier» in te laten nemen.

De leden van de CDA- en de GPV-fractie vragen of de beoogde samenwerking in de regio tussen de drie kolommen (arbeidsvoorziening, gemeenten en de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen) niet ten koste zal gaan van de concurrentie. Ook de leden van de fracties van D66 en van GroenLinks stellen de verhouding tussen concurrentie en regionale samenwerking aan de orde. De leden van de GroenLinks-fractie

vragen zich af of niet uiteindelijk een model zou kunnen ontstaan waarin één van beide elementen ondergesneeuwd raakt.

De leden van de CDA-fractie vragen of er niet eerst meer duidelijkheid moet komen over het SWI-model voordat over de samenwerking bepalingen in dit wetsvoorstel worden opgenomen.

De leden van de GPV-fractie stellen ook de vraag of, in het geval de samenwerking structureel zal zijn, het voor nieuwe uitvoeringsinstellingen niet bijna onmogelijk zal zijn om een marktpositie te verwerven.

De beoogde samenwerking heeft zoals de leden van de GPV-fractie terecht opmerken betrekking op de kolommen arbeidsvoorziening, gemeenten en de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen. De verantwoordelijkheid en deskundigheid van ieder van deze kolommen is duidelijk te onderscheiden van die van de andere twee. De concurrentie die als gevolg van dit wetsvoorstel tot stand zal komen heeft primair betrekking op de uitvoeringsinstellingen die de werknemersverzekeringen uitvoeren of in de toekomst gaan uitvoeren. De SWI-projecten zullen moeten uitwijzen hoe, uitgaande van de drie genoemde kolommen, kan worden samengewerkt met onderling concurrerende uitvoeringsinstellingen. Daarbij zal voorkomen moeten worden dat één van beide elementen (samenwerking of concurrentie) ondergesneeuwd raakt.

De drie genoemde kolommen zullen met elkaar en met de uitvoeringsinstellingen moeten samenwerken onafhankelijk van het feit of al eerder met een bepaalde uitvoeringsinstelling is samengewerkt. Nieuwe toetreders tot de sociale verzekeringsmarkt zullen zonder meer in de samenwerking moeten worden betrokken.

Meer duidelijkheid over SWI zal ontstaan nadat de regiegroep SWI haar werkzaamheden heeft afgerond en het kabinet in vervolg daarop een standpunt heeft bepaald. In dit wetsvoorstel is de uitwerking van de regionale samenwerking, in afwachting van de resultaten van SWI, tot een paar hoofdlijnen beperkt gebleven. De belangrijkste kaders zijn gesteld. Deze zullen echter nog concreet moeten worden ingevuld. Uiteraard zal daarbij de positie verduidelijkt moeten worden van de persoon die in de regio de bevoegdheid moet krijgen om in naam van het Lisv beslissingen te nemen waarmee wordt bevorderd dat personen die een uitkering ontvangen weer ingeschakeld worden in het arbeidsproces

4.2 Samenwerking in de praktijk: SWI

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de uit SWI voortvloeiende samenwerking gevolgen zal kunnen hebben voor dit wetsvoorstel. Of is het zo dat binnen dit wetsvoorstel wel zo ongeveer iedere vorm van samenwerking mogelijk is?

Zoals eerder is gemeld, zal de Regiegroep SWI in januari haar eindadvies uitbrengen. In dit eindadvies zal de Regiegroep een definitief voorstel doen over de wijze waarop vorm moet worden gegeven aan de samenwerking. Weliswaar kunnen in het Actieplan, dat de Regiegroep begin oktober vastgestelde, enige contouren voor een voorstel worden afgeleid, maar deze kunnen, mede naar aanleiding van de werkzaamheden van de Regiegroep vanaf nu tot de vaststelling van het eindadvies, nog aanzienlijk wijzigen. Daarom is het voor het kabinet nu niet mogelijk een definitief antwoord te geven op de vraag van de leden van de PvdA-fractie, of het eindresutaat van SWI zal moeten leiden tot een wijziging van de OSV 1997. Het uitgangspunt van het kabinet is overigens dat SWI moet passen binnen de OSV 1997. Indien het, ondanks dit uitgangspunt van het kabinet, nodig zou blijken te zijn ter implementatie van de samenwerkingsvoorstellen wijzigingen aan te brengen in de taken

en bevoegdheden van het Lisv of de uitvoeringsinstellingen, zal de OSV 1997 moeten worden gewijzigd.

De leden van de fractie van D66 vragen het kabinet wanneer het eindrapport van de Regiegroep SWI kan worden verwacht en welke concrete voorstellen het SWI-project tot dusverre heeft opgeleverd. Ook vragen deze leden het kabinet de volgende vragen te beantwoorden. Hoe ziet de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en het Lisv/de uitvoeringsinstellingen eruit met betrekking tot de arbeidstoeleiding van (gedeeltelijk) arbeidsgeschikten? Welke verantwoordelijkheidsverdeling staat het kabinet voor met betrekking tot de zogenaamde WAGW «artikel 2 doelgroep»?

Hoe verhoudt zich de indeling van cliënten naar «afstand tot de arbeidsmarkt» (indicering volgens het 4-fasenmodel) in het SWI-project tot de voorstellen in de WSW voor onafhankelijke regionale indicatieteams?

Het SWI-project heeft tot dusverre een groot aantal voorstellen opgeleverd. Sommige daarvan zijn zeer concreet, andere dienen nog geconcretiseerd te worden. Het voert hier te ver om alle concrete voorstellen op te sommen. Daarvoor wordt verwezen naar de diverse deelrapporten die de Regiegroep SWI tot nog toe heeft uitgebracht (Intake en Aanbodanalyse, Uitwisseling Informatie Arbeidsmarkt & Vacatures, Cliënt Volg Communicatie Stelsel, Samenwerking & Opdrachtverlening en Intake en Aanbodanalyse Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten), alsmede naar het Startdocument en het Actieplan.

Een concreet voorstel van de Regiegroep dat het kabinet hier wèl wil memoreren, is het in het laatstgenoemde rapport gedane voorstel over de verantwoordelijkheidsverdeling ten aanzien van de bemiddeling van gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Kort gezegd komen de aanbevelingen van de Regiegroep op het volgende neer. Het Lisv blijft vanuit haar algemene, in het wetsvoorstel OSV 1997, opgenomen reïntegratietak verantwoordelijk voor de reïntegratie – in brede zin – van gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Deze werkzaamheden verricht het Lisv niet zelf, noch laat zij deze door de uitvoeringsinstellingen verrichten: zij koopt deze in bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie of bij derden. Om het beleid ten aanzien van de bemiddeling van gedeeltelijk arbeidsgeschikten zoveel mogelijk parallel te laten lopen aan het beleid ten aanzien van de bemiddeling van niet-arbeidsgehandicapte werklozen met recht op uitkering ingevolge de Werkloosheidswet of de Algemene bijstandswet, heeft de Regiegroep voorgesteld de inkoop de eerste drie jaar verplicht bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie plaats te laten vinden. In die periode kan ook ten aanzien van de bemiddeling van gedeeltelijk arbeidsgeschikten dan ervaring in regionaal samenwerkingsverband worden opgedaan, terwijl tevens de Arbeidsvoorzieningsorganisatie de kans krijgt om een goede uitgangspositie op te bouwen voor het moment dat de verplichte opdrachtverlening aan haar vervalt. Na de eerste drie jaar zou de inkoop «vrij» moeten zijn, met dien verstande dat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie bij voorrang de kans dient te krijgen om een offerte uit te brengen.

Het kabinet acht het voorstel van de Regiegroep bij de uitwerking van de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling zeker nu, zoals in september gebleken is, de besturen van de drie kolommen met de hoofdlijnen ervan kunnen instemmen, van groot belang. Het kabinet heeft echter nog geen definitief besluit genomen over de vraag hoe deze verantwoordelijkheidsverdeling er precies zal moeten uitzien. Ook over de positie van de «artikel 2-doelgroep» kan het kabinet derhalve nog geen uitspraak doen.

In het kader van de nieuwe WSW zullen diegenen die in aanmerking kunnen worden gebracht voor een WSW-plaats volgens het 4-fasenmodel van SWI in fase 4 (en heel soms in fase 3) worden ingedeeld.

De leden van de SGP-fractie hebben kennis genomen van de diverse samenwerkingsvormen (één-dossier-, één-locatie-, één-loket-model) die de Regiegroep SWI in haar startdocument heeft aangedragen. Graag vernemen zij van het kabinet op elk van deze varianten een reactie, met daarin opgenomen de voor- en nadelen die elk van de varianten biedt, en – indien beschikbaar – een duidelijk uitgesproken voorkeur van het kabinet voor één van die vormen.

Zoals uit het in oktober uitgebrachte Actieplan kan worden geconstateerd, heeft de Regiegroep een benadering via een keuze voor een één-dossier-, één-locatie-, één-loket-model (voorlopig) verlaten, en kiest zij voor een benadering via enerzijds lokale Loketten voor Werk en Inkomen (LWI's), en anderzijds regionale Centra voor Werk en Inkomen (CWI's). De voorstellen in het Actieplan zullen naar verwachting nog nader worden geconcretiseerd. In afwachting van het eindadvies van de Regiegroep SWI, acht het kabinet het niet zo zinvol een opsomming te geven van de voor- en nadelen van de diverse in het Startdocument genoemde modellen. Om dezelfde reden heeft zij in dezen ook nog geen keuze gemaakt.

4.3 Rol voorliggend wetsvoorstel voor samenwerking en uitvoering in de regio

De uitvoeringsinstellingen dienen in de regio een functionaris aan te stellen die namens het bestuur van de uitvoeringsinstelling kan handelen. De leden van de fractie van de PvdA vragen wat de besturen van de uitvoeringsinstellingen hiervan vinden. Zij kennen, zo denken deze leden, immers tot op heden geen regionale (bestuurlijke) aansturing? Daarnaast vragen deze leden of het terecht is, dat sommigen denken dat het element van regionale besturing de concurrentie tussen uitvoeringsinstellingen en marktwerking via verschillende opdrachtgevers zal bemoeilijken. Zij bezien dit in het licht van de regionale samenwerking tussen de uitvoeringsinstellingen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten, waaraan zij met het oog op de integrale gevalshandeling en het opstellen van reïntegratieplannen veel belang hechten.

Ten slotte vragen de leden van de PvdA-fractie waarom de regio-indeling die het Lisv dient te maken «zoveel mogelijk» overeenkomstig die van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie dient te zijn. Omdat het Lisv een goede reden moet hebben om af te wijken, achten deze leden het beter om te stellen dat de RBA-indeling gevolgd moet worden, en dat bij verandering van die indeling hoogstens sprake mag zijn van een overgangstermijn.

De uitvoeringsinstellingen kennen op dit moment inderdaad geen regionale bestuurlijke aansturing. Voor zover het kabinet bekend, hebben de uitvoeringsinstellingen echter geen bezwaar tegen het voorschrift in iedere Lisv-regio of -combinatie van regio's ten minste één persoon aan te wijzen die bevoegd is tot het nemen van reïntegratie-beslissingen (zie bijvoorbeeld de brief van de directeuren van vier uitvoeringsinstellingen van 3 oktober 1996 aan de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van Uw Kamer, die in afschrift aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is gezonden).

De regionale aansturing – die overigens alleen op reïntegratie-terrein wordt voorgeschreven – heeft op zich geen gevolgen voor de concurrentiemogelijkheden tussen uitvoeringsinstellingen of voor de marktwerking via verschillende opdrachtgevers. Ook indien iedere uitvoeringsinstelling in iedere regio of combinatie van regio's ten minste één beslissingbevoegde persoon moet aanwijzen, kunnen zij immers volop met elkaar concurreren. Een vraag die hier echter nauw verband mee houdt, is hoe de regionale samenwerking op reïntegratie-terrein met

de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, met de gemeenten maar óók met elkaar, zich verhoudt tot een model met vrije concurrentie. Op die vraag wordt elders in deze nota ingegaan.

Op dit moment is in het wetsvoorstel neergelegd, dat het Lisv Nederland zoveel mogelijk overeenkomstig de RBA-regio's in regio's dient in te delen. De leden van de PvdA-fractie vragen nu, waarom niet wordt voorgeschreven dat eventuele afwijkingen slechts tijdelijk mogen zijn. Het kabinet heeft hiervoor niet gekozen, omdat het geen overzicht heeft van de gevallen waarin een eventuele afwijking gewenst zal zijn, en of een dergelijke afwijking tijdelijk zou moeten zijn, of permanent. Vindt het Lisv een permanente of langdurige afwijking aan de orde, dan zal zij dit afdoende moeten motiveren, wil de Minister goedkeuring geven. Gezien de algemene plicht van het Lisv om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de RBA-regio's, zal het Lisv bovendien, indien een afwijking niet meer nodig is, een nieuw besluit dienen te treffen, waarin deze ongedaan wordt gemaakt. Naar de mening van het kabinet is hiermee voldoende waarborg geschapen dat er geen onnodige afwijkingen van de indeling van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie ontstaan of in stand worden gehouden.

Het verheugt het kabinet dat de leden van de VVD-fractie zich kunnen vinden in het kabinetsvoornemen de verantwoordelijkheid voor de bemiddeling van arbeidsgehandicapte personen (waaronder personen met een gedeeltelijk arbeidsongeschiktheidsuitkering) over te dragen aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Deze leden constateren terecht, dat de invulling daarvan zal afhangen van de bevindingen van de Regiegroep SWI. Zij vragen in hoeverre het voor de SWI voorziene tijdstraject zal worden gehaald. De leden van de GPV-fractie vragen in dat kader of aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie de mogelijkheid zal worden geboden niet alleen de bemiddelingstaak, maar ook de kennis en de ervaring van de GAK-afdelingen over te nemen en zo ja, op welke wijze dit zal gebeuren.

In de memorie van toelichting op het bij dit wetsvoorstel behorende wetsvoorstel tot invoering van de OSV 1997 (Invoeringswet Organisatiewet sociale verzekeringen 1997, Kamerstukken II, 1996/97, 25 047, nr. 3) is aangegeven dat het kabinet zich genoopt heeft gezien tot uitstel van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de bemiddeling van arbeidsgehandicapten. Voor de redenen daarvoor wordt verwezen naar die memorie van toelichting, en naar het antwoord op daartoe strekkende vragen in de nota naar aanleiding van het verslag op laatstgenoemd wetsvoorstel. Het uitstel brengt met zich, dat het tijdstraject dat de Regiegroep SWI in haar deelrapport Intake en Aanbod-analyse gedeeltelijk arbeidsgeschikten had voorzien – namelijk invoering met ingang van 1 januari 1997 – niet zal worden gehaald.

Eén van de redenen waarom de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de bemiddeling van arbeidsgehandicapte personen niet tijdig geregeld kon worden is, dat het kabinet streeft naar een oplossing die ertoe leidt dat de deskundigheid van de GAK-afdeling Arbeidsintegratie niet verloren gaat. Aan de leden van de GPV-fractie kan geantwoord worden, dat dit onderwerp derhalve de aandacht van het kabinet heeft. Op zo kort mogelijke termijn zal het kabinet alsnog de regelgeving voorbereiden die nodig is voor de overdracht van bovengenoemde arbeidsbemiddelingstaak.

De leden van de RPF-fractie hebben wat de gevolgen van de voorgenomen overdracht van de bemiddelingstaak van arbeidsgehandicapte personen zal zijn voor de uitvoeringsinstellingen. Kan concreet worden aangegeven welke personele gevolgen daaraan zijn verbonden en welke rechtspositie het betreffende personeel heeft nu hun taken komen te vervallen? Zal er niet veel expertise verloren gaan? Kan in dit verband nog

worden aangegeven waarom destijds is besloten de bemiddeling over te hevelen van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie naar de instelling die het dichtst bij de WAGW-populatie werkzaam is?

De personele gevolgen van de overdracht van de bemiddelingsverantwoordelijkheid voor arbeidsgehandicapte personen voor het personeel van de uitvoeringsinstellingen dat zich op dit moment met die taak bezig houdt, zijn op dit moment niet aan te geven. Hetzelfde geldt voor hun rechtspositie. Zoals ook in antwoord op daartoe strekkende vragen van de leden van de GPV-fractie is aangegeven, heeft dit onderwerp de aandacht van het kabinet. De in de loop der tijd opgebouwde deskundigheid mag niet verloren gaan. Tot 1 juli 1986 bemiddelde Arbeidsvoorziening – toen nog een onderdeel van het departement – gedeeltelijk arbeidsgeschikten. Vanaf die datum kreeg de Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD) een bemiddelingsvergunning voor deze groep. Daarvoor werd toen gekozen, omdat de regering het wenselijk achtte dat, in die situatie waarin de GMD reeds vanuit hun overige taken bekend was met belanghebbenden, het reïntegratieproces door deze instantie kon worden voltooid. Met ingang van 1991 werd dit omgezet in de wettelijke taak om betrokkenen te reïntegreren. Toen de GMD met ingang van 1 januari 1995 werd opgeheven is de bemiddelingstaak tijdelijk – de Arbeidsvoorzieningsorganisatie was op dat moment niet in staat deze over te nemen – bij de bedrijfsverenigingen neergelegd.

De leden van de GPV fractie lazen op pagina 31 van de memorie van toelichting, dat samenvoeging van Lisv-regio's uit het oogpunt van bereikbaarheid niet mogelijk wordt geacht. Elders lazen zij echter, dat aan een uitvoeringsinstelling wel de mogelijkheid wordt geboden één en dezelfde beslissingsbevoegde persoon voor meerdere regio's in te zetten. Bij de leden van de GPV-fractie is op grond van deze twee passages de vraag gerezen of het voor de bereikbaarheid van een uitvoeringsinstelling wat uitmaakt of een beslissingsbevoegde persoon in meerdere regio's optreedt of dat regio's worden samengevoegd.

De leden van de GPV-fractie verwarren wellicht twee zaken. Een uitvoeringsinstelling dient voor haar cliënten in iedere regio voldoende bereikbaar te zijn. Dat wil zeggen dat een cliënt (werknemer of werkgever) in de nabijheid van zijn woon- of vestigingsplaats een aanspreekpunt moet hebben, bijvoorbeeld voor het verkrijgen van informatie en een eerste intake voor de uitkering. Eén kantoor per regio zal daartoe overigens niet volstaan. Daarnaast dient iedere uitvoeringsinstelling in iedere regio of combinatie van regio's iemand aan te wijzen die bevoegd is tot het nemen van beslissingen over de reïntegratie. Deze persoon is c.q. deze personen zijn aanspreekpunt voor de personen van het arbeidsbureau en de gemeenten waarin in door de betreffende regio('s) wordt samengewerkt. De kans dat er een beslissingsbevoegde persoon zal worden aangewezen voor een combinatie van regio's is tot 2000 overigens vrijwel nihil. Ook daarna is de kans daarop klein. Voor de reden daarvoor zij verwezen naar het antwoord op een daartoe strekkende vraag van de leden van de fractie van D66.

In het wetsvoorstel krijgt het Lisv de taak Nederland in regio's in te delen. Wiens verantwoordelijkheid is het nu dat er ook daadwerkelijk in de regio's uitvoeringsinstellingen komen, zo vragen de leden van de SP-fractie?

In artikel 41 van het wetsvoorstel is opgenomen dat in de overeenkomsten tussen het Lisv en de uitvoeringsinstellingen in ieder geval dient te staan, dat de uitvoeringsinstelling in iedere Lisv-regio of combinatie van -regio's ten minste één persoon aanwijst die bevoegd is tot het

nemen van reïntegratie-beslissingen. Het Lisv zal er op dienen te letten dat een bepaling van deze strekking daadwerkelijk in de contracten wordt opgenomen. Is het contract eenmaal getekend, dan is het in eerste instantie aan de uitvoeringsinstelling om de betreffende verplichting, die zij door ondertekening op zich heeft genomen, na te komen. Gebeurt dat onverhoopt niet, dan zullen het Lisv en het Ctsv de uitvoeringsinstelling hierop kunnen aanspreken en zondig maatregelen kunnen treffen.

5. Het toezicht op de sociale verzekeringen

5.1 Inleiding

De leden van de fractie van de PvdA willen graag een reactie op de constatering van de commissie Van Zijl dat het de vraag is of het intensief en geïntegreerd toezicht reeds van de grond is gekomen, dat het vorige bestuur van het Ctsv deze ambitie wel had, maar het toezichtbeleid niet erg concreet heeft kunnen maken.

Het Ctsv is in de vormgeving van zijn toezicht nog immer bezig om te komen tot het intensieve en geïntegreerde toezicht. Daarbij heeft het Ctsv te maken met een verbouwing, terwijl iedereen verwacht dat de verkoop gewoon doorgaat. Om het voornemen uit het beleid van het Ctsv waar te kunnen maken is een organisatieverandering bij het Ctsv nodig. Het interim-bestuur van het Ctsv heeft de plannen voor deze organisatieverandering kort geleden vastgesteld. In de voorgestelde nieuwe organisatie zijn alle mogelijkheden gecreëerd om te komen tot het gewenste geïntegreerde toezicht. Tevens heb ik echter geconstateerd dat ook in de huidige situatie toch al vaker vanuit verschillende disciplines van het Ctsv gecombineerd wordt opgetreden. Zo zijn de rechtmatigheidsverklaringen dit jaar een produkt waaraan door verschillende geledingen van het Ctsv is bijgedragen. Ook blijkt uit het jaarplan voor 1997 dat veel meer in multidisciplinaire teams naar de uitvoeringsorganisatie zal worden opgetreden.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de materiële betekenis is van de toevoeging van het woord «algemene» in artikel 2 van het wetsvoorstel. Ook de leden van de fractie van het GPV vragen zich af of de aanwijzingsbevoegdheid van de Minister in de OSV 1997 is gewijzigd ten opzichte van de Osv.

Onder de Osv kan de Minister het Ctsv aanwijzingen geven betreffende de uitoefening van zijn taken. De OSV 1997 spreekt in artikel 2 van «algemene aanwijzingen». Aanpassing van de wettekst heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in aanwijzing 124 I van de Aanwijzingen voor de regelgeving. In deze aanwijzing wordt geregeld welke bevoegdheden de Minister kunnen worden toegekend ten opzichte van een zelfstandig bestuursorgaan en welke niet. Het is van belang dat de Minister zijn ministeriële verantwoordelijkheid kan effectueren ten opzichte van een orgaan dat niet hiërarchisch aan hem ondergeschikt is. In een dergelijke bestuurlijke verhouding is het van belang dat de Minister algemeen verbindende voorschriften aan het ZBO kan geven ten aanzien van de uitoefening van diens taak. Het gebruik van de term «algemene aanwijzingen» duidt daarop.

Hoewel dat in de Osv niet in de wettekst is geëxpliciteerd staat in de memorie van toelichting dat de Minister niet bevoegd is aanwijzingen te geven in individuele gevallen. Feitelijk is er derhalve geen verschil tussen het aanwijzingsrecht in de Osv en de OSV 1997.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of het kabinet in dit wetsvoorstel een andere opvatting over de invulling van de ministeriële

verantwoordelijkheid huldigt dan in de Aanwijzingen voor de regelgeving inzake ZBO's.

Het kabinet is van oordeel dat dit geenszins het geval is.

De regel van de ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat de Minister door de Staten-Generaal ter verantwoording kan worden geroepen voor ieder bestuurshandelen dat onder zijn zeggenschap plaatsvindt. De reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid ten aanzien van ZBO's staat de laatste tijd ter discussie. In recente kabinetsnota's (Aanwijzingen inzake ZBO's en Nader Rapport ZBO-Aanwijzingen, TK 1996-1997, 24 130, nr. 19) maakt het kabinet onderscheid tussen verantwoordelijkheid in engere en in ruimere zin.

Bij instelling van een ZBO wordt de ministeriële verantwoordelijkheid voor de concrete uitoefening van de betreffende publieke taak (de verantwoordelijkheid in engere zin) beperkt tot de bevoegdheden die de Minister ten aanzien van dat ZBO heeft. Die bevoegdheden moeten uitdrukkelijk in wet- en regelgeving worden verankerd. De ministeriële verantwoordelijkheid in engere zin is dus gekoppeld aan de ministeriële bevoegdheden. Als de reikwijdte van die bevoegdheden toeneemt, stijgt ook de verantwoordelijkheid. Andersom is het verband minder lineair: wanneer de Minister nauwelijks tot geen bevoegdheden zou hebben, betekent dat nog niet dat hij dus ook niet verantwoordelijk voor de concrete taakverrichting door het ZBO is.

Hiermee komen we op de ministeriële verantwoordelijkheid in ruimere zin: de politieke aanspreekbaarheid van de Minister door het parlement op het functioneren van een bepaald ZBO. Een Minister is en blijft altijd medeverantwoordelijk voor de inhoud van wet- en regelgeving (en daarmee ook voor de reikwijdte van zijn eigen bevoegdheden), voor de recht- en doelmatigheid van de besteding van rijksbegrotingsmiddelen en voor de toepassing van zijn bevoegdheden jegens een ZBO.

Deze filosofie ligt ook ten grondslag aan het wetsvoorstel OSV 1997. In dit wetsvoorstel is gekozen voor een uitgebalanceerde structuur van verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Een structuur die enerzijds de Minister voldoende sturings- en toezichtsinstrumenten verschaft om zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van de uitvoering van de sociale verzekeringen door ZBO's (Lisv, Svb en Ctsv) waar te kunnen maken, en anderzijds het voor het parlement mogelijk maakt om de Minister voor die uitvoering doeltreffend ter verantwoording te kunnen roepen.

De leden van de D66-fractie vragen wie het uiteindelijke oordeel heeft over de strijdigheid van het beleid met recht- en doelmatigheid.

Het Ctsv is belast met het toezicht op de recht- en doelmatigheid van de uitvoering. Het is dan ook het Ctsv die daarvoor verantwoordelijk is. Het Ctsv functioneert echter onder ministeriële verantwoordelijkheid. Deze ministeriële verantwoordelijkheid komt tot uiting in de bevoegdheden die de Minister ten opzichte van het Ctsv heeft. Deze bevoegdheden zijn elders in deze nota naar aanleiding van het verslag opgesomd.

In het geval dat de Minister van oordeel is dat er in een bepaalde situatie sprake is van een uitvoeringspraktijk die strijdig is met een recht- en of doelmatige uitvoering zal de Minister het Ctsv hierop attent maken en verzoeken om een onderzoek in te stellen. In het algemeen zal het Ctsv aan dit verzoek gevolg geven en de Minister rapporteren over de uitkomst van het onderzoek. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zal de toezichthouder al dan niet enige vorm van actie (in het uiterste geval een aanwijzing) in de richting van het desbetreffende uitvoeringsorgaan ondernemen. Hiermee zal de zaak veelal zijn afgedaan. Theoretisch is het natuurlijk denkbaar dat het Ctsv weigert om op het verzoek tot het instellen van een onderzoek in te gaan, of dat er verschil van opvatting

tussen het Ctsv en de Minister ontstaat over de appreciatie van de uitkomsten van een onderzoek. Veelal zal dit reden zijn om in overleg te treden en zullen de verschillen van mening worden opgelost. In het geval dat dit niet gebeurt en de Minister van mening is dat het een ernstige zaak betreft kan de Minister besluiten om het Ctsv een aanwijzing van algemene aard te geven. Het is de Minister die bij een verschil van mening het laatste woord heeft, tenzij dit verschil van mening betrekking heeft op een individueel geval en de Minister dus geen aanwijzing kan geven.

Het kabinet hecht er aan te benadrukken dat de hier beschreven conflictsituatie naar het oordeel van het kabinet tot de hoge uitzonderingen moet behoren. Verschillen van inzicht behoren in goede bestuurlijke verhoudingen te worden opgelost zonder dat gebruik gemaakt moet worden van formele instrumenten.

De leden van de fractie van D66 vragen of er in het geval dat het oordeel van de Minister de doorslag geeft nog wel sprake is van een algemene aanwijzingsbevoegdheid en in hoeverre het Ctsv dan nog onafhankelijk is. Ook de leden van de fractie van de RPF stellen de onafhankelijkheid van het Ctsv aan de orde in relatie tot de ministeriële verantwoordelijkheid. Deze leden stellen daarbij de vraag de inhoudelijke verschillen aan te geven tussen de nu geldende wet en het wetsvoorstel als het gaat om de relatie tussen de Minister en het Ctsv.

De algemene aanwijzingsbevoegdheid van de Minister houdt in dat de Minister het Ctsv algemene richtlijnen kan geven die gehanteerd moeten worden bij de uitoefening van het toezicht. De algemene aanwijzingsbevoegdheid kan niet gehanteerd worden om voor te schrijven dat het Ctsv in een concreet geval precies zo moet handelen. De aanwijzing zal in algemene bewoordingen moeten zijn gesteld. De algemene aanwijzingsbevoegdheid kent dus een grens en er is zeker geen sprake van een hiërarchische verhouding tussen de Minister en het Ctsv. Dit waarborgt enerzijds de onafhankelijke positie van het Ctsv, maar beperkt anderzijds natuurlijk de mogelijkheden van de Minister en daarmee de mogelijkheden van het parlement om de Minister op dat ene concrete geval aan te spreken.

Het belangrijkste dat door dit wetsvoorstel in de verhouding tussen de Minister en het Ctsv wijzigt is dat in het wetsvoorstel uitgebreid is ingegaan op de rol van het Ctsv en de inhoud van het toezicht dat het Ctsv moet uitoefenen en dat duidelijkheid is gecreëerd op die onderdelen van het toezicht die in de afgelopen periode in discussie zijn geweest. Ook is uitgebreid ingegaan op het afleggen van verantwoording door het Ctsv. Hierdoor is de verhouding tussen het Ctsv en de Minister naar het oordeel van het kabinet aanmerkelijk verduidelijkt.

De leden van de D66-fractie vragen om een overzicht van bevoegdheden die bij het Ctsv blijven en welke worden overgeheveld naar de Minister en het Lisv.

De bevoegdheden van het Ctsv blijven ten opzichte van de op dit moment geldende Organisatiewet Sociale Verzekeringen op hoofdlijnen ongewijzigd. Het bestaande toezichtsmodel wordt gehandhaafd. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de bestaande situatie is dat het Ctsv geen regelgevende bevoegdheid meer heeft anders dan die noodzakelijk is voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht. De regelgevende bevoegdheden die het Ctsv op dit moment heeft worden deels overgeheveld naar de Minister en deels naar het Lisv. Daarnaast is van belang dat in de memorie van toelichting is benadrukt dat de mogelijkheden die het Ctsv heeft om de inhoud van regelgeving inhoudelijk te toetsen afhankelijk is van de aansturing die heeft plaatsgevonden door de wet- en regelgever. Indien de wetgever de bevoegdheid tot het stellen van regels op een bepaald terrein aan een uitvoeringsinstantie

heeft toegekend, zonder daarbij richting te geven aan de wijze waarop de uitvoeringsinstantie van deze bevoegdheid gebruik moet maken, heeft het Ctsv geen mogelijkheden om de inhoud van de regels van de uitvoeringsinstantie inhoudelijk te toetsen anders dan aan hogere regelgeving, aan met het onderwerp verband houdende rechtspraak, aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, aan de normen die elders in het maatschappelijk verkeer gangbaar zijn en aan het eigen beleid van de instantie. Indien de wet- en regelgever wel richting heeft gegeven aan de wijze waarop de uitvoeringsinstantie gebruik van de regelgevende bevoegdheid moet maken, moet het Ctsv toetsen of de uitvoeringsinstantie zich aan de aangegeven richting houdt. Voorzover de aangegeven richting nog mogelijkheden open laat om tot nadere invulling van de aangegeven richting te komen is de uitvoeringsinstantie waaraan de regelgevende bevoegdheid is toegekend daartoe bevoegd en niet het Ctsv.

De terughoudende manier waarop het Ctsv de regelgeving van uitkeringsinstanties moet toetsen heeft ook gevolgen voor de bevoegdheden van de Minister. Het is in het voorgestelde model niet mogelijk dat de Minister via een aanwijzing aan het Ctsv indirect aan het Lisv of de SVb een specifiek gebruik van een discretionaire bevoegdheid oplegt in het geval dat de wenselijkheid van dit specifieke gebruik niet bij het tot toekennen van de bevoegdheid is aangegeven. De Minister zal eventueel het instrument van bestuurlijk overleg of uiteindelijk het instrument van wet- en regelgeving moeten gebruiken indien het wenselijk wordt geacht het specifieke gebruik van de bevoegdheid te bereiken.

Het voorgaande draagt naar de mening van het kabinet bij aan duidelijke verhoudingen tussen de Minister, het Ctsv en het Lisv en de SVb.

De leden van de PvdA-fractie vragen wanneer het kabinet zich voldoende beraden denkt te hebben over de aanbeveling van het interimbestuur van het Ctsv om in de wet een experimenteerartikel op te nemen en de mogelijkheid van het Ctsv om boetes op te leggen. De leden van de fractie van GroenLinks vragen om een nadere toelichting van de mededeling in de memorie van toelichting op de Invoeringswet OSV 1997, dat in laatstgenoemde wet niet wordt voorzien in experimenteerartikelen in de materiewetten. Tevens vragen zij om een opsomming van de voor- en nadelen van een experimenteerartikel. Ook bij de leden van de fractie van D66 leven deze vragen.

In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel Invoeringswet OSV 1997 heeft het kabinet aangegeven de discussie over experimenteerartikelen in de materiewetten te willen voeren in het kader van de kabinetsreactie naar aanleiding van het eindadvies van de Regiegroep SWI of in het kader van de Wet op de Reïntegratie. Voor het besluit in de Invoeringswet OSV 1997 geen experimenteerartikelen op te nemen maar de discussie daarover in de toekomst te voeren, beschikt het kabinet niet over andere argumenten dan in de memorie van toelichting op de Invoeringswet OSV 1997 zijn genoemd. Een experimenteerartikel staat afwijking van de wet toe en beperkt daarmee de invloed van het parlement op het terrein waarop geëxperimenteerd mag worden. Dat brengt met zich dat in een experimenteerartikel het betreffende terrein niet te breed mag zijn en dat dit nauwkeurig moet worden afgebakend. Ook zal het experimenteren met de nodige waarborgen moeten worden omkleed. Ook de Tijdelijke commissie onderzoek Ctsv wijst er in haar antwoorden op de vragen over haar rapport «Heel het radarwerk» op dat met een experimenteerartikel voorzichtig moet worden omgegaan. De leden van de PvdA-fractie hebben de suggestie gedaan om over de experimenteerartikelen een aparte notitie aan Uw Kamer te zenden, voordat tot wetgeving wordt overgegaan. Op deze suggestie gaat het

kabinet gaarne in. In die notitie zal een opsomming van de voor- en nadelen van experimenteerartikelen worden gegeven. Hier wil het kabinet reeds gezegd hebben dat een belangrijk voordeel van een experimenteerartikel is, dat ermee vooruit kan worden gelopen op wenselijke wetswijzigingen. Een belangrijk nadeel ervan is in het vorenstaande reeds aangegeven.

In hoofdstuk 5 van deze nota is aangegeven, dat het kabinet tot de conclusie is gekomen dat het niet wenselijk is het Ctsv de mogelijkheid te geven boetes op te leggen aan uitvoeringsinstellingen. Voor de redenen daarvan wordt verwezen naar de betreffende passages.

De leden van de RPF-fractie vragen of het kabinet rekent op voldoende draagvlak in het parlement voor die onderdelen van het wetsvoorstel die afwijken van de aanbevelingen van de Commissie Van Zijl.

Het kabinet heeft de aanbevelingen van de Commissie Van Zijl nadrukkelijk betrokken bij het opstellen van dit wetsvoorstel en heeft daaraan ook nadrukkelijk aandacht besteed. Het kabinet ziet het overleg over dit wetsvoorstel met het parlement met vertrouwen tegemoet.

De leden van de GPV-fractie zijn van mening dat een goede uitvoering van de sociale zekerheid van zo'n groot maatschappelijk belang is dat er voor het parlement voldoende ruimte moet zijn om hierop controle uit te oefenen. Deze leden twijfelen of het voorgestelde toezichtsmodel die ruimte voor het parlement biedt.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State en het rapport van de commissie Van Zijl heeft het kabinet uitgebreid stilgestaan bij het toezichtsmodel. Na ampele afweging heeft het kabinet gekozen voor het nu in het wetsvoorstel opgenomen toezichtsmodel. Het kabinet kiest voor het uitoefenen van toezicht op de uitvoering van de sociale verzekeringen door een ZBO (het Ctsv), gecombineerd met geëigende bevoegdheden van de Minister om zijn ministeriële verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken. In het gekozen toezichtsmodel richt de ministeriële verantwoordelijkheid zich op het systeem van de uitvoering (als mede-wetgever), de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitgaven en het aandeel van de uitvoering waar de Minister eigen bevoegdheden heeft gehouden. In het geval van toezicht is dit naast andere bevoegdheden bijvoorbeeld de algemene aanwijzingsbevoegdheid ten opzichte van het Ctsv. Door het opdragen van het toezicht aan een ZBO wordt formeel de ministeriële verantwoordelijkheid beperkt. Doordat de Minister echter, ook voor de gang van zaken bij het toezicht op de sociale verzekeringen, politiek volledig voor het parlement aanspreekbaar blijft kan het toezichtsbeleid ook volledig in het parlement aan de orde komen. Dit wordt nog versterkt door het feit dat het door het Ctsv vastgestelde plan van werkzaamheden door de Minister aan het parlement ter kennis wordt gebracht en het het parlement uiteraard vrij staat om over het plan van werkzaamheden, alsmede over het overleg dat hierover is gevoerd tussen het Ctsv en de Minister, met de Minister van gedachten te wisselen.

Als gevolg van het feit dat het toezicht en de daarbij behorende bevoegdheden zijn overgedragen aan het Ctsv zal de Minister echter niet in alle gevallen direct de door het parlement gewenste maatregelen kunnen nemen. In het uiterste geval, als overleg met het Ctsv niet het gewenste resultaat blijkt te hebben en het geven van een aanwijzing in de concrete situatie niet mogelijk is blijft er voor Minister en parlement altijd de mogelijkheid om tot aanpassing van wet- en regelgeving te komen. Daarnaast kan de Minister in het uiterste geval ook besluiten tot het schorsen, of het voordragen bij de Kroon voor ontslag van één of meer bestuursleden van het Ctsv.

Het kabinet heeft gevolgen voor de ministeriële verantwoordelijkheid van de beperking van de bevoegdheden van de Minister afgewogen tegen het belang van onafhankelijke en objectieve oordeelsvorming door een toezichthouder die de vorm van een ZBO heeft alsmede tegen het feit dat een toezichthouder in de vorm van een ZBO bijdraagt aan checks en balances op het beleidsterrein van de sociale verzekeringen met zijn massale uitvoeringsprocessen en omvangrijke geldstromen.

Ten slotte is bij de beoordeling van het toezichtsmodel van belang dat het Ctsv verantwoording dient af te leggen over het gebruik van de bevoegdheden die het heeft verkregen. Door het systeem van rechtmatigheidsverklaringen en van de doelmatigheidsrapportage over de uitvoering van wetten door het Lisv, de SVb en de uitvoeringsinstellingen is de Minister in staat om over het functioneren van de uitvoering van de sociale verzekeringen als geheel jaarlijks verantwoording af te leggen aan het parlement. De eerste ervaringen met de rechtmatigheidsverklaringen leren dat de verantwoording aan kwaliteit heeft gewonnen ten opzichte van het verleden.

Het kabinet is van oordeel dat er voor het parlement op basis van het wetsvoorstel voldoende mogelijkheden zijn om controle uit te oefenen op de uitvoering van de sociale verzekeringen en om de Minister daarop aan te spreken.

De leden van de GPV-fractie stellen de vraag of het onderscheid tussen de bevoegdheden van de Minister enerzijds en de bevoegdheden van het Ctsv anderzijds ten opzichte van de SVb en het Lisv wel voldoende duidelijk is. Deze leden verwijzen in dit verband naar enerzijds de bevoegdheid van het Ctsv om regels te stellen die noodzakelijk zijn voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht en anderzijds de passage waarin is vermeld dat de normstelling waaraan bij de uitvoering moet worden voldaan niet door het Ctsv, maar door wet- en regelgeving moet plaatsvinden. Zij vragen dit onderscheid te verduidelijken.

Zoals ook in antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie is aangegeven zullen de regels die het Ctsv kan stellen om adequaat toezicht te kunnen uitoefenen veelal een overwegend technisch karakter hebben en bijvoorbeeld betrekking kunnen hebben op de wijze waarop informatie aan het Ctsv moet worden geleverd om de onderlinge vergelijkbaarheid te waarborgen, of op de wijze en het moment waarop informatie geleverd zal moeten worden enz. De bevoegdheid van het Ctsv om deze regels te stellen is in feite één van de noodzakelijke instrumenten om adequaat toezicht te kunnen uitoefenen en staat volledig ten dienste van het uitoefenen van de eigenlijke taak van het Ctsv. Met behulp van deze regels wordt het voor het Ctsv mogelijk om op een doelmatige manier toezicht uit te oefenen op een adequate uitvoering van de sociale verzekeringswetten en de normen die de wet- en regelgever daaraan heeft gesteld. Bij deze normen gaat het om inhoudelijke criteria waaraan de uitvoering van de sociale verzekeringswetten moet voldoen. Uiteraard zal het noodzakelijk zijn de normen, die in wet- en regelgeving zijn vastgelegd, nader te operationaliseren. Van het Ctsv wordt verwacht dat er veelal vooraf toetsingskaders worden opgesteld.

Met het onderscheid tussen regelgeving gericht op de uitvoering en regelgeving gericht op het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht wordt voorkomen dat het Ctsv toezicht moet houden op de naleving van door het Ctsv zelf gestelde inhoudelijke regels.

Dit onderscheid zal naar de mening van het kabinet in de toekomst, ook ten opzichte van de SVb en het Lisv, zeker hanteerbaar blijken.

Het voorgaande laat onverlet dat het Ctsv, naast het stellen van regels om adequaat toezicht te kunnen uitoefenen, binnen de kaders die de

wetgever daarvoor heeft aangegeven algemene aanwijzingen kan geven uit hoofde van zijn taak.

De leden van de GPV-fractie stellen de vraag of de mate waarin de Minister algemene aanwijzingen aan het Ctsv kan geven wel voldoende mogelijkheden biedt om invulling te geven aan de ministeriële verantwoordelijkheid. Daarnaast vragen deze leden uiteen te zetten wat de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid is voor de SVb en het Lisv.

Het kabinet is met de leden van de GPV-fractie van mening dat alleen de mogelijkheid om algemene aanwijzingen aan het Ctsv te geven onvoldoende is om invulling te geven aan de ministeriële verantwoordelijkheid. Naast het geven van algemene aanwijzingen beschikt de Minister echter nog over een aantal andere instrumenten om de verantwoordelijkheid met betrekking tot het toezicht waar te maken die passend is bij de keuze om het toezicht op te dragen aan een ZBO. Instrumenten die naast de algemene aanwijzingsbevoegdheid ten dienste staan aan het invulling geven aan de ministeriële verantwoordelijkheid zijn:

- de benoeming, schorsing en ontslag van bestuursleden;
- het regelen van de rechtspositie van de leden van het bestuur van het Ctsv;
- het stellen van regels met betrekking tot onverenigbaarheid van werkzaamheden/functions van bestuursleden van het Ctsv;
- goedkeuring van het bestuursreglement van het Ctsv;
- het stellen van regels met betrekking tot de begroting (van de uitvoeringskosten) van het Ctsv;
- het overleg over het plan van werkzaamheden van het Ctsv;
- het vaststellen van het budget voor de uitvoeringskosten van het Ctsv;
- het geven van een oordeel over het rechtmatigheidsoordeel, de jaarverslagen en de jaarrekeningen van het Ctsv;
- het vragen van alle noodzakelijke cq. gewenste gegevens en inlichtingen aan het Ctsv en het stellen van nadere regels ten aanzien van die gegevens en inlichtingen;
- het voordragen tot schorsen/vernietigen van een besluit van het Ctsv, wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Naast de hiervoor genoemde specifieke instrumenten is er uiteraard nog de bevoegdheid van de Minister om zo nodig te bevorderen dat de vereiste wetten regelgeving tot stand komt. Op basis van de hiervoor opgesomde bevoegdheden is het kabinet van mening dat een effectieve invulling van de ingeperkte ministeriële verantwoordelijkheid is gewaarborgd. In antwoord op andere vragen is aangegeven dat deze inperking is afgewogen tegen de vergrote effectiviteit van het zelfstandig toezicht.

De reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid voor de taakuitoefening van de SVb en het Lisv kan als volgt worden geschetst. De Minister is verantwoordelijk voor de inrichting en voor het functioneren van het stelsel van sociale verzekeringen als geheel. De taakuitoefening van de SVb en het Lisv wordt bepaald door de inhoud van wet- en regelgeving. De Minister draagt zowel de verantwoordelijkheid voor de inhoud van wet- en regelgeving alsmede voor eventuele initiatieven, of juist het ontbreken daarvan om tot wijziging van wet- en regelgeving te komen.

Naast deze meer algemene instrumenten waarover de Minister beschikt in het kader van de ministeriële verantwoordelijkheid heeft de Minister nog een aantal specifieke instrumenten ten opzichte van de SVb en het Lisv. In het kader van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Minister en het Ctsv is passend dat deze instrumenten geen betrekking

hebben op de regels die noodzakelijk zijn voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht door het Ctsv. Nadere afweging van het kabinet heeft er toe geleid dat, in afwijking van het ingediende wetsvoorstel, de bevoegdheid van de Minister tot het stellen van regels met betrekking tot de administratieve organisatie van de SVb en het Lisv en met betrekking tot de begrotingen van het Ctsv, het Lisv en de SVb is komen te vervallen. In de hiervoor geschetste verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Minister en het Ctsv is het tevens niet passend dat de Minister een oordeel uitspreekt over de jaarverslagen en de jaarrekeningen van de SVb en het Lisv. Dit moet voorbehouden zijn aan het Ctsv. Ook dit wijkt af van het ingediende wetsvoorstel. De hiervoor beschreven aanpassingen van het wetsvoorstel zijn opgenomen in de bijgaande nota van wijziging.

De specifieke instrumenten waar de Minister over beschikt zijn:

- benoeming, schorsing en ontslag van bestuursleden;
- het regelen van de rechtspositie van de voorzitters van het Lisv en de SVb;
- goedkeuring van de vergoeding van de overige bestuursleden van het Lisv en de SVb;
- goedkeuring van de bestuursreglementen;
- het stellen van regels waarin wordt bepaald dat bepaalde besluiten van het Lisv, de SVb en/of de uitvoeringsinstellingen ter goedkeuring of ter kennisneming aan het Ctsv moeten worden voorgelegd;
- het overleg over de plannen van werkzaamheden;
- het bevorderen dat er amvb's met betrekking tot de samenwerking tussen respectievelijk het Lisv, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten en de SVb en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie over die samenwerking tot stand komen;
- het stellen van regels m.b.t. de administratie van de SVb en het Lisv;
- het stellen van nadere regels met betrekking tot diverse aspecten van het fondsbeheer (waaronder de begrotingen van de afzonderlijke fondsen) door het Lisv en de SVb en het aangaan van leningen;
- het stellen van regels met betrekking tot de toerekening van het budget voor de uitvoeringskosten van het Ctsv aan het Lisv en de SVb;
- het vragen van alle noodzakelijke cq. gewenste gegevens en inlichtingen aan het Lisv en de SVb en het stellen van nadere regels ten aanzien van die gegevens en inlichtingen;
- het voordragen tot schorsen/vernietigen van een besluit van het Lisv of de SVb wegens strijd met het recht of het algemeen belang;

De leden van de SP-fractie vragen of het uitlenen van personeel door het Lisv en de uitvoeringsinstelling aan het Ctsv niet kan leiden tot een ontoelaatbare belangenverstremgeling omdat het Ctsv toezicht moet houden op zowel het Lisv als de uitvoeringsinstellingen.

In de wet is de bepaling opgenomen dat zowel het Lisv als de uitvoeringsinstellingen op verzoek van het Ctsv personeelsleden ter beschikking van het Ctsv moeten stellen ten behoeve van onderzoek naar de toekenning, herziening, intrekking of heropening van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Deze bepaling is ook in de huidige wet opgenomen om te kunnen garanderen dat het Ctsv over voldoende gekwalificeerd personeel kan beschikken ten behoeve van het hiervoor genoemde onderzoek, ook als dat onderzoek niet met de gebruikelijke personeelsbezetting van het Ctsv kan worden uitgevoerd.

De door deze leden gevreesde belangenverstremgeling zal zich naar de opvatting van het kabinet niet voordoen omdat het Ctsv bij het gebruik maken van deze mogelijkheid uiteraard de noodzakelijke voorzieningen zal treffen om te garanderen dat de door het Lisv en de uitvoeringsinstellingen ter beschikking gestelde personeel onafhankelijk van deze instanties zal kunnen functioneren. Het kabinet gaat er daarbij zonder meer van uit dat indien het Ctsv daaromtrent ook maar de geringste

twijfel zou hebben, het Ctsv geen gebruik zal maken van deze mogelijkheid om personeel ter beschikking gesteld te krijgen.

5.2 Aanbevelingen van het interimbestuur van het Ctsv

De leden van de fractie van de RPF vragen of het kabinet nog deze kabinetsperiode een standpunt zal innemen met betrekking tot de aanbevelingen van het interim-bestuur van het Ctsv. Naar het oordeel van de leden van deze fractie verdient met name de aanbeveling om het Ctsv de mogelijkheid te geven boetes op te leggen nadere overweging.

Het kabinet heeft de aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv als het om boetes gaat zo opgevat dat deze betrekking heeft op de mogelijkheid van het Ctsv om boetes op te leggen aan uitvoeringsinstellingen. Op basis van een eerste beoordeling is het naar de mening van het kabinet niet zinvol om het Ctsv de mogelijkheid te geven boetes op te leggen aan de uitvoeringsinstellingen. Een belangrijk argument daarvoor is dat het niet past in het in het wetsvoorstel opgenomen systeem waarin het Lisv volledig verantwoordelijk is voor de uitvoering van de sociale verzekeringswetten door de uitvoeringsinstellingen en waarin een eventuele maatregel van het Ctsv in het kader van het toezicht gericht is op het Lisv en niet op een uitvoeringsinstelling. Daarnaast geldt dat het bestaande systeem voldoende mogelijkheden aan het Ctsv biedt om signalen, dat de uitvoering van de sociale verzekeringswetten door een uitvoeringsinstelling niet overeenkomstig de daarvoor geldende criteria plaatsvindt, in de richting van die uitvoeringsinstelling desgewenst de nodige kracht bij te zetten. Dit kan bijvoorbeeld door rapportage aan het Lisv of het in de publiciteit brengen van de gang van zaken bij de uitvoeringsinstelling.

Het kabinet hecht er aan te benadrukken dat het essentieel is dat aanwijzingen van het Ctsv door het Lisv en de SVb worden opgevolgd. Het kabinet heeft ook geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat dat in de toekomst niet het geval zal zijn.

De leden van de fractie van D66 vragen wat het kabinet vindt van de aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv om het toezicht op de uitvoering van de Arbeidsvoorzieningswet en de Algemene Bijstandswet ook bij het Ctsv onder te brengen. Ook de leden van de fractie van de RPF vragen hiernaar. Deze leden zien niet in waarom deze aanbeveling buiten het kader van dit wetsvoorstel valt.

Het kabinet blijft van mening dat deze aanbeveling van het interim-bestuur van het Ctsv het bestek van dit wetsvoorstel te buiten gaat. Dit wetsvoorstel handelt immers uitsluitend over de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen. Om de gevolgen van een eventuele wijziging in het toezicht op de uitvoering van de ABW en de Arbeidsvoorzieningswet te kunnen beoordelen is het noodzakelijk daarbij de gehele uitvoering van deze wetten in ogenschouw te nemen. Vastgesteld moet worden dat dit in dit wetsvoorstel niet is gebeurd en ook binnen afzienbare tijd niet mogelijk is.

Uiteraard zal in het kader van toezicht op de uitvoering van de sociale verzekeringen, de ABW en de Arbeidsvoorzieningswet de nodige afstemming tussen de bestaande toezichthouders moeten plaatsvinden. Dit zal in het vervolg van het SWI-traject aan de orde kunnen komen.

De leden van de RPF-fractie zijn van mening dat het toezicht op een holdingconstructie zeer gecompliceerd kan zijn. Ze vragen het kabinet in te gaan op de inhoudelijke bezwaren die hierbij naar voren kunnen komen.

In antwoord op vragen van de leden van de fractie van Groen Links heeft het kabinet aangegeven dat dit wetsvoorstel voldoende waarborgen biedt om te komen tot een scheiding tussen publieke en private taken en geldstromen. Het toezicht van het Ctsv ziet uiteraard alleen op de uitvoering van de publieke taken. Het uitgangspunt is dat deze taken – ook wanneer de uitvoeringsinstelling deel uit maakt van een holding – door de uitvoeringsinstelling zelf worden uitgevoerd. Slechts onder bepaalde voorwaarden kan toestemming worden verleend voor het uitbesteden van taken aan een derde. Om een adequate controle te waarborgen op de kostentoerekening van de derde aan de uitvoeringsinstelling wordt in dit wetsvoorstel geregeld dat het Ctsv toegang heeft tot de administratie van die derde aan wie publieke taken zijn uitbesteed.

Het kabinet is van oordeel dat het Ctsv op deze wijze voldoende bevoegdheden heeft om toezicht te kunnen houden op de uitvoering van de publieke taken.

5.3 Bestuursstructuur van het Ctsv

De leden van de fracties van de PvdA, VVD, D66, RPF en SP hebben vragen gesteld met betrekking tot de bestuursstructuur, de profielschets en de rechtspositieregeling van de bestuurders van het Ctsv.

In antwoord op de vragen van de fracties van de PvdA, VVD, D66, RPF en SP over de bestuursstructuur, de profielschets en de rechtspositieregeling van de bestuurders van het Ctsv heb ik op 16 oktober jl. een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer gezonden (kenmerk TZ/UTZBO/96/7591a). In deze notitie heb ik mijn visie ontvouwd met betrekking tot de profielschets van een nieuw bestuur en tot de regeling van de rechtspositie. Met deze brief heb ik, zonder dat daarvoor een wettelijke regeling noodzakelijk is, inzichtelijk gemaakt welke kwaliteiten een bestuurder worden gesteld. Ik heb mij daartoe laten adviseren door het interim-bestuur van het Ctsv. In aanvulling op genoemde brief kan ik toevoegen dat de opgesomde kwalitatieve eisen mede zijn gebaseerd op de ervaringen in het recente verleden en toegesneden op de aard en de inhoud van de functie.

Omdat het bestuurslidmaatschap in mijn ogen een deeltijd-functie is, zal bij de benoeming moeten worden betrokken welke werkzaamheden de betrokkene gedurende zijn overige werktijd verricht. De garantie moet bestaan dat de functie van bestuurder geheel onpartijdig kan worden uitgeoefend. Van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld of het bestuurslidmaatschap van het Ctsv met andere functies verenigbaar is. Bij de benoeming van de bestuursleden van het Ctsv zal de toets aan de profielschets het uitgangspunt zijn. Onderdeel van deze profielschets is dat het nuttig kan zijn politieke ervaring te hebben. Dit sluit overigens niet uit dat een bestuurlid wordt benoemd die geen politieke ervaring heeft, maar wellicht andere voor de functie zeer nuttige kwaliteiten en of ervaringen heeft.

De aansluiting van het salaris op de hoogste ambtelijke rangen biedt de mogelijkheid kandidaten te verwerven die voldoen aan de profielschets.

De leden van de fractie van de SP vragen waarom het vragen van advies aan de SER is vervallen bij het benoemen en het ontslaan van bestuursleden van het Ctsv.

Bij het opstellen van dit wetsvoorstel heeft het kabinet de in de bestaande Organisatiewet Sociale Verzekeringen de opgenomen adviesverplichtingen getoetst op noodzakelijkheid. Deze toets heeft geleid tot het vervallen van deze adviesverplichting

5.4 De inhoud van het toezicht door het Ctsv

De leden van de PvdA en de VVD-fractie vragen of aangegeven kan worden in welke gevallen de toetsingskaders door het Ctsv ter kennis van de Minister moeten worden gebracht dan wel ter goedkeuring moeten worden voorgelegd.

De door deze leden gevraagde duidelijkheid kan op dit moment niet worden gegeven omdat de afstemming daarover met het Ctsv nog moet plaatsvinden. Uitgangspunt bij deze afstemming zal zijn dat uitsluitend die toetsingskaders ter kennis moeten worden gebracht, of ter goedkeuring moeten worden voorgelegd die van essentiële betekenis zijn. Met het instrument van goedkeuring vooraf zal uiterste terughoudendheid worden betracht.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of het niet geregeld moet worden dat de uitvoeringsinstellingen hun rapportage over de doelmatigheid ook ter kennis brengen van het Lisv. Immers aldus deze leden de uitvoeringsinstellingen hebben in eerste instantie een relatie met het Lisv.

Het Ctsv is belast met het toezicht op de doelmatigheid van de uitvoering. De doelmatigheidsrapportage van de uitvoeringsinstellingen is een instrument om het Ctsv in staat te stellen dit toezicht uit te oefenen. Het uitbrengen van de doelmatigheidsrapportages aan het Ctsv past bij deze verantwoordelijkheid van het Ctsv.

Tussen het Lisv en de uitvoeringsinstellingen bestaat een opdrachtgever/opdrachtnemerrelatie. De onderlinge verhouding tussen het Lisv en de uitvoeringsinstelling wordt onder andere beheerst door het gesloten contract. In de prijs die het Lisv betaalt voor geleverde diensten zal het aspect van de efficiëntie van de uitvoering zijn verwerkt. De doeltreffendheid van de uitvoering en de eventuele rapportage daarover zal naar ik aanneem onderdeel van het contract zijn. Onderdeel van het contract tussen het Lisv en de uitvoeringsinstelling kan eveneens zijn dat de uitvoeringsinstelling de aan het Ctsv uit te brengen doelmatigheidsrapportage ook ter kennis brengt van het Lisv. Het past naar de mening van het kabinet echter niet in de opdrachtgever/opdrachtnemerrelatie om dit dwingend voor te schrijven.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of zij het goed zien dat het Ctsv geen eigen beleidsmatige taak heeft als het om het stellen van regels gaat. De leden van de VVD-fractie stemmen in met de beperking van de regelgevende bevoegdheid van het Ctsv tot die regels die noodzakelijk zijn voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht.

De leden van de PvdA-fractie zien het inderdaad juist dat het Ctsv geen eigen beleidsmatige taak heeft als het gaat om het stellen van regels anders dan het stellen van regels die noodzakelijk zijn voor het adequaat kunnen uitoefenen van toezicht. De regels die het Ctsv op basis van deze bevoegdheid zal kunnen stellen zullen een overwegend technisch karakter hebben en bijvoorbeeld betrekking kunnen hebben op de wijze waarop informatie aan het Ctsv moet worden geleverd om de onderlinge vergelijkbaarheid te waarborgen, of op de wijze en het moment waarop informatie geleverd zal moeten worden enz.

De leden van de fractie van de PvdA vragen nader in te gaan op preventief toezicht door het Ctsv.

Uitgangspunt van dit wetsvoorstel is om preventief toezicht door het Ctsv zoveel mogelijk te beperken. Preventief toezicht maakt inbreuk op de primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van in dit geval het Lisv

en de SVb. Bij de vaststelling welke besluiten vooraf aan het Ctsv moeten worden voorgelegd, of die de goedkeuring van het Ctsv behoeven, zal het kabinet zo terughoudend mogelijk opstellen. Een criterium dat een rol zal spelen bij de beoordeling of preventief toezicht noodzakelijk is de mogelijkheid om de gevolgen van een eenmaal genomen besluit te redresseren, zonder dat dit gepaard gaat met hoge (maatschappelijke) kosten.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de opvatting van het kabinet dat de discussie over een eventueel experimenteerartikel, en het op basis daarvan toestaan van contra-legemsituaties, gevoerd moet worden in het kader van de discussie over de materiewetten betekent dat het Ctsv hierin geen rol zal kunnen/moeten spelen.

Het op basis van een experimenteerartikel toestaan van contra-legemsituatie beschouwt het kabinet als een beleidsmatige aangelegenheid. Het gebruik van deze bevoegdheid dient volledig onder parlementaire controle te staan. Naar het oordeel van het kabinet betekent dit dat de beslissing om een contra-legemsituatie toe te staan niet kan worden overgelaten aan een zelfstandig bestuursorgaan en dus ook niet aan het Ctsv. Het Ctsv kan uiteraard wel een rol spelen om er op toe te zien dat, indien besloten is een contra-legemsituatie toe te staan, de kaders waarbinnen het contra-legem handelen is toegestaan in acht worden genomen.

De leden van de VVD vragen of het in wet- en regelgeving vastleggen van de normen waaraan een efficiënte uitvoering moet voldoen niet tot verregaande bureaucratie zal leiden en waarom de normering in de vorm van kengetallen en dergelijke niet aan het Ctsv kan worden overgelaten.

Het overlaten aan het Ctsv van de normering op het punt van de efficiëntie heeft als belangrijk nadeel dat het Ctsv in strijd is met het algemene uitgangspunt dat het Ctsv geen regels stelt anders dan de regels die noodzakelijk zijn met het oog op het adequaat kunnen uitvoeren van toezicht. Handelen in strijd met dit uitgangspunt leidt tot de ongewenste situatie dat het Ctsv als toezichthouder zal moeten toetsen aan de regels (normen) die het zelf heeft opgesteld.

Zoals reeds in de memorie van toelichting vermeld zal ik in de komende periode nagaan wat de mogelijkheden zijn om de normen waaraan een efficiënte uitvoering zal moeten voldoen in wet- en regelgeving vast te leggen. Gegeven het feit dat deze normen waarschijnlijk niet voor lange tijd ongewijzigd zullen blijven ben ik voornemens de eventuele normen in een ministeriële regeling vast te leggen. Daarmee wordt bereikt dat de eventueel noodzakelijke aanpassing van de geldende normen snel zal kunnen plaatsvinden en kan de door deze leden gevreesde bureaucratie worden voorkomen.

De leden van de VVD-fractie geven aan dat het Ctsv onderzoek kan doen naar de doelmatigheid. Hierbij gaat het naar de opvatting van deze leden om de vraag of de uitvoeringspraktijk beantwoordt aan de doelstellingen van de wetgever. In hoeverre, zo vragen zij zich af, kan het Ctsv voorts naar eigen inzicht onderzoek plegen naar de doeltreffendheid in de zin van het al dan niet voldoende bereiken van de beleidsdoelstellingen.

Het is juist, zoals de leden van de VVD-fractie stellen, dat het onderzoek van het Ctsv zich richt op de uitvoeringspraktijk. Hierbij gaat het om de recht- en doelmatigheidsaspecten van deze uitvoeringspraktijk, alsook om de effecten die in de uitvoering zijn bereikt. Hiervoor dient met name de uitvoeringseffectrapportage. Naast onderwerpen die door de Minister worden aangedragen zal het Ctsv binnen dit kader ook veelal zelfstandig

onderwerpen selecteren en in het jaarplan aan de Minister voorleggen, ten einde na overeenstemming over dit plan, over die onderwerpen een uitvoeringseffectrapportage op te stellen. Deze activiteiten behoren tot het reguliere toezicht van het Ctsv.

De leden van de fracties van D66 en GPV vragen een toelichting op de normen die het Ctsv zou moeten hanteren bij de toetsing van de informatie die in het kader van het toezicht wordt vergaard.

De normen voor toetsing van de toezichtsinformatie ontleent het Ctsv aan wet- en regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur, rechtspraak, aan normen en standaarden die elders in het maatschappelijk verkeer gangbaar zijn (basale bedrijfseconomische inzichten, binnen een beroepsgroep gebruikelijke protocollen enz.) en aan het eigen beleid van de uitvoeringsinstantie.

Kenmerk van deze normen is dat deze niet door het Ctsv zelf zijn vastgesteld, maar door het Ctsv ontleend worden aan andere bronnen. De toezichthouder stelt de te hanteren normen niet zelf op, maar toetst of deze normen door de onder toezicht gestelden correct worden toegepast. De door de toezichthouder te gebruiken normen zijn openbaar en als zodanig kenbaar voor de onder toezicht gestelden. Het behoort nadrukkelijk tot de taak van de toezichthouder om de geldende normen voor een concreet geval te expliciteren en zo nodig nader te specificeren in toetsingskaders. Ook deze toetsingskaders zijn kenbaar voor de onder toezicht gestelden.

Een specifiek onderdeel van de normen die de toezichthouder hanteert is het eigen beleid van de uitvoeringsorganisatie. De leden van de GPV-fractie vragen dit toe te lichten.

Bij de uitvoering van de sociale verzekeringswetten bestaat voor het Lisv en de SVb in een aantal gevallen ruimte om een eigen beleid te voeren. De precieze invulling van deze beleidsruimte is de verantwoordelijkheid van het Lisv en de SVb. Het Lisv en de SVb zijn verplicht om de toepassing van deze beleidsruimte in beleidsregels vast te leggen. Het is niet toegestaan de beleidsruimte in elk geval naar willekeur toe te passen. Dit verdraagt zich niet met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Het Ctsv heeft tot taak om na te gaan of het Lisv en de SVb de beleidsruimte inderdaad in beleidsregels vastleggen, of de inhoud van deze regels passen binnen een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de sociale verzekeringen en of, indien aan deze beide voorwaarden is voldaan, het Lisv en de SVb de eigen beleidsregels ook daadwerkelijk hanteert. In deze zin zijn de beleidsregels van het Lisv en de SVb normen die het Ctsv bij de uitoefening van het toezicht hanteert. Daarnaast zal het Ctsv bij doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek de door de SVb en het Lisv geformuleerde kwantitatieve en kwalitatieve doelen bij het toezicht betrekken.

De leden van de D66-fractie constateren dat het Ctsv geen coördinerende taak meer zal hebben op het gebied van onderzoek. Zij vragen zich af wie deze taak wel op zich zal nemen.

Waar het de coördinatie van onderzoek ter ontwikkeling of verbetering van de uitvoeringspraktijk betreft, draagt het Lisv zorg voor de noodzakelijke coördinatie daarvan. In aanvulling hierop zal op initiatief van de Minister afstemming plaatsvinden met betrekking tot lopend onderzoek dat zowel voor de uitvoering (en/of het toezicht) als het beleid van belang is. Bij deze afstemming worden de relevante instellingen betrokken. Tevens zullen de onderzoeksvoornemens van de verschillende instellingen daarbij op elkaar kunnen worden afgestemd

De leden van de D66-fractie vragen wat bedoeld wordt met de noodzaak van een gedifferentieerde benadering van het doelmatigheidsonderzoek.

Bij het onderzoek naar doelmatigheid moet er een onderscheid worden gemaakt in enerzijds het onderzoek naar de doelmatigheid van beheer en organisatie (efficiency), ook wel aangeduid als de kleine doelmatigheid en anderzijds het onderzoek naar de doelmatigheid van het beleid (doeltreffendheid), ook wel aangeduid als de grote doelmatigheid. Naar beide vormen van doelmatigheid is onderzoek noodzakelijk. Met de gedifferentieerde benadering van dit onderzoek wordt niet anders bedoeld dan dat het onderzoek naar de ene vorm van doelmatigheid een geheel andere benadering van het onderzoek vergt dan het onderzoek naar de andere vorm van doelmatigheid.

De leden van de D66-fractie wijzen op de passage in de memorie van toelichting waarin wordt gesteld dat het niet aan het College is om in zijn rapporten beleidsaanbevelingen op te nemen. De leden van de D66-fractie onderschrijven daarentegen de opvatting van de commissie Van Zijl dat effectrapportages onvermijdelijk een beleidsevaluerend element in zich dragen en voor het publieke debat deze rapportages van groot belang zijn als ze afkomstig zijn van een onafhankelijke instantie. Ook de leden van de SP-fractie wijzen op dit punt. De leden van deze fracties vragen het kabinet hier op in te gaan. Tevens vragen de leden van de D66-fractie waarom niet gekozen wordt voor een oplossing waarbij jaarlijks vooraf de Minister en het Ctsv overleggen over het te voeren onderzoek en de Minister marginaal toetst op beleidsevaluerende aspecten.

In het verlengde hiervan liggen de vragen die deze leden stellen over het onderzoek naar de effecten van het beleid. Zo vragen zij of het juist is dat het Ctsv geen onderzoek mag doen naar de effecten van het beleid, of effectrapportages tot de (kern) taken van het Ctsv behoren en hoe de opmerking in de memorie van toelichting moet worden gezien, die stelt dat «het Ctsv geen onderzoek verricht gericht op vraagstellingen rond beleidsalternatieven...». Tevens vragen deze leden zich af of onderzoek naar de effecten van de uitvoering zowel tot de taken van het Lisv en SvB als het Tica behoren.

Zij vrezen dat door een veelheid aan instanties die onderzoek kunnen gaan doen het onderscheid in de praktijk niet helder zal zijn. Zij vragen een verduidelijking aan de hand van een concreet voorbeeld zoals de doelmatigheid van de reïntegratietak.

Ook de leden van de VVD-fractie vragen een nadere toelichting op de invulling van de onderzoekstaak.

Zoals bekend is zal, ook in de toekomst, het Ctsv onderzoek verrichten in het kader van zijn toezichthoudende taak, bijvoorbeeld om uitvoerings-effectrapportages op te stellen, waarin de ontwikkelingen zoals gesignaleerd in het uitvoeringsproces zijn weergegeven. Om doelmatigheids- en zorgvuldigheidsoverwegingen is in het huidige wetsvoorstel gekozen voor een heldere scheiding van de onderzoekstaken. De onderzoeksactiviteiten van het Ctsv en de andere instanties moeten ten dienste staan van hun wettelijke taken. Het Ctsv heeft geen beleidsvormende taak en het ligt derhalve niet in de rede dat het Ctsv onderzoek uitvoert dat gericht is op te verwachten uitkomsten van nieuw beleid, beleidsopties, dan wel onderzoek verricht dat betrekking heeft op de ontwikkeling van beleidsalternatieven. Het Lisv en de SvB hebben toezichts- noch beleidsverantwoordelijkheid en zullen daarmee rekening houden bij hun onderzoeksactiviteiten. Het onderzoek van het Lisv of SvB is primair gericht op hun bestuurlijke, beheersmatige en coördinerende taken, inclusief hun taak om desgevraagd uitvoeringstechnisch advies bij wetsvoorstellen te geven.

Tegen de achtergrond van deze taakverdeling zal onderzoek gericht op het ontwikkelen van beleidsopties en onderzoek met een puur beleidsevaluerend karakter door de Minister worden geïnitieerd, eventueel op verzoek van het parlement. Overigens wordt dit onderzoek veelal uitbesteed en wordt derhalve ook uitgevoerd door onafhankelijke onderzoeksinstituten of universitaire instituten. Zowel de uitvoerings-effectrapportages als de resultaten van de door de Minister geïnitieerde onderzoeken worden aangeboden aan het parlement, dat zich vervolgens een oordeel kan vormen over de gesignaleerde ontwikkelingen en eventueel over kan gaan tot het formuleren van voorstellen tot wijziging van het beleid.

De verschillende instanties hebben een eigen beleidsvrijheid ten aanzien van het uitvoeren van onderzoeken op hun terrein. Wel onderschrijft het kabinet de wens van de leden van de D66-fractie om te komen tot jaarlijkse afstemming van de voorgenomen onderzoeksactiviteiten. In het kader van de coördinatie van onderzoek zal de Minister een regulier overleg tussen de verschillende instanties initiëren. Hierbij is het kabinet niet bevreesd voor een grote overloop van onderzoeksactiviteiten. Aan de hand van het door de leden van de D66-fractie aangedragen voorbeeld kan dit worden aangegeven.

Stel het kabinet komt met een nieuw reïntegratie-instrument dat zowel voor WAO-gerechtigden als Anw-gerechtigden van toepassing is. Het ontwerp voor deze maatregel zal worden voorlegd aan de SvB en het Lisv, die vervolgens zullen onderzoeken of dit instrument door de uitvoeringsorganen kan worden toegepast. Vervolgens wordt het instrument ingevoerd. Het Lisv en de SvB kunnen nu onderzoek laten uitvoeren op welke wijze dit instrument het meest efficiënt aan de uitvoeringsinstellingen, respectievelijk de districtskantoren ter hand kan worden gesteld. Na enige tijd zal het Ctsv een uitvoeringseffectrapportage opstellen omtrent de wijze waarop de SvB en het Lisv zijn omgegaan met het instrument en hoe vaak en tegen welke kosten gebruik is gemaakt van het instrument. Bij deze opstelling kunnen zij eventueel gebruik maken van rapportages van het Lisv en SvB. Tevens zullen zij de bevindingen afzetten tegen de door het kabinet beoogde doelstellingen. Daarnaast kan de Minister, bijvoorbeeld indien het parlement daarom vraagt, een breder evaluatie-onderzoek laten uitvoeren waarin de toepassing van dit instrument wordt geplaatst in het bredere kader van beschikbaarheid van reïntegratie-instrumenten. Op basis van de rapportage van het Ctsv en de resultaten van het evaluatie-onderzoek kan het kabinet in samenspraak met het parlement tot de conclusie komen dat het instrument niet voldoende bruikbaar is en kan de Minister onderzoek laten uitvoeren naar mogelijk alternatieve instrumenten (bijvoorbeeld door een verkenning in het buitenland).

De leden van de GroenLinks-fractie vragen waarom het Ctsv niet de bevoegdheid krijgt om aanbevelingen te doen over zowel beleid als wetgeving.

In het wetsvoorstel is de taak van het Ctsv opgenomen om op verzoek van de Minister de inlichtingen te verschaffen die nodig zijn voor de beoordeling van de mogelijkheden van het houden van toezicht op de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de uitvoering van beleidsvoornemens en wettelijke voorschriften door de SvB, het Lisv en de uitvoeringsinstellingen. Deze taak is aan het Ctsv opgedragen omdat het Ctsv op dit terrein als toezichthouder bij uitstek deskundig is. Beleidsadvisering op het terrein van de sociale verzekeringen is een taak van de Sociaal Economische Raad. Het Ctsv is daarvoor naar de mening van het kabinet niet de aangewezen instantie. Dit geldt ook voor advisering op het terrein van wetgeving. Het in dit wetsvoorstel opnemen van een advise-

rende taak anders dan die op het terrein van de toezichtbaarheid past niet in het streven van het kabinet om veelvuldige advisering door een groot aantal adviesinstanties terug te dringen. Uiteraard ga ik er wel van uit dat als het Ctsv in zijn toezichtsuitoefening stuit op onvolkomenheden in de wet- en regelgeving, het college dit aan mij zal signaleren.

5.6 Het toezichtsbeleid

De vraag van de leden van de GPV-fractie, of de objectiviteit van de evaluatie van het toezichtsbeleid wel voldoende is gegarandeerd nu het Ctsv dit beleid niet alleen zelf uitvoert, maar ook zelf evalueert, is eerder in deze nota aan de orde geweest.

5.7 Het afleggen van verantwoordelijkheid door het Ctsv

De leden van de fractie van de VVD vragen op welke wijze in het informatieprotocol door het Ctsv moet worden aangetoond dat het proces van toezicht houden adequaat is opgezet en werkt. Daarnaast vragen zij op welke wijze dit meetbaar en verifieerbaar moet worden aangetoond. Tevens vragen zij zich af of hiervan in de afgelopen jaren reeds sprake is geweest.

Wellicht is hier sprake van een misverstand. Om in de toekomst een goede reguliere omgang en informatie-uitwisseling tussen de Minister en het Ctsv te garanderen zullen er nadere afspraken worden gemaakt over de wijze van omgang met elkaar, met inachtneming van ieders verantwoordelijkheid. Daarnaast is er sprake van duidelijker in de wet vastgelegde verantwoordingsprodukten en -momenten van het Ctsv. Het Ctsv zal in de toekomst moeten aantonen dat het zijn processen onder controle heeft. Hierbij kan worden uitgegaan van een aantal principes die uit de kwaliteitszorg voortkomen (zie hiertoe de antwoorden op de vragen van de leden van de fracties van D66 en GPV). Daarin zijn de genoemde elementen een normaal thema. Het toezichtbeleid van de Minister is nu reeds zodanig ingericht dat er toezicht zal worden gehouden op de processen bij de toezichthouder. Reeds nu is sprake van een transparante beleidscyclus bij het Ctsv. Het Ctsv heeft zijn toezichtfilosofie, zijn toezichtbeleid, de meerjarenplannen, het jaarplan en de daaraan gekoppelde begroting reeds in 1995/1996 opgesteld. Dit biedt een helder inzicht in de opzet van de processen bij het Ctsv. Voor een beoordeling van de werking van de voornemens en de processen van het Ctsv is het nog te vroeg. Daarnaast zal in de toekomst door de Minister als toezichthouder ook zelfstandig onderzoek worden gedaan bij het Ctsv om na te gaan of de processen in de praktijk ook goed werken, en er daardoor een gerechtvaardigd vertrouwen is dat de produkten die het Ctsv oplevert van een goede kwaliteit zijn.

De leden van de fractie van D66 vragen welke bevoegdheden de Minister heeft ten aanzien van bijsturing van beleidsplannen van het Ctsv en hoe een en ander zich verhoudt tot de (beleids)plannen van de SVb en het Lisv.

In de beoogde contacten tussen de Minister en het Ctsv is een overleg voorzien over het concept plan van werkzaamheden van het Ctsv. In dit overleg kan de Minister zonnodig reageren op de hem voorgelegde voornemens. Passend binnen de ZBO-constructie is dat het de verantwoordelijkheid van het Ctsv is het plan uiteindelijk vast te stellen. De Minister overlegt eveneens met het Lisv en de SvB over de respectievelijke concept-plannen van werkzaamheden. Aangezien in de OSV 1997 eenduidige sturingslijnen zijn neergelegd heeft de Minister wel rechtstreekse bijsturingsinstrumenten gericht op het Ctsv maar niet op het Lisv

en de SvB anders dan het genoemde overleg en wijziging van wet- en regelgeving. Ten aanzien van het Ctsv is er de bevoegdheid om het budget vast te stellen en de bevoegdheid van een aanwijzing van algemene aard. Een aanwijzing kan in principe op elk moment gegeven worden en is niet gebonden aan een verantwoordingsdocument van het Ctsv. Het zal duidelijk zijn dat dit een bijsturingsinstrument in last resort betreft. Alle andere mogelijkheden van beïnvloeding dienen uitgeput te zijn en de geconstateerde overtreding dient in overeenstemming te zijn met de zwaarte van dit instrument.

Naar aanleiding van een vraag van de leden van de fractie van D66 merkt het kabinet op dat ook voor de OSV 1997 als doelstelling geldt het stimuleren en zo veel mogelijk garanderen van een ordelijk en controlebaar financieel beheer bij de uitvoeringsinstellingen. Het kabinet is van oordeel dat die doelstelling wordt gerealiseerd door de wijze waarop aan het financiële verantwoordingsproces invulling is gegeven in de OSV 1997. Reeds eerder in deze nota naar aanleiding van het verslag is het kabinet ingegaan op de inhoud van dat proces naar aanleiding van een vraag van de leden van de CDA-fractie. Korthedshalve wil het kabinet daarnaar verwijzen.

6. Informatiehuishouding van de sector sociale verzekeringen

6.1 Inleiding

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe de centrale rol van het Lisv op het terrein van de informatiehuishouding zich verhoudt tot de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer dat de bedrijfsverenigingen meer gebruik gaan maken van gegevens van de Belastingdienst.

De centrale positie van het Lisv is naar de mening van het kabinet bevorderlijk voor de gegevensuitwisseling met andere bestuursorganen, waaronder de belastingdienst. Het Lisv zal immers zorgen voor een adequate infrastructuur (Verzekerdenadministraties, Gemeenschappelijk Verwijsindex), duidelijke procedures en meer uniformiteit in de gegevensbestanden van de uitvoeringsinstellingen. Voor zover een verdergaand gebruik van de gegevens van de Belastingdienst bijdraagt aan een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de werknemersverzekeringen en past binnen het wettelijke kader ten aanzien van de privacy-bescherming, zal het Lisv een dergelijke gegevensuitwisseling tot stand brengen.

De leden van de D66-fractie merken terecht op dat de standaardisatie van het gegevensverkeer niet alleen gericht zal moeten zijn op het verlagen van de administratieve lastendruk van werkgevers maar tevens op het verminderen of vereenvoudigen van administratieve handelingen van de verzekerden en uitkeringsgerechtigden. Het kabinet heeft in de memorie van toelichting bij de OSV 1997 aangegeven dat de standaardisatie van het berichtenverkeer ook betrekking zal dienen te hebben op de formulieren die bij de uitvoering van de werknemersverzekeringen worden gebruikt. Voorts gaat het kabinet er vanuit dat de voorgestelde vernieuwing van de verzekerdenadministratie (VZA) ook in het belang is van de verzekerden en uitkeringsgerechtigden. Bij een systeem van gesloten bedrijfsvoering zal ook voor verzekerden en uitkeringsgerechtigden het principe van «in enkelvoud invullen» kunnen worden gehanteerd. Hierbij moet uiteraard wel worden bedacht dat het streven naar het verminderen van de administratieve belasting voor burgers en bedrijven, niet ten koste mag gaan van de rechtmatigheid van de uitvoering van de sociale verzekeringen.

Het kabinet heeft kennis genomen van de interessante suggestie van de RPF-fractie om een centrale gegevensbank in te richten waarin de administraties van alle organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van de sociale zekerheidswetten zijn gebundeld. Een gedegen afweging van voor- en nadelen is niet mogelijk aangezien de reikwijdte en de implicaties van het voorstel het kader van dit wetsvoorstel ver te buiten gaan. Wel wil het kabinet enkele beschouwende opmerkingen maken.

De inrichting van een centrale gegevensbank die ten dienste staat van meerdere organisaties heeft als denkmodel voor de langere termijn aantrekkelijke kanten. Een dergelijke informatiestructuur zou een bijdrage kunnen leveren aan het opheffen van verschillende nadelen die eigen zijn aan de huidige opzet van decentrale, niet gestandaardiseerde administraties. Hier staat echter tegenover dat ook aan een centrale gegevensbank enkele niet te onderschatten nadelen en risico's kleven van technische en juridische aard (bijv: omvang van het bestand, hoeveelheid gebruikers, beheersproblematiek, privacy-bescherming, bestuurlijke inbedding). Verder moet worden bedacht dat het door de RPF-fractie geopperde model zeker niet op korte termijn kan worden ingevoerd. Het is een gegeven dat het tot stand brengen van afstemming en harmonisatie tussen op zich zelf staande gegevensbestanden gepaard gaat met vele complicaties en de nodige weerstanden oproept. Een streven naar volledige integratie zou deze problematiek alleen maar verzwaren en zal dan ook een zaak van lange adem zijn.

Het kabinet is van mening dat het stimuleren en optimaliseren van de (electronische) gegevensuitwisseling tussen organisaties die belast zijn met een publieke taak, voor de korte en middellange termijn een beter begaanbare weg is. Op deze manier is het mogelijk om de meeste voordelen van een centraal gegevensbestand te realiseren, zonder de nadelen daarvan. Om de electronische gegevensuitwisseling te stimuleren en te stroomlijnen hanteert het kabinet het zogeheten RINIS-model, wat staat voor Routeringsinstituut voor (inter-)nationale informatiestromen. Dit model is gebaseerd op het uitgangspunt dat iedere deelnemende beleidssector zelf bepaalt op welke wijze het gegevensbeheer binnen de sector is georganiseerd, terwijl over het intersectorale gegevensverkeer gemeenschappelijke afspraken worden gemaakt. Mocht in de toekomst blijken dat de door de RPF-fractie voorgestelde centrale gegevensbank een doelmatiger optie is, dan biedt het RINIS-model daarvoor een goede uitgangspositie.

De leden van de RPF-fractie vragen zich af of het kabinet er rekening mee heeft gehouden dat er forse kosten kunnen zijn verbonden aan het genereren en verstrekken van gegevens. Tevens vragen zij of de bepalingen ten aanzien van de gegevensuitwisseling een belemmering zouden kunnen vormen voor de handhaving.

Zoals in de memorie van toelichting is opgemerkt wordt in het wetsvoorstel OSV 1997 geen koerswijziging aangebracht in het beleid ten aanzien van de gegevensuitwisseling. De OSV 1997 bevat wel enkele technische en organisatorische veranderingen, die de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de gegevensuitwisseling zullen bevorderen. Maar de uitvoeringsinstellingen zullen in principe met dezelfde instanties als nu, onder dezelfde juridische en financiële voorwaarden gegevens uitwisselen. Concreet betekent dit dat met de bij of krachtens wet aangewezen bestuursorganen alle gegevens en inlichtingen die nodig zijn voor de uitvoering van de publieke taken kunnen worden uitgewisseld. Hiermee biedt de OSV 1997 naar de mening van het kabinet een wettelijk kader dat een nagenoeg vrij gegevensverkeer tussen de genoemde publieke organisaties mogelijk maakt. De enige beperking die deze bepalingen met zich meebrengen, is dat de gegevens nodig moeten zijn voor de

uitvoering van de publieke taken. De leden van de RPF-fractie zullen het met het kabinet eens dat dat dit een zeer reële voorwaarde is, die vanuit het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer minimaal noodzakelijk is.

Het kabinet heeft er voorts bewust voor gekozen om ten aanzien van de gegevensuitwisseling tussen publieke organen het principe van kostenloosheid te handhaven. Hiermee wordt niet ontkend dat het verzamelen en beschikbaar stellen van gegevens kosten met zich brengt, maar wordt uitsluitend voorgeschreven dat deze kosten voor rekening dienen te komen van de beleidssector die de gegevens beheert en voor andere beschikbaar stelt. De kosten die de uitvoeringsinstellingen moeten maken behoren tot de reguliere uitvoeringskosten, die uit de sociale premies worden gefinancierd. Het kabinet meent dat dit onder de gegeven omstandigheden de meest eenvoudige en overzichtelijke manier is om de kosten van het gegevensverkeer te verdelen over de verschillende beleidssectoren. Iedere andere systematiek zou de nodige administratieve handelingen met zich meebrengen (en daarmee de nodige uitvoeringskosten) terwijl het in feite een vestzak-broekzak-operatie zou zijn.

6.2 Verzekerenadministratie

Tijdens de discussie over het Algemene Rekenkamerrapport Premieheffing en -inning door de Belastingdienst en Bedrijfsverenigingen is de vraag gesteld of er in de belastingwetten en sociale verzekeringswetten niet tot een gelijklopend loonbegrip kan worden gekomen. Er is door de aanwezige bewindslieden een toezegging gedaan om dit nader te onderzoeken. De leden van de D66-fractie vragen hoe het met dit onderzoek staat.

Bij de bespreking van het rapport van de Algemene Rekenkamer «Premie-inning door bedrijfsverenigingen en Belastingdienst» is met name aandacht besteed aan de vraag welke organisatie het meest efficiënt de premies voor de werknemersverzekeringen zou kunnen innen, een bedrijfsvereniging of de Belastingdienst. Het onderzoek is op dit moment nog in voorbereiding en zal naar verwachting op korte termijn kunnen worden aanbesteed. Ten aanzien van de coördinatie tussen de belasting- en de premiegrondslag heeft de toenmalige staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangegeven dat coördinatie op dit punt zal leiden tot een grotere discoördinatie tussen de premie- en de uitkeringsgrondslag, waarvan de consequenties voor de werknemersverzekeringen bijzonder groot zouden zijn. Binnenkort wordt het Tica een nadere adviesaanvraag over de aanpassing van de dagloonsystematiek gestuurd. In dat kader wordt het Tica verzocht de coördinatie van de verschillende loonbegrippen te belichten.

De leden van de SGP-fractie vragen het kabinet om de tekortkomingen van de VZA concreet aan te geven.

De knelpunten van de VZA hebben met name betrekking op de kwaliteit, de werking en de positie van de VZA. Er kunnen twee hoofdproblemen worden onderscheiden.

In de eerste plaats is de VZA niet volledig geïntegreerd in het primaire uitvoeringsproces. De VZA fungeert in het algemeen als een extra administratie die naast de primaire informatie-systemen wordt aangehouden. De VZA vormt geen intrinsiek onderdeel van het uitvoeringsproces. De gevolgen hiervan zijn:

- inefficiënte uitvoering door dubbel werk
- meervoudige gegevensaanlevering door werkgevers en werknemers
- niet geïntegreerde informatiebronnen

– vrijblijvendheid van de registratie in de VZA

In de tweede plaats wordt regelmatig geconstateerd dat de kwaliteit van de gegevens (actualiteit, volledigheid, juistheid) in de VZA niet op alle punten voldoende is. Dit heeft tot gevolg dat de gegevens uit de VZA niet zonder meer gebruikt kunnen worden, maar altijd bij de eigenlijke bron (meestal de werkgever) geverifieerd moeten worden.

Dit probleem doet zich met name voor bij snel wisselende, kort durende dienstverbanden (seizoensarbeid, uitzendkrachten, free lancers e.d). Gezien de groei van de flexibele arbeid zal dit probleem steeds meer aandacht gaan vragen.

De leden van de GPV-fractie vragen of de verwachting van het kabinet dat de vernieuwing van de VZA per 1 januari zal zijn afgerond samenhangt met de het feit dat de uitvoeringsinstellingen pas in het jaar het jaar 2000 een erkenning kunnen krijgen.

Het kabinet heeft de streefdatum voor de voltooiing van het vernieuwingsproces inderdaad bewust laten samenvallen met de datum waarop de huidige administratie-overeenkomsten aflopen en nieuwe – erkende – uitvoeringsinstellingen kunnen meedingen naar de contracten met het Lisv (zoals hiervoor al is aangegeven kunnen nieuwe uitvoeringsinstellingen al voor het jaar 2000 erkenning aanvragen). Het kabinet meent dat het noodzakelijk is dat de beoogde veranderingen op het gebied van de informatiehuishouding volledig zijn ingevoerd op het moment dat nieuwe uitvoeringsinstellingen de markt kunnen betreden. Op die manier is verzekerd dat de nieuwkomers hun administratie en hun administratieve organisatie in overeenstemming met de voorschriften van het Lisv zullen opzetten. Dit voorkomt kapitaalvernietiging en des-investeringen. Verder is op deze manier een «level-playing field» voor alle betrokken partijen gecreëerd. Alle uitvoeringsinstellingen die na het jaar 2000 actief zijn, zullen zich moeten houden aan dezelfde voorschriften van het Lisv en zullen derhalve onder dezelfde voorwaarden moeten opereren.

Het jaartal 2000 is overigens de uiterste datum, waarop de uniformering en standaardisatie van het gegevensbeheer en gegevensverkeer daadwerkelijk geïmplementeerd moeten zijn.

Als het Lisv en de huidige uitvoeringsinstellingen in staat zijn om de veranderingen eerder tot stand te brengen is dat uiteraard toe te juichen. Het kabinet meent echter dat voor deze omvangrijke en technisch gecompliceerde operatie een invoeringstermijn van drie jaar (gerekend vanaf de beoogde invoeringsdatum van de OSV 1997) niet extreem lang is.

6.3 Gegevensuitwisseling

Verschillende fracties hebben vragen gesteld over de gevolgen van het onderhavige wetsvoorstel voor de privacy-bescherming van de betrokken burgers. De leden van D66 wijzen op het belang van een zorgvuldig gebruik van privacy-gevoelige gegevens. De leden van GroenLinks vragen of het wetsvoorstel is voorgelegd aan de Registratiekamer.

Het kabinet is van mening dat het wetsvoorstel OSV 1997 geen negatieve consequenties heeft voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van verzekerden en uitkeringsgerechtigden. Voor de uitvoeringsorganisaties geldt dezelfde geheimhoudingsplicht als voorheen. Bovendien is in de OSV 1997 een expliciete doelbindingsbepaling opgenomen, die de organisaties verplicht om de gegevens uitsluitend te gebruiken voor de uitvoering van de publieke taken. Het Lisv zal regels stellen aan het gebruik van de gegevens en kan binnen de

wettelijke kaders bepalen welke gegevens op welke wijze aan welke organisaties worden verstrekt.

Het Lisv is belast met het beheer van de Gemeenschappelijke Verwijsindex (GVI). De GVI bevat, in tegenstelling tot wat de leden van de D66-fractie veronderstellen, een beperkt aantal gegevens die betrekking hebben op persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen (naam, sofi-nummer, werkgever, aanwezigheid dienstverhouding of uitkeringsverhouding). Met behulp van de GVI is het mogelijk om zeer gericht de juiste gegevens over de juiste personen te traceren en uit te wisselen. Dit voorkomt massale bestandsvergelijkingen. In dit opzicht moet de GVI worden gezien als een instrument dat de privacy-bescherming bevordert. Bovendien moet worden bedacht dat de geheimhoudingsplicht en de doelbindingsbepaling ook voor het Lisv van toepassing zijn. De GVI bevat geen gegevens die in het kader van de Wet persoonsregistraties worden aangemerkt als gevoelige gegevens (bijvoorbeeld medische gegevens).

Gezien het feit dat dit wetsvoorstel geen substantiële wijziging met zich mee brengt in het beleid ten aanzien van de gegevensuitwisseling is het niet voor advies aan de Registratiekamer voorgelegd. Hierbij moet worden opgemerkt dat de Registratiekamer nauw betrokken is geweest bij de afspraken die ten aanzien van het gegevensbeheer in het kader van de ontvlechtingsoperatie zijn gemaakt. In de op basis van deze afspraken door het Tica opgestelde modeltekst gegevensbeheer is uitdrukkelijk bepaald dat de gegevensverstrekking aan private instanties, waaronder zusterondermingen in de holding, uitsluitend geoorloofd is als er een rechtsgrond voor is. Deze lijn is in het onderhavige wetsvoorstel overgenomen.

6.4 Informatievoorziening

De leden van de VVD-fractie constateren dat het Lisv en de SVb zelf kunnen bepalen welke informatie zij verzamelen en welke onderzoeken zij initiëren. De leden van de VVD-fractie vragen zich af aan de hand van welke criteria zij bepalen welke onderwerpen op welk moment onderzocht worden. In hoeverre zullen het Lisv en de SVb zich laten leiden door de informatiebehoeften van de Minister en het Ctsv en hoe kan gegarandeerd worden dat de door de Minister en het Ctsv gewenste informatie op het juiste moment beschikbaar is ?

Bij de beantwoording van deze vragen dient allereerst te worden opgemerkt dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de informatietaak en de onderzoeksfunctie. De informatietaak, die volgens dit wetsvoorstel wordt overgeheveld van het Ctsv naar het Lisv respectievelijk de SVb, heeft betrekking op het verzamelen, bewerken en beschikbaar stellen van feitelijke informatie in verband met de uitvoering van de sociale verzekeringen. In hoofdzaak gaat het hierbij om statistische informatie die op structurele basis wordt gegenereerd met behulp van gegevens die door de uitvoeringsinstellingen aan het Lisv en door de districtskantoren aan het centrale apparaat van de SVb worden verstrekt. Deze informatietaak staat niet alleen ten dienste van de bestuurlijke, beheersende en coördinerende taken van het Lisv en de SVb zelf, maar ook ten dienste van het Ctsv voor zijn toezichtstaak en de Minister voor zijn beleidsverantwoordelijkheid. Het Lisv en de SVb zijn op grond van hun wettelijke taak de informatieleveranciers voor de Minister en het Ctsv. Deze hebben dan ook de bevoegdheid om eisen te stellen aan de inhoud en de opzet van deze informatievoorziening van het Lisv en de SVb. In een ministeriële regeling die op dit moment in overleg met het Lisv, de SVb en het Ctsv wordt opgesteld, zal de Minister aangeven welke informatie hij in welke vorm en op welk moment nodig heeft. Tevens voorziet deze

regeling in een procedure om nieuwe informatiebehoefte vast te stellen. Het Ctsv zal op grond van zijn eigen bevoegdheden soortgelijke regels stellen ten aanzien van de informatievoorziening door het Lisv en de SVb.

De leden van de VVD-fractie stellen de vraag in hoeverre het kabinet het mogelijk acht dat het parlement zich rechtstreeks tot het Lisv wendt als onderzoekinstituut.

Ook de leden van de D66-fractie wijzen op de behoefte bij de Kamer aan een rechtstreekse informatievoorziening door de bestuursorganen.

Zoals in de memorie van toelichting hierover is opgemerkt, is in de OSV 1997 geregeld dat de Minister alle informatie kan krijgen die hij nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Tot deze taak behoort ook het informeren van en het afleggen van verantwoording aan het parlement. Om die reden is in de OSV 1997 afgezien van een zelfstandig informatie-recht van het parlement. Voor deze keuze kan een aantal juridische en praktische argumenten worden genoemd.

In juridische zin kan worden gewezen op de «Aanpassingswet herziening adviesstelsel» (ingediend 29 mei 1996). In het kader van de behandeling van dit wetsvoorstel (nota n.a.v. het verslag) heeft Staatssecretaris Kohnstamm aangegeven dat «aan zbo's (en dus ook het Ctsv) geen adviestaak als bedoeld in de Kaderwet adviescolleges moet worden toegekend». Hiermee hangt samen dat zbo's aan de Minister informatie (ook over uitvoeringsaspecten) verstrekken en niet rechtstreeks aan het parlement.

Een soortgelijk vraagstuk ligt momenteel voor bij de behandeling van het wetsvoorstel Arbvo'96. Ook daar wordt het standpunt ingenomen dat het CBA niet het parlement rechtstreeks informeert maar de Minister, die vervolgens het parlement informeert.

Daarnaast kan een aantal pragmatische overwegingen worden genoemd waarom het de voorkeur geniet om de informatiestromen langs de Minister te laten lopen:

- de informatiebehoefte van het parlement zullen in de regel niet wezenlijk verschillen van die van de Minister; met de voorgestelde werkwijze kan de Minister zorg dragen voor de uniformiteit en consistentie van de informatievoorziening;
- veelal wordt van de Minister een reactie op de informatie verwacht; als de informatiestromen langs de Minister lopen kan de reactie en de informatie tegelijkertijd aan de Kamer worden aangeboden;
- indien het parlement meer of andere informatie wenst, kan (en zal) de Minister er voor zorgen dat de gevraagde informatie kosteloos beschikbaar komt; in de nog op te stellen ministeriële regeling met betrekking tot informatieverstrekking door het Lisv en de SVb aan de Minister, zal hiermee expliciet rekening worden gehouden.

De leden van de D66-fractie hebben twijfels bij het voorstel van het kabinet om de informatietaak van het Ctsv over te hevelen naar het Lisv (en de SVb). Zij zijn van mening dat de informatievoorziening in handen moet blijven van de onafhankelijk toezichthouder. De samenloop van verantwoordelijkheden bij het Lisv en de SVb zou de onafhankelijkheid van de informatievoorziening in gevaar kunnen brengen. Bovendien vragen deze leden zich af of het Ctsv nog wel in staat zal zijn om onafhankelijk gegevens te verzamelen, waarmee de taken van het Lisv beoordeeld kunnen worden.

Het kabinet heeft zichzelf bij de voorbereiding van het wetsvoorstel dezelfde vragen gesteld die nu door de D66-fractie worden verwoord. Bij de gedachtenvorming over de reorganisatie van de informatietaak is

voortdurend het uitgangspunt geweest dat deze reorganisatie niet ten koste zou mogen gaan van de betrouwbaarheid, onpartijdigheid en de kwaliteit van de informatievoorziening. Het kabinet is ervan overtuigd dat de nieuwe organisatiestructuur volledig aan deze voorwaarden voldoet en zelfs zal kunnen bijdragen aan een verbetering op dit punt. Dit is gebaseerd op de volgende overwegingen.

De samenvoeging van de uitvoerende taken en de informatietaak bij het Lisv en de SVb kan ook in gunstige zin een samenloop van belangen opleveren. Het Lisv is verantwoordelijk voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wetten en is daarop aanspreekbaar. Het Lisv zal, tezamen met de sectorraden, de feitelijke uitvoering van de werknemersverzekeringen door de uitvoeringsinstellingen op de voet volgen en monitoren. Het Lisv heeft derhalve groot belang bij een betrouwbare, volledige en kwalitatief hoogstaande informatievoorziening als het Ctsv, de Minister en het parlement.

Ter vergelijking zou kunnen worden gewezen op de Belastingdienst waar een zelfde bundeling van taken en verantwoordelijkheden plaats vindt.

De betrouwbaarheid en kwaliteit van de informatie wordt in eerste instantie bepaald door de wijze waarop de uitvoeringsinstellingen of de uitvoerende eenheden van de SVb de primaire gegevens, de grondstof voor de statistische informatie, registreren en aanleveren. Aangezien ook het Ctsv afhankelijk zou zijn van de gegevens die door de uitvoerende instanties worden aangeleverd, vergroot de verschuiving van de informatietaak het risico van «gekleurde» informatie niet. De mogelijkheden van het Lisv en de SVb om de informatie te manipuleren zijn beperkt en eventuele manipulaties zijn over het algemeen eenvoudig te traceren en te controleren.

Het Ctsv houdt toezicht op de wijze waarop het Lisv en de SVb hun wettelijk taken uitvoeren. Dit betreft ook de informatietaak. Het Ctsv zal niet allen kijken naar de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de uitvoering van de informatietaak, maar ook naar de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de informatie. Eén van de middelen die het Ctsv hierbij ter beschikking staat is het volledige inzage- en informatierecht, dat ondanks de overheveling van de informatietaak niet is aangetast. Het inzage- en informatierecht van het Ctsv betekent dat de uitvoeringsinstellingen, het Lisv en de SVb verplicht zijn om alle gegevens en inlichtingen die het Ctsv nodig heeft voor zijn taak kostenloos te verstrekken. Ook dienen de instanties de door het Ctsv aangewezen personen toegang te verschaffen tot en inzage te geven in de administraties en alle relevante stukken. Hiermee beschikt het Ctsv over een effectief middel om zelf een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop het gegevensverwerkend proces is ingericht en naar de juistheid, de volledigheid en de betrouwbaarheid van de informatie. Zoals in de memorie van toelichting ook is aangegeven, verwacht het kabinet dat het toezicht van het Ctsv effectiever zal zijn als hij niet zelf verantwoordelijk is voor de informatievoorziening over de uitvoering van de sociale verzekeringen.

7. Financieel-technische aspecten

7.1 Budgettering en contractering

De leden van de CDA-fractie vragen op basis waarvan het Ctsv het niveau van de uitvoeringskosten toetst. En hoe dient gehandeld te worden, indien door een wetswijziging van een werknemersverzekering de uitvoering duurder gaat worden.

De leden van de SGP-fractie vinden dat de doelmatigheidslijn erg is benadrukt, zonder dit in verhouding te brengen met de implicaties die materiewetten uiteindelijk zullen moeten hebben op het gebied van de terugdringing van het beroep op de werknemersverzekeringen. Zij vernemen gaarne de zienswijze van het kabinet.

Bij de beoordeling van het niveau van de uitvoeringskosten zal het Ctsv zich baseren op de volume-ontwikkeling van de diverse wetten (werkaanbod), de loon- en prijsontwikkeling alsmede de voorziene wets- en organisatiestructuurwijzigingen. Indien, zoals door de leden van de CDA- en SGP-fractie wordt aangegeven, de kosten toenemen onder invloed van een wetswijziging, zal het Ctsv dit ook verdisconteren. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de herbeoordelingsoperatie in het kader van de AAW/WAO en de daarmee samenhangende intensivering van de bemiddelingsactiviteiten. Bij het kabinet staat steeds centraal dat een verbetering van de doelmatigheid van de uitvoering niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het uitvoeringsproces.

De leden van de VVD-fractie vragen of niet kan worden volstaan met een jaarlijks totaal-overzicht van de uitvoeringskosten van de uitvoeringsinstellingen en een beoordeling daarvan door het Ctsv.

Het kabinet merkt op dat het beeld dat het Ctsv zich dient te vormen betrekking heeft op het totaal van de contracten tussen LISV en de uitvoeringsinstellingen. Het Ctsv dient derhalve niet elk afzonderlijk contract te beoordelen. Het kabinet is van oordeel dat een niet bij de afsluiting van de contracten betrokken partij een onafhankelijke toets dient te verrichten op het totaal aan uitvoeringskosten. Het meest voor de hand liggende orgaan voor die taak is dan de toezichthouder, het Ctsv.

In het geval dat het Ctsv van oordeel is dat het totaal aan uitvoeringskosten van de uitvoeringsinstellingen een te hoog niveau zou bereiken, wordt dat aan het LISV gemeld. Het is dan de taak van het LISV om de uitvoeringskosten van één of meerdere contracten met de uitvoeringsinstellingen te verlagen, zodat het totaal aan uitvoeringskosten tot een naar het oordeel van het Ctsv aanvaardbaar niveau wordt gereduceerd.

Het kabinet deelt overigens het oordeel van de leden van de VVD-fractie dat het LISV de primaire verantwoordelijkheid heeft bij het totaal aan uitvoeringskosten van de uitvoeringsinstellingen. Ik deel echter niet de opvatting van deze leden dat het LISV «erbij zit en er naar kijkt», noch bij de beoordeling van de uitvoeringskosten, noch bij de onderhandelingen met de uitvoeringsinstellingen.

De leden van de D66-fractie merken op dat de uitvoeringskosten van de sectorraden niet afzonderlijk worden gebudgetteerd. De diensten worden tegen kostprijs vergoed. De leden van de D66-fractie gaan ervan uit dat de kostprijs sober wordt vastgesteld en niet op basis van ruime vacatiegelden en vragen daarop een reactie van het kabinet.

Het kabinet verwacht dat de sectorraden een actieve rol zullen spelen bij de advisering van het Lisv met name op het terrein van de sector-specifieke aangelegenheden. De activiteiten die worden vergoed dienen dan ook in het teken te staan van deze adviseringstaak. Als gevolg hiervan zullen de kosten die gaan ontstaan slechts in beperkte mate bestaan uit vacatiegelden, maar veeleer betrekking hebben op de personeelskosten van medewerkers, die de offertes van de uitvoeringsinstellingen beoordelen en contacten onderhouden met deze instellingen over de uitvoering van met name de sectorspecifieke elementen in de afgesloten administratie-overeenkomsten. Het Lisv en het Ctsv zullen erop toezien,

dat voor dergelijke activiteiten adequate, maar geen buitensporige, vergoedingen worden verstrekt.

De leden van de SGP-fractie zien gaarne een nadere toelichting tegemoet op de aangegeven verwachting, dat een goed en effectief beleid op het gebied van reïntegratie en fraudebestrijding zal leiden tot een daling van de uitkeringslasten die groter is dan de stijging van de uitvoeringskosten. Waarop is die verwachting gebaseerd? Kan deze verwachting worden geïllustreerd aan de hand van meer concrete cijfers?

In de passage van de memorie van toelichting waar de leden van de SGP-fractie naar verwijzen (par. 7.1) worden de uitvoeringskosten in relatie gebracht met de uitkeringslasten. Echter niet zo zeer in absolute zin, maar in relatie tot de activiteiten die voor een jaar worden voorgenomen en de kosten die daarmee samenhangen. Deze passage brengt tot uiting dat het Ctsv bij zijn oordeelsvorming niet alleen zal kijken naar de doelmatigheid in enge zin (uitvoeringskosten), maar tevens zal bezien of de activiteiten kunnen leiden tot een daling van de uitkeringslasten. Dit is vooral van belang bij de beoordeling van beleidsvoornemens van het Lisv om het beroep op de werknemersverzekeringen terug te dringen. Hiermee kunnen immers additionele kosten gepaard gaan, terwijl naar verwachting de opbrengst in verband met vermindering van het aantal uitkeringen hoger zal zijn dan deze toename van de uitvoeringskosten. Zo zal een bemiddelingsactiviteit die 100 000 gld kost, per saldo leiden tot een besparing, indien hiermee zes of meer gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WAO-gerechtigden) met een aanvullende werkloosheidsuitkering aan het werk kunnen worden geholpen.

7.2 Begrotings- en jaarverantwoordingscyclus

Het kabinet deelt de opvatting van de leden van de VVD-fractie dat een begroting niet kan worden beoordeeld zonder de bij die begroting behorende activiteiten te kennen. Immers de begroting is de financiële vertaling van de voor het komende jaar te ondernemen activiteiten. Bij de beoordeling van de begroting Lisv en SVb zal het Ctsv dan ook geïnformeerd willen en dienen te worden over de uitvoeringstaken (jaarplan) van Lisv en SVb. Daarom vindt de beoordeling van het jaarplan door de Minister plaats voor de vaststelling van de begroting door het Ctsv. De beoordeling van het jaarplan door de Minister acht het kabinet van groot belang om een beeld te houden op de uitvoeringstaken en met name op de taken die gericht zijn op het M en O beleid en het reïntegratiebeleid.

Het ligt voor de hand dat het Ctsv bij de beoordeling van de begroting van het Lisv en de SVb de inhoud van overleg van de onderscheiden instanties met de Minister over het plan van werkzaamheden mede in ogenschouw neemt. Het Ctsv heeft op dit punt echter nadrukkelijk een eigen verantwoordelijkheid.

7.3 Het financiële verantwoordingsproces

De leden van van de fractie D66 vragen het kabinet hoe zij aankijken tegen de paragraaf over het rechtmatigheidsonderzoek in «Heel het raderwerk» en of zij van mening zijn dat artikel 83 in de OSV 1997 een voldoende basis biedt voor verbeteringen bij de uitvoeringsorganisaties die kunnen bijdragen aan de rechtmatige uitvoering van wetten. Een beroep op de regeling rechtmatigsverklaring lijkt geen afdoende antwoord, daar de regeling sinds 1995 bestaat en er desondanks, volgens «Heel het raderwerk», sprake is van te weinig verbeteringsimpulsen.

De leden van de GPV-fractie constateren dat het toezicht op rechtmatigheid door het Ctsv volgens de eisen van de Regeling rechtmatigheids-

verklaring van februari 1995 zal plaatsvinden. In «heel het raderwerk» (pag. 4.3.3.) wordt geconcludeerd dat er van het door het Ctsv uitgevoerde rechtmatigheidsonderzoek «weinig concrete verbeteringsimpulsen richting uitvoeringsinstanties uitgaan». Deze leden vragen of de Minister verwacht dat onder het huidige voorstel deze verbeteringsimpulsen wel zullen uitgaan. Tevens vragen deze leden of het vanuit het oogpunt van zuiverheid wenselijk is dat het Ctsv ook een oordeel geeft over de eigen uitgaven en ontvangsten.

Het kabinet merkt op dat in de systematiek van rechtmatigheidsverklaringen het uitgangspunt wordt gehanteerd dat alle instanties in de gehele sv-kolom (van Ctsv tot en met de uitvoeringsinstelling) gevraagd wordt om verantwoording af te leggen over de uitgaven en ontvangsten die in eigen organisatie worden verricht. Deze verantwoording dient te worden vastgelegd in een verantwoordingsrapportage voorzien van een rechtmatigheidsverklaring. De toezichthouder maakt voor zijn rechtmatigheidsverklaring (op wets- en landelijk niveau), gebruik van de door de uitvoeringsinstanties afgegeven verklaringen. Alvorens de bevindingen en conclusies (verklaring) van de uitvoeringsinstanties over te nemen, zal het Ctsv nagaan (verifiëren) of de inhoud en de grondslag van die bevindingen en conclusies juist zijn. Langs deze weg zullen aldus ook rechtmatigheidsoordelen per uitvoeringsinstantie beschikbaar komen (zie ook paragraaf rechtmatigheidsonderzoek in het rapport Van Zijl). Door de uitvoeringsinstanties zelf te laten verklaren of de door hen verrichte uitgaven en ontvangsten rechtmatig zijn, worden deze instanties nadrukkelijk (meer dan voorheen) geconfronteerd met de eigen verantwoordelijkheid (uit hoofde van hun wettelijke taken, dan wel uit hoofde van een contractuele verplichting) voor de rechtmatigheid van hun handelen (en hun uitgaven en ontvangsten). In de nieuwe systematiek zullen niet alleen verbeteringsimpulsen uit moeten gaan van de toezichthouder maar ook vanuit de uitvoeringsinstanties zelf. Onder het motto «voorkomen is beter dan genezen» zullen de uitvoeringsinstanties naar verwachting sneller geneigd zijn het uitvoeringsproces te verbeteren, en niet te wachten totdat het Ctsv hen daarop wijst. Anderzijds wordt door de Minister toezicht uitgeoefend op het functioneren van het Ctsv. In dat toezicht past ook het toezien op het doen verbeteren van de uitvoering van de wetten. Bij de beoordeling van de toezichtproducten van het Ctsv wordt niet alleen bezien wat de bevindingen van het Ctsv zijn, maar ook welke acties door het Ctsv zijn genomen c.q. zullen worden genomen richting de uitvoeringsinstanties, alsmede welk effect deze acties hebben gesorteerd c.q. zullen sorteren.

8. Effecten bedrijfsleven

De leden van de RPF-fractie hebben kennis genomen van de uitvoeringskosten sociale verzekeringen. Zij zouden graag vernemen hoe de kosten van het ABP/USZO zich hebben ontwikkeld.

In de memorie van toelichting zijn de uitvoeringskosten van de bedrijfsverenigingen weergegeven in de periode 1993–1995. De kosten voor het ABP/USZO bedroegen in deze periode 70, 62 en 64 mln.gld. (Het betreft hier de kosten die in rekening worden gebracht voor de uitvoering van de AAW).

9. Financiële aspecten

De leden van de VVD-fractie merken op dat zij het vervallen van 5 fte's bij het verschuiven van de informatietaak van het Ctsv naar het Tica zeer gering achten. Voorts veronderstellen zij dat ook een financieel effect zal

optreden door de beperking van uitbesteed onderzoek. Zij willen graag een nadere toelichting.

Uit het jaarplan 1996 van het Ctsv blijkt dat momenteel 4,2 fte's beschikbaar zijn voor het verzorgen van (beleids)informatie (exclusief ondersteunend personeel). Daarnaast zijn werknemers actief op het terrein van de ontwikkeling van toezichtsinformatie, met name instrumentontwikkeling en toezicht op het informatie-uitwisselingsprojecten. De overdracht van de informatietaak naar het Lisv heeft vooral betrekking op de eerste groep werknemers. De in de memorie van toelichting weergegeven overgang van 5 formatieplaatsen is gebaseerd op een inschatting van het Ctsv.

Artikelen

Artikel 2

De leden van de fractie van de PvdA denken dat het ook nodig is dat de Minister aanwijzingen van algemene aard kan geven aan de SVb en het Lisv.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State op dit wetsvoorstel is de aanwijzingsbevoegdheid van de Minister richting de SVb en het Lisv uit de wet gehaald. De Raad van State is van mening dat de uitwerking van het eerder gekozen toezichtmodel waarbij zowel de Minister als het Ctsv aanwijzingen aan de SVb en het Lisv konden geven niet helder is. De dubbele aanwijzingsbevoegdheid ten opzichte van de SVb en het Lisv kan aanleiding geven tot situaties waarin niet helder is wie in welke situatie een aanwijzing kan geven alsmede de mogelijkheid van conflicterende aanwijzingen van de Minister met die van het Ctsv. Derhalve is besloten het advies van de Raad van State op dit punt op te volgen. Wel behoudt de Minister zijn aanwijzingsbevoegdheid aan het Ctsv. Het kabinet is van mening dat op deze wijze het toezicht op de SVb en het Lisv zuiver is weergegeven.

Artikel 5 en artikel 32

De leden van de D66-fractie vragen zich af of er een minimumperiode van benoeming is voor de bestuursleden.

De wet regelt alleen de maximumperiode. Bij de vaststelling van de periode waarvoor bestuursleden benoemd zullen worden zal de continuïteit binnen het bestuur een belangrijk aandachtspunt zijn.

Artikel 7

Deze vraag is in het algemene gedeelte van deze nota aan de orde geweest.

Artikel 8

De leden van de D66-fractie vragen of er problemen zijn te verwachten met betrekking tot de mandatering van bevoegdheden en de inwerking-treding van de Wet tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze problemen zijn niet te verwachten. In het wetsvoorstel wordt met betrekking tot mandatering in artikel 37 slechts een beperking in de mogelijkheden van mandatering aangebracht. De Algemene wet bestuursrecht zal hieraan niet in de weg staan. Overigens zal het Lisv bij

mandatering geheel moeten voldoen aan de desbetreffende bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze leden vragen voorts welke rechten en door wie zijn te ontlene n aan het bestuursreglement van het Ctsv. In de artikelsgewijze toelichting op artikel 8 is aangegeven welke zaken in het bestuursreglement worden geregeld. Hieraan kunnen de bestuursleden jegens elkaar rechten ontlene n. Personen aan wie op grond van artikel 8, eerste lid, onderdeel b, taken en bevoegdheden worden toegekend, kunnen hieraan jegens het bestuur rechten ontlene n. Overigens zal het bestuursreglement verplichtingen inhouden. De Minister zal toezien op de naleving van deze verplichtingen.

Artikel 9

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de leden van de commissies die het Ctsv instelt aan dezelfde eisen moeten voldoen als de bestuurders van het Ctsv zelf.

De commissies die het Ctsv kan instellen opereren binnen de taakopdracht van het bestuur. Het bestuur is en blijft steeds eindverantwoordelijk voor elke besluitvorming die uit naam van het Ctsv wordt genomen. Daarom acht ik het een taak van het bestuur van het Ctsv zelf om vast te stellen aan welke eisen commissieleden voldoen.

Artikel 11

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de rapportage van de uitvoeringsinstellingen niet via het LISV zou moeten lopen.

Naar de mening van het kabinet zou dat slechts zinvol zijn indien het LISV een oordeel over die verklaring zou moeten uitspreken. Indien het LISV geen oordeel over die verklaring zou moeten uitspreken, zou het LISV slechts als doorzendadres fungeren. Het kabinet is van mening dat verantwoording moet worden afgelegd aan de toezichhouder. Om die reden dienen de uitvoeringsinstellingen de rapportages direct aan het Ctsv te overleggen.

Het kabinet heeft reeds eerder in deze nota naar aanleiding van het verslag opgemerkt dat in overleg met en op sterke aandrang van de uitvoeringsorganisaties er toe is besloten om naast de inhoudelijke wijzigingen in het financiële verantwoordingsproces op dit moment geen wijzigingen aan te brengen in het tijdpad waarlangs het proces verloopt. In een later stadium zal – in overleg met de uitvoeringsorganisatie – worden bekeken waar en in welke mate de procesgang kan worden verkort.

Artikel 13

De leden van de PvdA-fractie vragen of de strekking van artikel 13 van het wetsvoorstel is dat alle contacten van de Minister met het Lisv en de SVb via het Ctsv lopen.

Artikel 13 is de basis van een ministeriële regeling die tot doel heeft om vast te stellen welke besluiten van het Lisv, de SVb of een uitvoeringsinstelling ter kennis van het Ctsv moeten worden gebracht, of welke besluiten voorafgaand aan hun inwerkingtreding ter kennis van het Ctsv moeten worden gebracht, of welke besluiten de goedkeuring van het Ctsv behoeven. De strekking van dit artikel is zeker niet om te bepalen dat alle contacten van de Minister met het Lisv en de SVb via het Ctsv moeten lopen.

Artikel 14

De conclusie van de leden van de PvdA-fractie dat een aanwijzing van het Ctsv wel indirect betrekking kan hebben op een individuele verzekerde, uitkeringsgerechtigde of werkgever, is juist.

Artikel 16

Dit artikel heeft inderdaad betrekking op onderzoek naar de toekenning, herziening, intrekking of heropening van een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Artikel 16 is dwingend geformuleerd. Het Lisv en elke uitvoeringsinstelling is derhalve verplicht op verzoek van het Ctsv personeelsleden ter beschikking te stellen. Weigering is niet toegestaan.

Artikel 20 en artikel 31

Deze vragen zijn in het algemene gedeelte van deze nota beantwoord.

Artikel 22 en 34

De leden van de fractie van de PvdA vragen zich af of het Ctsv een adviserende rol zou moeten hebben met betrekking tot de vaststelling van het bestuursreglementen van de SVb en het Lisv door de Minister.

In het bestuursreglementen van de SVb en Lisv komt onder meer de mandaatregeling vanuit het bestuur naar de directie aan de orde. Deze regeling is zo essentieel voor het uitoefenen van toezicht dat het zinvol is dat de Minister de opvatting van het Ctsv kent.

Artikel 25

De leden van de PvdA-fractie vragen of in artikel 25, dat de samenwerking tussen de SVb en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie behelst, niet geregeld moet worden dat de samenwerking via het SWI-project geregeld kan of moet worden.

Het SWI-project ziet op dit moment op de samenwerking tussen de bedrijfsverenigingen, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten. Dit is begrijpelijk, gezien het feit dat de reïntegratietask van de SVb en daarmee ook de samenwerkingsplicht tussen de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de SVb pas op 1 juli 1996 van kracht werden, terwijl het SWI-project reeds in september 1995 van start was gegaan. Gezien de relatief beperkte omvang van de door de SVb bij de reïntegratie te helpen doelgroep en het feit dat de taakopdracht van de Regiegroep SWI al een zeer groot terrein behelsde, is ervan afgezien de Regiegroep in juli 1996 te vragen om alsnog ook de SVb in haar project te betrekken. Dit laat onverlet dat bij implementatie van het in januari te verschijnen eindadvies van de Regiegroep, besloten zou kunnen worden dat ook de SVb in de samenwerking moet meedraaien. Daartoe is niet nodig dat dit nu al in artikel 25 van het wetsvoorstel wordt bepaald.

Artikel 36

De leden van de D66-fractie vragen of het problemen kan opleveren dat het Ctsv bij het opstellen van het plan van werkzaamheden nog niet beschikt over het plan van werkzaamheden van het Lisv, terwijl dit met het oog op het uitoefenen toezicht op het Lisv van belang kan zijn.

Het kabinet is met deze leden van mening dat de inhoud van het plan van werkzaamheden van het Lisv en overigens ook dat van de SVb van invloed kan zijn op de accenten die het Ctsv aanbrengt bij het uitoefenen

van het toezicht op het Lisv en de SVb. Doordat het plan van werkzaamheden van het Ctsv, het Lisv en de SVb alle drie voor 1 augustus aan de Minister moeten worden aangeboden kan het Ctsv bij het opstellen van haar plan van werkzaamheden geen rekening houden met de plannen van het Lisv en de SVb. Tijdens het overleg dat de Minister over de plannen van werkzaamheden heeft met alle drie de instanties kan echter wel rekening worden gehouden met de inhoud van de onderscheiden plannen. Daarnaast acht ik het een goede zaak als er tussen de drie instanties die een plan van werkzaamheden moeten opstellen in het stadium dat deze plannen nog in voorbereiding zijn enige vorm van afstemming plaatsvindt.

Uiteraard blijft het voor het Ctsv daarnaast ook nog mogelijk om een vastgesteld plan van werkzaamheden bij te stellen als dat op basis van het uit te oefenen toezicht noodzakelijk is. Het kabinet gaat er daarbij van uit dat het Ctsv de Minister daarover zal informeren.

De hiervoor beschreven procedure biedt naar de mening van het kabinet voldoende ruimte voor afstemming van het plan van werkzaamheden van het Ctsv op die van het Lisv en de SVb zodat de gelijktijdige indiening van deze plannen bij de Minister geen problemen oplevert.

De leden van de RPF-fractie vragen of het de bedoeling is dat het Lisv zelf de in artikel 36 lid 1 sub d bedoelde kwaliteitseisen zal formuleren.

Het Lisv zal in principe de bedoelde eisen zelf formuleren. Het Lisv kan op grond van artikel 45, tweede lid, OSV 1997 voorschriften stellen ten aanzien van de verzekerdenadministraties (VZA) van de uitvoeringsinstellingen. Hierbij zal het Lisv rekening houden met de beleidsinzet van de Minister, die in grote lijnen is beschreven in de memorie van toelichting. Indien nodig kan de Minister zijn beleid concretiseren en formaliseren in de regels die hij op grond van artikel 45, eerste lid, aan de administraties en administratieve organisatie van de uitvoeringsorganisaties kan stellen. Voorshands wordt er echter vanuit gegaan dat het Lisv zelf de gewenste ontwikkeling van de VZA tot stand zal brengen.

Artikel 39 en artikel 61

De leden van D66 vragen of er overgangsregelingen noodzakelijk zijn indien een uitvoeringsinstelling een opdracht verliest. Deze leden vragen ook wat de gevolgen zijn indien de erkenning van een uitvoeringsinstelling wordt ingetrokken.

Het belangrijkste gevolg van het verliezen van een opdracht door een uitvoeringsinstelling en van het intrekken van de erkenning is dat de uitvoering van de sociale verzekeringswetten door een andere uitvoeringsinstelling zal moeten worden overgenomen. Immers de uitvoering voor de betreffende sector(en) moet gegarandeerd blijven. Gelet op het pakket van de uitvoering dat door de verschillende uitvoeringsinstellingen wordt verzorgd zal duidelijk zijn dat een dergelijke overdracht niet van de ene op de andere dag gerealiseerd zal zijn. De Minister dient derhalve over instrumenten te beschikken om de gevolgen van een intrekking van de erkenning te regelen.

Ingeval dat het wisselen van uitvoeringsinstelling een gevolg is van normale concurrentie zullen de gevolgen daarvan en de wijze waarop een en ander gerealiseerd moet worden contractueel moeten worden geregeld tussen het Lisv en de beide uitvoeringsinstellingen. Het zal duidelijk zijn dat het aan te bevelen is in het contract met een uitvoeringsinstelling op te nemen hoe gehandeld moet worden ingeval van beëindiging van het contract.

Artikel 41

De leden van de fractie van de PvdA vragen of het niet beter is om de norm «dat na afloop van de lopende uitvoeringscontracten aan alle op dat moment erkende uitvoeringsinstellingen een nieuwe offerte moet worden gevraagd», in de wet op te nemen dan de nu voorgestelde mogelijkheid om ter bevordering van de concurrentie regels te stellen waarin aan het Lisv en de sectorraden verplichtingen worden opgelegd met betrekking tot de wijze waarop zij rechtspersonen benaderen in verband het sluiten van overeenkomsten.

Door de nota van wijziging die gelijktijdig met deze nota naar aanleiding van het verslag aan u is toegezonden vervalt de bevoegdheid van de Minister om regels te stellen ter bevordering van de concurrentie. Bevordering van de concurrentie wordt een taak van het Lisv.

De leden van de D66-fractie vragen zich af wie er eindverantwoordelijkheid heeft wanneer een uitvoeringsinstelling werkzaamheden zonder toestemming van het Lisv door andere rechtspersonen laat verrichten.

In artikel 41 van het wetsvoorstel is geregeld waaraan aan administratieovereenkomst moet voldoen. Een van de voorwaarden is dat in de overeenkomst moet zijn opgenomen dat een uitvoeringsinstelling niet zonder toestemming van het Lisv taken aan andere rechtspersonen mag uitbesteden. Indien dit toch gebeurt is er sprake van wanprestatie van de uitvoeringsinstelling jegens het Lisv. Daarnaast kan de Minister op grond van artikel 60 van het wetsvoorstel de erkenning van de uitvoeringsinstelling intrekken. Afhankelijk van de situatie zal beoordeeld moeten worden welke stappen jegens de uitvoeringsinstelling genomen dienen te worden. Op dat moment ligt de verantwoordelijkheid bij het Lisv en de Minister.

De leden van de SGP-fractie vragen met betrekking tot artikel 41 of het niet juister is te spreken over «jaarovereenkomsten» of «overeenkomsten die voor een jaar worden aangegaan». De huidige wettekst «jaarovereenkomsten die voor een jaar worden aangegaan» lijkt deze leden een tautologie.

Indien de laatste zinsnede op zichzelf wordt gezien, hebben deze leden gelijk. Met de term «jaarovereenkomsten» wordt echter ook verwezen naar de inhoud die deze overeenkomsten zullen hebben. Deze inhoud zal verschillen van de inhoud van de in hetzelfde artikel genoemde administratie-overeenkomsten die ook voor één jaar kunnen worden aangegaan. Gekozen is voor één term ter aanduiding van een type van overeenkomst dat slechts voor één jaar kan worden aangegaan, te weten «de jaarovereenkomst». Dit ter onderscheiding van een ander type van overeenkomst dat ook voor één jaar zou kunnen worden aangegaan, te weten «de administratie-overeenkomst».

Artikel 47

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe artikel 47 zich verhoudt tot artikel 87, lid 4. Artikel 47 schrijft voor dat de uitvoeringsinstellingen de identiteit van verzekerden en uitkeringsgerechtigden vaststelt aan de hand van een identiteitsdocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de Identificatieplicht (WID).

Op grond van artikel 87, lid 4 is de werknemer of de uitkeringsgerechtigde verplicht om zich desgevraagd ten opzichte van de uitvoeringsinstelling te legitimeren met een document als bedoeld in artikel 1 van de

WID of met een geldig rijbewijs. Het uitgangspunt van de WID is dat de identificatie van personen in de regel dient te gebeuren aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de WID. Alleen in uitzonderingsgevallen is het gebruik van het rijbewijs toegestaan, mits dat een betrouwbare identificatie niet in de weg staat. Een uitzondering die tijdens parlementaire behandeling van de WID met name is genoemd, is de situatie dat een werknemer zich tijdens een controle op de werkplek moeten kunnen legitimeren. Het komt immers voor dat een werknemer zijn paspoort niet bij zich heeft, terwijl hij wel een rijbewijs kan tonen. De uitvoeringinstelling zal van geval tot geval zal moeten beoordelen of voor een betrouwbare identificatie het rijbewijs volstaat.

Artikel 48

De leden van de PvdA fractie vragen of bij het verlenen van toestemming door de Minister op basis van dit artikel ook een rol voor de Minister is voorzien.

Bij het verlenen van toestemming voor het verrichten van andere taken is geen rol voor het Lisv of Ctsv voorzien.

Het Lisv is de opdrachtgever van de uitvoeringsinstelling voor zover het gaat om de uitvoering van de werknemersverzekeringen. De andere taken worden echter niet in opdracht van het Lisv verricht, maar in opdracht van anderen (dat zullen veelal cao-partijen zijn). Evenzeer geldt dat het toezicht op de uitvoering van de andere taken niet bij het Ctsv ligt. In die zin is er geen rol voor het Ctsv. Wel is het uiteraard van belang dat, ook indien de uitvoeringsinstelling andere taken verricht, het Ctsv volledig toezicht kan uitoefenen op de uitvoering van de publieke taken. Een van de voorwaarden voor het verrichten van andere taken is dat het toezicht van het Ctsv gewaarborgd moet worden.

Artikel 56

De leden van de D66-fractie vragen of het Lisv bij het vaststellen van regels omtrent de kostenvergoeding aan sectorraden beperkingen kan opleggen voor wat betreft het aantal te vergoeden adviezen.

Het wetsvoorstel bepaalt dat het Lisv regels stelt ten aanzien van de vergoeding van adviezen van sectorraden voor zover zij betrekking hebben op te sluiten administratieovereenkomsten/jaarovereenkomsten en rapportages en adviezen omtrent de uitvoering van de overeenkomsten en vaststelling van premiepercentages ten behoeve van de wachtgeldfondsen. De vergoeding van adviezen kan derhalve niet in omvang beperkt worden. Zolang advisering over bovengenoemde onderwerpen plaatsvindt zal afhankelijk van de regels omtrent die advisering vergoeding plaatsvinden.

Artikel 62

De leden van de D66-fractie constateren dat de Minister een rechtspersoon kan oprichten die met het Lisv administratieovereenkomsten kan sluiten. Deze leden hebben het artikel echter begrepen als zou de Minister een sectorraad kunnen oprichten.

De bedoeling van dit artikel is waarborgen te scheppen voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen. In geval geen uitvoeringsinstelling erkend zou worden kan de Minister ingrijpen door zelf een uitvoeringsinstelling op te richten. Het Lisv kan immers niet zelf de uitvoering ter hand nemen.

Artikel 83

Naar aanleiding van een vraag van de leden van RPF-fractie merkt het kabinet op dat door de verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverklaring primair bij de uitvoeringsinstantie te leggen (en beoordeeld en gereviewd door het Ctsv) verwacht mag worden dat er sprake zal zijn van verbeteringen bij de uitvoeringsinstanties.

De leden van de fractie D66 vragen het kabinet wanneer de Regeling rechtmatigheidsverklaring wordt geëvalueerd. Daarnaast vragen deze leden het kabinet om een reactie op het door hen geconstateerde verschil tussen de Osv en het voorliggend wetsvoorstel.

Het kabinet merkt op dat de regeling rechtmatigheidsverklaring in maart 1995 is getroffen. Mede gelet op de bevindingen van de Cie. Van Zijl op dit vlak, acht het kabinet het wenselijk om in de loop van 1997 deze regeling te evalueren.

Het door de leden geconstateerde verschil tussen de Osv en het voorliggende wetsvoorstel wordt o.m. verklaard vanuit het gegeven, dat in het wetsvoorstel OSV 1997 een belangrijke wijziging is opgenomen ten aanzien van het verantwoordingsproces bij de uitvoeringsinstanties. Middels een beschrijving (op hoofdlijnen) van dit verantwoordingsproces is deze wijziging dan ook toegelicht.

De leden van de fractie van D66 vragen het kabinet waarom de uitvoeringsinstellingen pas voor 1 juli rapporteren en niet voor 1 mei zoals de departementale accountantsdiensten. Waarom dient het Ctsv pas voor 1 november te rapporteren en niet zoals de Algemene Rekenkamer niet voor 1 september. Wat betekent «verbijzonderd naar de verschillende wetten»? Gaat het om aparte accountsverklaringen per wet? Wat is de betekenis van rechtmatigheidsverklaringen van interne accounts van uitvoeringsinstellingen? Waarom stellen externe accountants verklaringen van getrouwheid op en niet van rechtmatigheid? Beoordelen de interne accountants van de uitvoeringsinstellingen ook de doelmatigheid van financiële processen? En tenslotte vragen de leden of de rechtmatigheidsverklaring van het Ctsv wordt opgesteld door accountants.

Het kabinet merkt naar aanleiding van deze vragen van de leden van de D66-fractie op, dat in de verantwoordingssystematiek, voor wat betreft de termijnen voor de jaarverslagen en jaarrekeningen, is aangesloten bij de termijnen die in het maatschappelijk verkeer gangbaar zijn (BW II, voor NV's/BV's geldt een termijn voor het opmaken van de jaarrekening van 5 maanden na afloop van het kalenderjaar; voor coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij geldt 6 maanden). Voor de departementale accountantsdiensten en de Algemene Rekenkamer worden andere termijnen gehanteerd, die voortkomen uit de Comptabiliteitswet. De verantwoording van het Ctsv is verder mede afhankelijk van een (tijdige) verantwoording door het de SVb, Lisv en de uitvoeringsinstellingen. Deze afhankelijkheid ten opzichte van de uitvoeringsinstellingen geldt tevens voor het Lisv. In de verantwoordingssystematiek is rekening gehouden met deze afhankelijkheid.

Voor wat betreft de opbouw van de rechtmatigheidsverklaringen van de uitvoeringsinstellingen, wordt aangesloten bij de systematiek zoals die voor het Ctsv geldt. Het verantwoordelijke bestuur (c.q. directie van de uitvoeringsinstelling) stelt een rechtmatigheidsverklaring op, mede op basis van een verklaring van zijn accountant. Aan de accountantsverklaring en de controle die daartoe de grondslag moet bieden, worden een aantal eisen gesteld (in lijn met de Regeling rechtmatigheidsverklaring); een eis is een accountantsverklaring per wet.

De rechtmatigheidsverklaring van het bestuur van de uitvoeringsinstelling dient o.m. verbijszonderd te worden naar de verschillende sociale verzekeringswetten die door de uitvoeringsinstelling worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de doelmatigheid van financiële processen worden in dit wetsvoorstel geen controle-eisen voorgeschreven aan de interene accountant van de uitvoeringsinstelling. Wel dienen het Ctsv, de SVb, het Lisv en de uitvoeringsinstellingen jaarlijks doelmatigheidsrapportages op te stellen. Het verantwoordelijke bestuur (resp. directie) kan bij de formulering van de opdracht aan de interne accountant hiermee desgewenst rekening houden.

De externe accountant verricht de wettelijk voorgeschreven controle van de jaarrekening. Deze controle is gericht op de getrouwheid en niet op de rechtmatigheid. In het kader van het toezicht is het belangrijk ook een oordeel over de rechtmatigheid te verkrijgen. In de OSV 1997 is ervoor gekozen de accountantsverklaring over de rechtmatigheid en getrouwheid door de interne accountant te laten afgeven omdat hij relatief dicht bij de uitvoering van de interne processen staat en de externe accountant er meestal naar streeft te steunen op de door de interne accountant verrichte werkzaamheden.

Artikel 98 tot en met 100

De leden van de D66-fractie constateren terecht dat in de artikelsgewijze toelichting abusievelijk wordt verwezen naar het tweede en derde lid van artikel 98. Hier is het tweede en derde lid van artikel 99 bedoeld.

In antwoord op een vraag van de leden van de SGP-fractie wordt opgemerkt dat abusievelijk de tekst van artikel 98 is aangeduid als eerste lid. Bij nota van wijziging wordt in artikel 98 het cijfer «1.» in artikel 98 geschrapt.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
F. H. G. de Grave